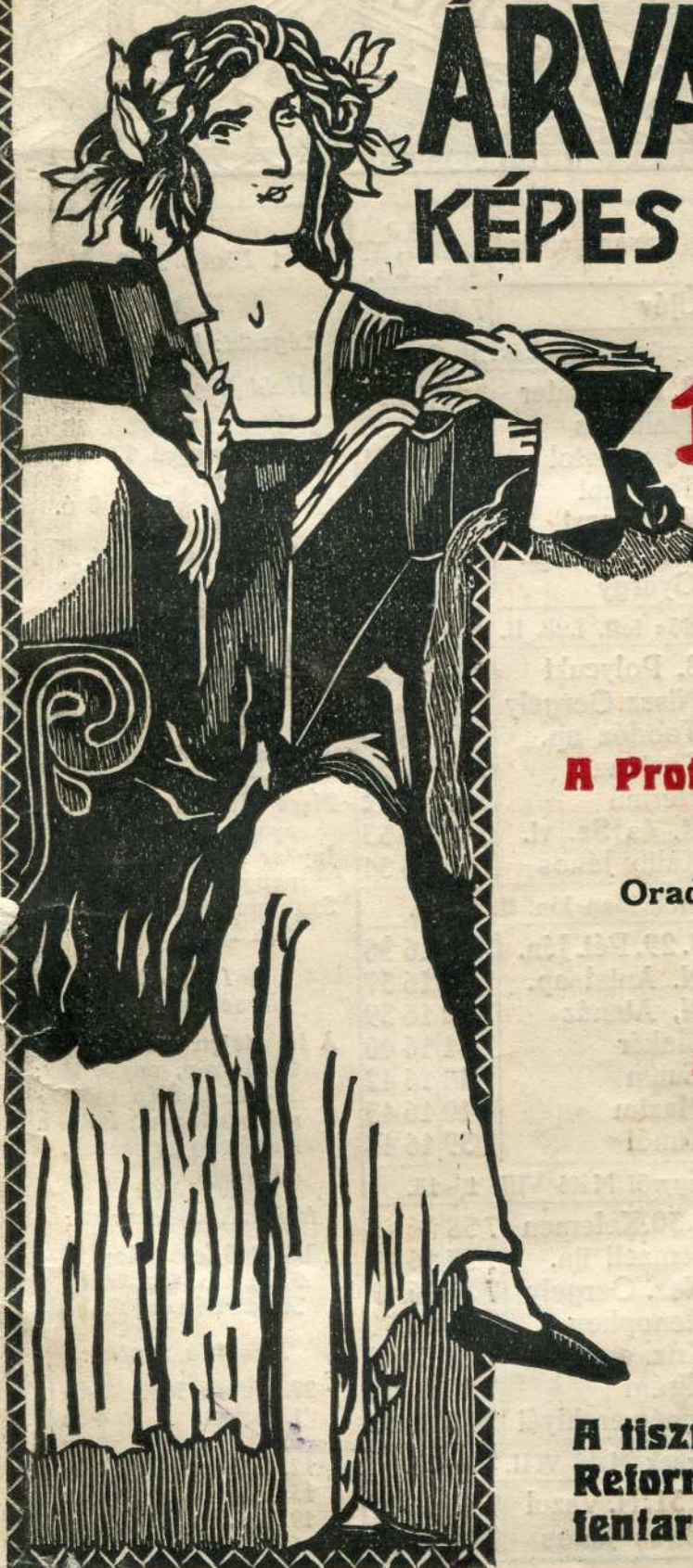

2
R35

REFORMATUS

ÁRVAHÁZI
KÉPES NAPTÁR

1927

ROMÁN

Kiadja:

**A Protestáns Jótékony
Egyesület**

Oradea — Nagyvárad

ÁRRA 25 LEI

NAGYVÁRAD "OLASZI"
REFORMATUS EGYESÜLET
KÖNYVTÁRA

2048

**A fizika jövedelmet a
Reformatus Árvaház
fenntartására fordítjuk**

Január

A hó és a hét napjai	Protestáns és róm. kath.	Román naptár	Nap	
			kél ó. p.	nyug. ó. p.
1 Sz	Újév	Újév	7 48	16 18
1. Minek utána eltelt a nyolcad nap Luk. II. 21.				
2 V	B. Abel Béla	B. Szilveszter	7 49	16 19
3 H	Dániel	Malakiás	7 49	16 20
4 K	Titusz	70 apostol	7 49	16 21
5 Sz	Simeon	Teopemt	7 48	16 22
6 Cs	Három király	Vizkereszt	7 48	16 23
7 P	Bálint	Ker. szt. Ján.	7 48	16 24
8 Sz	Szever	György	7 48	16 25
2. Mikor Jézus 12 esztendő s lett. Luk. II. 42—52.				
9 V	B. Julián	B. Polycukt	7 47	16 27
10 H	Ernő	Nissz. Gergely	7 47	16 28
11 K	Matild	Teodóz ap.	7 46	16 30
12 Sz	Árkád	Taciána	7 46	16 31
13 Cs	Veronika	Hermil	7 45	16 32
14 P	Bódog	R. és Sz. vt.	7 45	16 33
15 Sz	Mór	Kalib János	7 45	16 34
3. Menyegző lőn galileai Kánában Ján. II. 1—11.				
16 V	B. Géza	B. 29. Pét. Ján.	7 44	16 36
17 H	Antal	N. Antal ap.	7 43	16 37
18 K	Piroska	N. Atanáz	7 42	16 39
19 Sz	Sára	Makár	7 41	16 40
20 Cs	Fáb. és Sebes	Eutim	7 40	16 42
21 P	Ágnes	Maxim	7 40	16 43
22 Sz	Vince	Timót	7 39	16 44
4. Mikor Jézus lejött a hegyről Máté VIII. 1—13.				
23 V	Ezsaiás	B. 30. Kelemen	7 38	16 46
24 H	Nemzeti ün.	Nemzeti ün.	7 37	16 47
25 K	Pál fordulása	Naz. Gergely	7 36	16 49
26 Sz	Polikárp	Xenophon	7 35	16 51
27 Cs	Aranyszáj. Ján	Kriz. ereklyéi	7 34	16 53
28 P	Károly	Efrém	7 33	16 54
29 Sz	Valér	Ignác ereklyéi	7 32	16 55
5 Jézus parancsolta tengernek Máté VIII. 23—27.				
30 V	Martonka	B. 31. N. Vazul	7 31	16 57
31 H	Péter	Cirus János	7 29	16 58

1. hónap 1—5 hét.

Télhava.

Régente: Vizöntő hava.

Hold fényváltozásai:

- ☉ Ujhold 3-án 22 ó. 28 p.
- ☾ Első negyed 10-én 16 ó. 43 p.
- ☽ Holdtölte 18-án 0 ó. 27 p.
- ☾ Utolsó negyed 26-án 4 ó. 5 p.

A hó elsején a nap hossza 8 ó. 30 p; a hó végéig 59 percel nő.

Bolygók járása:

- Vénusz két 8 ó. 30 p. lenyugszik 17 ó.
- Mars két 12 ó. 30 p. lenyugszik 3 ó. előtt.
- Jupiter két 10 ó. után lenyugszik 20 ó. után.
- Szaturnusz két 5 ó. lenyugszik 14 ó.

Időjárás

Herschel szerint:

A hó elején változó; 10—17-ig szép, enyhe idő; 17—26-ig szép idő kemény hideggel; 26-tól a hó végéig hóviharak.

Időjárás

tapasztalás szerint:

A hó első fele hideg, 16—22-ig havazás és eső; 30 és 31-én enyhébb idő.

Izraelita naptár:

- 27. Vaera 5687 1-én
- 1. Sebat 4-én
- 5. S Bo. 8-án
- 12. S. Beselakh 15-én
- 15. Fák ünnepe 18-án
- 19. Jithvko 22-én
- 26. S. Mispalim 29-én

Jegyzetek az időről.

Január.

Vizkereszt napján ha csepeg az eszterháj vagy a kerékvágásba víz ered a hóból
— termő idő lesz.

Hogyha szépen fénylik *Vincze*
Megtelik borral a pince,
Gabonával a pajta s csűr,
Mihály így jó édes bort szűr.

Pál fordulása ha liszta,
Bőven terem mező, puszta,
Ha szeles, jó hadakozás;
Ha ködös, embernek sirtás.
Ha pedig havas vagy nedves:
Lesz a kenyér igen kedves.

Nap	Megnevezés	Bevétel	Kiadás

BOLDOG ÚJÉVET KIVÁN

BÉRES KÁROLY

KÖNYVNYOMDATULAJDONOS, KÖNYVKERESKEDŐ
A KIRÁLYHÁGÓMELLÉKI REF. EGYHÁZKERÜLET
KÖNYVKIADÓJA

ORADEA — NAGYVÁRAD
Str. Iosif Vulcan (Nagy Sándor-u.) 14.

TELEFON: 6-22.

Február

A hó és a hétnapjai	Protestáns és róm. kath.	Román naptár	Nap	
			kél ó. p.	nyug. ó. p.
1 K	Ignác	Trifon	7 28	17 00
2 Sz	Gyertyászent.	J. Kr. bemut.	7 27	17 01
3 Cs	Balázs	Szim. és Anna	7 25	17 03
4 P	Veronika	Izidor	7 34	17 05
5 Sz	Ágota	Ágota	7 23	17 06
6. A jó magvak és a konkolyról. Máté XIII. 24—30.				
6 V	Dorottya	B. 32. Bukol	7 21	17 08
7 H	Rikárd	Partén	7 20	17 09
8 K	Salamon	Tódor vt.	7 19	17 11
9 Sz	Apollonia	Nicefor vt.	7 17	17 12
10 Cs	Árpád	Haralamb	7 16	17 14
11 P	Dezső	Balázs	7 14	17 16
12 Sz	Lidia	Metét pk.	7 12	17 17
7. Hasonló a mennyeknek országa. Máté XX. 1—16.				
13 V	Barnabás	B. Triodium	7 11	17 19
14 H	Bálint	Auxent	7 09	17 20
15 K	Zoltán	Onezim	7 08	17 22
16 Sz	Julianna	Pamfil vt.	7 06	17 23
17 Cs	Konstancia	Tódor	7 04	17 25
18 P	Simon	Leo pápa	7 02	17 27
19 Sz	Zsuzsánna	Arkip	7 01	17 28
8. Midőn nagy sereg gyült egybe. Luk. VIII. 4—15.				
20 V	Aladár	B. Hetvened v.	6 59	17 30
21 H	Eleonóra	Timót	6 58	17 31
22 K	Péter	Eugénia vt.	6 56	17 53
23 Sz	Lázár	Polikárp	6 54	17 34
24 Cs	Mátyás	János feje m.	6 52	17 36
25 P	Géza	Taráz	6 50	17 37
26 Sz	Viktória	Porfir	6 48	17 39
9. Magához vevé Jézus a 12-t. — Luk. VIII. 31—43.				
27 V	Ákos	B. Húshagyó v.	6 47	17 40
28 H	Lehel	Vazul	6 45	17 42

2. hónap 6—9 hét.

Té'utó,

Régente: Halak hava.

Hold fényváltozásai:

☉ Ujhold 2-án 10 ó. 34 p.

☾ Első negyed 9-én
1 ó. 54 p.

☽ Holdtölte 16-án
18 ó. 18 p.

☾ Utolsó negyed 24-én
22 ó. 42 p.

A hó elsején a nap hossza
9 ó. 32 p., a hó végéig
1 ó. 25 percel nő.

Bolygók járása:

Vénusz két 8 ó. 30 p.,
lenyugszik 18 ó. után,
Mars két 11 óraker, le-
nyugszik 2 óraker.

Jupiter két 8 óra 30 perc,
lenyugszik 19 óra előtt.
Szaturnusz két 3 óraker,
lenyugszik 12 óraker.

Időjárás

Herschel szerint:

A hó elején hóviharak;
2—9-ig változó, 9—16-ig
kemény fagy, 16—24-ig
szép, enyhe idő, 24-től
végig változó.

Időjárás

tapasztalás szerint:

1—4-ig borus, 5-én barát-
ságosabb, 6-án nedves,
7-én borus, 8—10-ig nagy
hideg, 11—12-ig enged,
13-án enyhe eső, azulán
szeles, zord időjárás.

Izraelita naptár:

1. Adar. 3-án

3. S. Theruma 5-én

10. S. Thezave 12-én

17. S. Ki Thiza 19-én

24. S. Vajakhel 26-án

Jegyzetek az időről.

Február.

Ha Gyertyaszentelő Boldogasszony napján fénylik a nap, nagyobb hideg lesz azután, mint azelőtt volt és ha ez a hónap nem hideg, bőjtmáshava, a tavasz husvétal hideg lesz.

Ha Boldogasszony napján a borz lyukában marad; hideget jelent; ha kijő: nem fél tovább a téltől.

Üszögös Péter és Mátyás napján ha hideg jó: az negyven napig tart és így:

Ha nincs, jéget csinál;
Elrontja, bontja, ha talál.
A jéget olvasztja Mátyás,
Töri és rajta likat ás.

Nap	Megnevezés	Bevétel		Kiadás	

A világhírű himpor által nemesített direkttermő fajokat és érmelléki szőlőoltványokat, valamint gyümölcsfaoltványokat a legjutányosabb árban szállít.

Árjegyzék
ingyen és
bérmentve —

Első Nagyváradi „Nova” szőlőoltványtelep
Tulajdonos: Kágyi Szabó István
ORADEA, PARCUL CARMEN SYLVA 12.

Március

A hó és a hétnapjai	Protestáns és róm. kath.	Román naptár	Nap	
			kél. ó. p.	nyug. ó. p.
1 K	Albin	Eudocia	6 43	17 43
2 Sz	Taksony	Hezich	6 41	17 45
3 Cs	Ildikó	Eutróp	6 39	17 47
4 P	Adorján	Geraszim	6 37	17 48
5 Sz	Frigyes	Konon	6 35	17 49
10. Jézus a pusztaiba vitetik a Lélektől. Máté IV. 1—11.				
6 V	Jenő	B. Vajhagyó v.	6 33	17 51
7 H	Iván,	Vazul és t.	6 31	17 52
8 K	Istenes János	Teofilakt	6 29	17 54
9 Sz	Fanni	Szebasztei vtk.	6 27	17 56
10 Cs	Elemér	Kodrát	6 25	17 57
11 P	Aranka	Szófron pk.	6 23	17 58
12 Sz	Gergely	Teofánész	6 21	18 00
11. Maga mellé vevé Jézus Pétert, Jánost és Jakabot. Máté XVII. 1—9.				
13 V	Krisztián	B. Nagy. 1. v.	6 19	18 01
14 H	Matild	Benedek	6 17	18 03
15 K	Kristóf	Agáp vt.	6 15	18 04
16 Sz	Petur	Szabinusz vt.	6 13	18 06
17 Cs	Gertrud	Elek	6 11	18 07
18 P	Sándor	Cirill pk.	6 09	18 08
19 Sz	József	Krizsánt	6 07	18 10
12. Jézus néma ördögöt űze ki. — Luk. XI. 14—28.				
20 V	Hubert	B. Nagy. 2. v.	6 05	18 11
21 H	Benedek	Jakab, az ifj.	6 04	18 12
22 K	Oktavián	Vazul vt.	6 02	18 14
23 Sz	Zsombor	Nikon	6 00	18 15
24 Cs	Gábor	Zakariás	5 58	18 17
25 P	Gyüm. o. B. A.	Gyüm. o. B. A.	5 55	18 18
26 Sz	Manó	Gábor	5 53	18 20
13. Jézus a gallileai tengeren túlméne. Ján. VI. 1—15.				
27 V	Jónás	B. Nagy. 3. v.	5 51	18 21
28 H	Gedeón	István	5 49	18 22
29 K	Jeremiás	Márk	5 47	18 23
30 Sz	Zalán	Klimak János	5 45	18 25
31 Cs	Ámos	Hipác	5 43	18 26

☐ 3. hónap 10—13 hét.

Tavaszelő.

Régente: Kos hava.

Hold fényváltozásai:

- ☉ Ujhold 3-án 21 ó. 25 p.
- ☽ Első negyed 10-én 13 óra 3 perckor.
- ☽ Holdtölte 18-án 12 óra 24 perckor.
- ☾ Utolsó negyed 26-án 13 óra 36 perckor.

A hó elsején a nap hossza 11 óra, a hó végéig 1 óra 43 percet nő.

Bolygók járása:

Vénusz két 8 órakor, lenyugszik 20 ó. előtt.
Mars két 10 órakor, lenyugszik 1 ó. 30 p.
Jupiter két 7 óra előtt, lenyugszik 17 ó. 30 p.
Szaturnusz két 1 ó. 30 p., lenyugszik 10 ó. 30 p.

Időjárás

Herschel szerint:

3-ig változó, 3—10-ig vál, tozó, 10—18-ig hó esővel-18—26-ig hideg, szeles, 26-tól a hó végéig nedves időjárás.

Időjárás

tapasztalás szerint:

A február végei időjárás e hónapban 24-ikéig tart, azután borus, esős az idő.

Izraelita naptár:

- 1. Veadar S. Pekude 5-én
- 8. S. Vajikra 12-én
- 14. Purim 18-án
- 15. S. Zaw. 19-én
- 22. S. Semini 26-án

Jegyzetek az időről.

Március.

A márciusi hó még akkor sem jó, ha zsákban viszik köröszül a határon, mert a hőesés ártalmas a véleményeknek ebben a hónapban.

Ha Bőjtmás hava száraz, Szent György hava nedves, Pünköszt hava híves: bő bor, buza léssen.

Mennyi köd léssen ebben a hónapban, annyi záporosó léssen a nyárban; mennyi harmat husvét előtt, annyi fagy léssen husvét után;

Gergely napja ritka, ha jó, Hideg, szeles, sokszor van hó,

Sándor, József, Benedek, Jönnék a jó melegek.

Virágyvasárnapján, ha szép az idő: a a gyümölcsfáknak hasznos; ha rút — pedig ártalmas.

Nagypénteken, ha eső esik, a földmívelőnek igen jó.

Nap	Megnevezés	Bevétel		Kiadás

KÁGYI SZABÓ ISTVÁN

ELSŐ NAGYVÁRADI „NOVA” SZŐLŐOLTVÁNYTELEPE

Felhivom az összes szőlőtermelőket, hogy csakis nálam kaphatók a legjobb érmelléki szőlőoltványok és a világhírű direkttermő fajok, amelyek himpor által vannak nemesítve, valamint gyümölcsfaoltványok. Árjegyzék ingyen és bérmentve

ORADEA

Parcul Carmen Sylva 12.

Április

A hó és a hét napjai	Protestáns és róm. kath.	Román naptár	Nap	
			kél ó. p.	nyug. ó. p.
1 P	Hugó	Egyipt. Mária	5 41	18 28
2 Sz	Teodozia	Titusz	5 39	18 30
14. Ki fedd meg engem közületek? Ján. VIII. 46—59.				
3 V	Rikárd	B. Nagyböjt 4.	5 37	18 31
4 H	Izidor	József	5 35	18 32
5 K	Vince	Klaudiusz	5 33	18 33
6 Sz	Cöleszlin	Eutik	5 31	18 35
7 Cs	Lukrécia	György pk.	5 29	18 36
8 P	Dénes	Herodion	5 27	18 38
9 Sz	Dömötör	Eupszik	5 25	18 39
15. Midőn Jézus Jeruzsálemhez közeledett Máté XXI. 1—9.				
10 V	Virágvasárn.	B. Nagyböjt 5.	5 23	18 41
11 H	Leó	Antipa	5 21	18 42
12 K	Gyula	Vazul pk.	5 20	18 43
13 Sz	Hermeneg.	Márton pápa	5 18	18 45
14 Cs	Tibor	Arisztark	5 16	18 46
15 P	Nagypéntek	Kreszcenc	5 14	18 48
16 Sz	Nagyszombat	Agápe	5 12	18 49
16. Mária és Mária Magd. a sírnál. Márk. XVI. 1—7.				
17 V	Husvétvasárn.	B. Nagyböjt 6.	5 10	18 50
18 H	Husvéthétfő	János	5 08	18 52
19 K	Timon	Pafnuc	5 06	18 53
20 Sz	Tivadar	Teodor vt.	5 04	18 55
21 Cs	Adolár	Január vt.	5 02	18 56
22 P	Szótér	Nagypéntek	4 00	18 58
23 Sz	Béla	Szt. György	4 59	19 59
17. Midőn este lőn azon nap. Ján. XX. 19—31.				
24 V	György	B. Husvétvas.	4 57	19 00
25 H	Márk	Husvéthétfő	4 55	19 02
26 K	Kilit	Husvétkedd	4 54	19 03
27 Sz	Zita	Simon	4 52	19 05
28 Cs	Valéria	9 vértanu	4 50	19 06
29 P	Szibilla	Jázon pk.	4 48	19 08
30 Sz	Katalin	Jakab aps.	4 46	19 09

4. hónap 14—17 hét.

Tavaszhó.

Régente: Bika hava.

Hold fényváltozásai:

Ujhold 2-án 6 ó. 24 p.,

Első negyed 9-én

2 ó. 21 p.

Holdtölte 17-én 5 ó 35 p.

Utolsó negyed 25-én

0 ó. 21 p.

A hó elsején a nap hossza

12 ó. 47 p., a hó végéig

1 ó. 36 percet nő.

Bolygók járása:

Vénusz kél 7 órakor,

lenyugszik 21 órakor.

Mars kél 9 óra előtt,

lenyugszik 1 óra előtt.

Jupiter kél 5 órakor,

lenyugszik 16 ó. után.

Szaturusz kél 23 ó. 30 p.,

lenyugszik 8 ó. 30 p. előtt.

Időjárás

Herschel szerint:

2-ig nedves időjárás,

2—9-ig esős, viharos,

9—17-ig változó, 17—24-ig

sok eső, 24-től végig

szép időjárás.

Időjárás

tapasztalás szerint:

Egészen 13-ig igen változó

időjárás, de 14. és 15-én

feltűnően enyhül, 16—21-ig

ismét borongós, azután

szelcs, hó, eső és dér

váltakozik.

Izraelita naptár:

29. S. Thaszria 2-án

1. Nitzan R. Kh. 3-án

7. S. Mezora 9-én

14. S. Akhari Moth 16-án

15. Passzah 1 n. 17-én

16. " 2 n. 18-án

21. " 7 n. 23-án

22. " 8 n. 24-én

28. S. Kedos 1. Perek 30-án

Jegyzetek az időről.

Április.

Ha husvét vasárnapján esik, minden vasárnapon pünkösztig eső fog esni és változó időket várhatni.

Ha Tiburcius (ápr. 14.) napjára a rétek még nem zöldülnek: a gazdák nem reménylik a föld termékenységét. Ha ez a hónap nedves, bőséget várnak.

A nyírfa, ha megzöldellik, nem féltik azután a veteményeket a hidegtől; ha a cseresznyefa virágos — virágos lesz a szőlő is.

Szent György napja után annyi deres harmat lesz, mennyi volt Szent Mihály napja előtt az elmúlt esztendőben.

Ebben a hónapban ha az ég dörög, jó és hasznos időt jelent.

Szent Márk napja előtt mennyi ideig szólnak a békák, annyi ideig hallgatnak azután. Ha a fülemile hallgat ezen a napon — ez változó tavaszt jelent; sa énekel, jó tavaszt hirdet.

A Szentgyörgynapvirág ha bőven terem: bőségre, ha nem terem: drágaságra mutat.

Nap	Megnevezés	Bevétel		Kiadás	

A világhírű himpor által nemesített direkttermő fajokat és érmelléki szőlőoltványokat, valamint gyümölcsfaoltványokat a legjutányosabb árban szállit.

Árjegyzék ingyen és bérmentve —

Első Nagyváradai „Nova“ szőlőoltványtelep
Tulajdonos: Kágyi Szabó István
 ORADEA, PARCUL CARMEN SYLVA 12.

Május

A hó és a hét napjai	Protestáns és róm. kath.	Román naptár	Nap	
			kél. ó. p.	nyug. ó. p.
18. Én vagyok a jó pásztor. Ján. X. 11—16.				
1 V	Fülöp	B. 1. Jeremiás	4 45	19 10
2 H	Zsigmond	N. Atanáz h.	4 44	19 11
3 K	Ferenc	Timót, Maura	4 42	19 13
4 Sz	Florián	Pelágia sz.	4 40	19 14
5 Cs	Kocsárd	Iréne vt.	4 38	19 16
6 P	János	Jób	4 37	19 17
7 Sz	Gizella	Sz. ker. megj.	4 35	19 19
19. Egy kevésbé és már nem látok engem Ján. XVI. 16/22				
8 V	Ákos	B. 2. János ev.	4 34	19 20
9 H	Naz. Gergely	Izaiás	4 33	19 21
10 K	Nemzeti ün.	Nemzeti ün.	4 31	19 22
11 Sz	Irén	Cirill, Metod.	4 30	19 24
12 Cs	Pongrác	Epifán	4 28	19 25
13 P	Servác	Glicéria	4 26	19 27
14 Sz	Bonifác	Izidor vt.	4 25	19 28
20. Ahhoz megyek, aki engem küldött. Ján. XVI. 5—14.				
15 V	Zsófia	B. 3. Pakóm.	4 24	19 29
16 H	Mózes	Teodor	4 23	19 30
17 K	Paskál	Andronik	4 22	19 31
18 Sz	Erik	Péter és Dénes	4 20	19 33
19 Cs	Ivó	Patrik és t. vtk.	4 19	19 34
20 P	Bernát	Talalé	4 18	19 35
21 Sz	András	Konst. és Ilona	4 17	19 37
21. Ha mit kérendetek az Atyától. Ján. XVI. 23—30.				
22 V	Julia	B. 4. Bazil	4 16	19 38
23 H	Dezső	Mihály pk.	4 15	19 39
24 K	Eszter	Simeon st.	4 14	19 40
25 Sz	Orbán	Sz. Iván feje m.	4 13	19 41
26 Cs	Áldozó csüt.	Kárpusz	4 12	19 42
27 P	Lucián	Hellád	4 11	19 43
28 Sz	Emil	Eutik	4 10	19 44
22. Mikor eljövend a Vigasztaló. Ján. XV. 25—XVI. 4.				
29 V	Miksa	B. 5. Teodóz.	4 09	19 45
30 H	Nándor	Izák ap.	4 08	19 46
31 K	Angela	Herma vt.	4 08	29 47

5. hónap 18—22 hét.

Tavasztató.

Rége: lkrek hava.

Hold fényváltozásai:

- ☉ Ujhold 1-én 14 ó. 40 p.
- ☾ Első negyed 8-án 17 ó. 27 p.
- ☽ Holdtölte 16-án 21 ó 3 p
- ☾ Utolsó negyed 24-én 7 ó. 34 p.
- ☉ Ujhold 30-án 23 ó. 6 p.

A hó elsején a nap hossza 14 ó. 25 p., a hó végéig 1 ó. 14 percel nő.

Bolygók járása:

Vénusz két 6 óra 30 p., lenyugszik 22 ó. 30 p.
Mars két 8 órakor, lenyugszik éjfélkor.
Jupiter két 3 óra után, lenyugszik 15 óra.
Szaturnusz két 21:30 p előtt, lenyugszik 6 óra után.

Időjárás

Herschel szerint:

1—8-ig sok eső, 8—16-ig szép, meleg idő, 16—24-ig változó 24—30-ig esős, szeles, azután szép, meleg idő.

Időjárás

tapasztalás szerint:

E hónap igen szép és meleg napokkal köszönt be, 8-án zivatar, 9—15-ig eső, 15—23-ig részint szép, részint szeles, 24-én zord, de azután ismét szép és kellemes idő.

Izraelita naptár:

- 1. Ijar. Ros Khodes 3-án
- 15. S. Emor 2. Perek 7-én
- 12. S. Behár 3. Perek 14-én
- 29. S. Bekhukotai 4. P. 21-én
- 6. S. Bamidbar 5. P. 28-án

Jegyzetek az időről.

Május.

Ha Filep és Jakab napja híves vagy nedves, középszerű termés lesz; ha meleg s tiszta, bővebb.

Áldozó csütörtökön, ha tiszta az idő — hasznos, ha esős — káros. A pünköszt-mapi eső nem hasznos.

Orbán napja ha liszta — jó édes bor, ha esős — savanyu léssen.

A Pongrácznap eső a mezőnek jó, de a szőlőnek ártalmas.

Ez a hónap ha igen nedves, a következő száraz léssen.

Nap	Megnevezés	Bevétel		Kiadás	

UJLARY

Reg. Ferd. (Rákócziut) 4

ORTOPÄD ÉS DIVATCIPŐ SZALONJA

Orsolya-zárda épületben

Junius

A hó és a hétnapjai	Protestáns és róm. kath.	Román naptár	Nap		
			kél ó. p.	nyug. ó. p.	
1 Sz	Pamfil	Jusztin bölc.	4 07	19 48	6. hónap 23—26 hét. <i>Nyárelőhó.</i> Régente: Rák hava. <i>Hold fényváltozásai:</i> ☾ Első negyed 7-én 9 ó 49 p. ☽ Holdtölte 15-én 10 ó. 19 p. ☾ Utolsó negyed 22-én 12 ó. 29 p. ☽ Ujhold 29-én 8 ó. 32 p. A hó elsején a nap hossza 15 ó. 41 p., a hó 20-ig 18 percet nő, innen a hó végéig 3 percet fogy. <i>Bolygók járása:</i> Vénusz kél 7 ó., lenyugszik 23 ó. Mars kél 7 ó. 30 p., lenyugszik 23 ó. Jupiter kél 1 ó. 30 p., lenyugszik 13 óra után. Szaturnusz kél 19 ó., lenyugszik 4 ó. 9-én Vénusz és Mars együttállásban. 29-én teljes napfogyatko- zás, de nálunk csak mint részl. látható. <i>Időjárás</i> <i>Herschel szerint:</i> 7-ig szép, meleg idő, 7—22- ig változó, 22—29-ig sok eső, azután szeles, esős. <i>Időjárás</i> <i>tapasztalás szerint:</i> 18-ig szép időjárás és me- leg, 19—30-ig gyakori a zivatar és helyenk. erős zápor. <i>Izraelita naptár:</i> 1. Szivan R. Kh. 1-én 4. S. Nassza 6. Per. 4-én 6. Sabouth 1. n. 6-án 7. Sabouth 2. n. 7-én 11. Behalothekka 1 P. 11-én 18. Slakh-Lekha 2 P. 18-án 25. S. Korakh 3. P. 25-én 30. Ros Khodes. 30-án
2 Cs	Hosók napja	Aldozocsüt.	4 06	19 49	
3 P	Klotild	Lucillián	4 06	19 50	
4 Sz	Floris	Metrofán patr.	4 05	19 51	
23. Ha ki engem szeret. Ján. XIV. 23—31.					
5 V	Pünkösztvas.	B. 6. T. Dorot	4 05	19 52	
6 H	Pünkösthétfő	Hiláron	4 04	19 53	
7 K	Róbert	Teodót pk. vt.	4 04	19 54	
8 Sz	Medárdus	Teodor erek.	4 03	19 55	
9 Cs	Felicián	Cirill, Atanáz	4 03	19 55	
10 P	Margit	Sándor	4 02	19 56	
11 Sz	Barnabás	Bartal	4 02	19 57	
24. Minden hatalom nekem adatott. Mát. XXVIII. 18—20.					
12 V	Antonia	Pünkösztvas. Pünkösthétfő	4 02	19 57	
13 H	Tóbiás		4 02	19 58	
14 K	Vazul	Elizeus	4 01	19 38	
15 Sz	Vid	Ámosz pr.	4 01	19 59	
16 Cs	Jusztina	Tikon pk.	4 01	19 59	
17 P	Adolf	Manuel	4 01	20 00	
18 Sz	Marcellán	Leonc vt.	4 01	20 00	
25. Egy ember nagy vacsorát szerze. Luk. XIV. 16—24.					
19 V	Gyártás	B. 1. Mindszent	4 02	20 00	
20 H	Virág	Metód pk.	4 02	20 01	
21 K	Albin	Julián vt.	4 02	20 01	
22 Sz	Paulina	Özséb pk. vt.	4 02	20 01	
23 Cs	Szidónia	Agrippina	4 02	20 01	
24 P	Iván	Iván születése	4 02	20 01	
25 Sz	Vilmos	Febronia	4 03	20 01	
26. Közeledének Jézushoz a vámosok. Luk. XV. 1—10.					
26 V	Jeremiás	B. 2. Dávid	4 03	20 02	
27 H	László kir.	Sámson p.	4 03	20 02	
28 K	Irenaeus	Cirus. I. er.	4 04	20 02	
29 Sz	Péter és Pál	Péter és Pál	4 04	20 01	
30 Cs	Pál emlék.	12 apostol	4 05	20 01	

Jegyzetek az időről.

Junius.

Medardus napja ha tiszta, kellemes
 — jó nyár lesz; ha ezen eső esik —
 40 napig esik.

Keresztelő Szent János-nap előtt esik
 — 4 napig esik.

Keresztelő Szent János-nap előtt a
 kakuk, ha jókor elkezd a szólást, olcsó
 lesz a gabona; ha utána később kezd
 — drága lesz.

Nap	Megnevezés	Bevétel		Kiadás	

Az idő pénz!!!

FRIEDMANN
villanyszerelőt
rövid úton felhívhatja

Telefon: 868

Autoégek kaphatók
PIATA UNIRII
16
Autodinamók tekercselése és
javítása

Julius

A hó és a hét napjai	Protestáns és róm. kath.	Román naptár	Nap	
			kél ó. p.	nyug. ó. p.
1 P	Tibald	Kozma és D.	4 05	20 01
2 Sz	Sarolta	B. Assz. meze	4 06	20 01
27. Midőn a sereg Jézusra tódult Luk. V. 1—11.				
4 V	Kornél	B. 3. Jácint	4 06	20 01
4 H	Ulrik	Krétai András	4 07	20 01
5 K	Antal	Márta özv.	4 08	20 01
6 Sz	Izaiás	N. Szizoesz	4 09	20 00
7 Cs	Ciril és Metód	Tamás és Á.	4 09	19 59
8 P	Erzsébet kir.	Prokóp vt.	4 10	19 59
9 Sz	Veronika	Pankrác pk.	4 11	19 58
28. Hogyha nem lökéletesebb a ti igazságtok Mát V. 20/24				
10 V	Amália	B. 4. Leon	4 12	19 58
11 H	Zoltán	Eufémia	4 13	19 57
12 K	Henrik	Proklusz	4 14	19 56
13 Sz	Margit	Gábor főangy.	4 14	19 56
14 Cs	Karolina	Aquila	4 15	19 55
15 P	Apost. oszl.	Quirik	4 16	19 55
16 Sz	Ruth	Atenogén pk.	4 17	19 54
29. Midőn nagy sereg volt együtt Jézussal. Márk VIII 1/9				
17 V	Elek	B. 5. Maria	4 18	19 53
18 H	Emilia	Emilián	4 19	19 52
19 K	Vince	Diusz	4 20	19 51
20 Sz	Illés	Illés próféta	4 22	19 50
21 Cs	Dániel	Simeon és J.	4 23	19 49
22 P	Mária Magd.	Mária Magd.	4 24	19 48
23 Sz	Tibor	Fókász vt.	4 25	19 47
30. Óvakodjatok a hamis profétáktól Máté VII. 15—21.				
24 V	Krisztina	B. 6. Krisz	4 26	19 46
25 H	Jakab	Anna	4 27	29 45
26 K	Anna	Hermolaus	4 28	19 44
27 Sz	Rebeka	Pantelemon	4 29	19 42
28 Cs	Ince	Nikánor	4 31	19 41
29 P	Márta	Kallinik	4 32	19 40
30 Sz	Judit	Szila	4 34	19 38
31. Vala egy gazdag ember, kinek sáfára vala Luk. XVI 1/9				
31 V	Ignác	B. 7. Eudocim	4 35	19 37

7. hónap 27—31 hét.

Nyárhó.

Régente: Oroszlán hava.

Hold fényváltozásai:

- ☾ Első negyed 7-én, 2 óra 52 perckor.
- ☽ Holdtölte 14-én, 21 óra 22 perckor.
- ☾ Utolsó negyed 21-én 16 ó. 43 perckor.
- ☽ Ujhold 28-án 19 ó. 36 p.

A hó elsején a nap hossza 15 ó. 56., a hó végéig 54 percel fogy.

Bolygók járása:

- Vénusz két 8 ó., lenyugszik 22 ó. után.
- Mars két 7 ó. után, lenyugszik 22 óraker.
- Jupiter két éjfél előtt, lenyugszik 11 ó. 30 p
- Szturnusz két 17 óraker, lenyugszik 2 óraker.

2-án 23 ó. Föld a Nap-távolban.

Időjárás

Herschel szerint:

7-ig szeles, esős, 7—14-ig kellemes, szép idő, 14—28-ig változó, 28-tól ismét változó.

Időjárás

tapasztalás szerint:

4-ig borús, 4—10-ig meleg zivatarokkal, 11—26-ig esős, végre ismét jó meleg, de zivatarokkal is.

Izraelita naptár:

1. Thamusz R. Kh. 1-én
2. S. Khukath 4. P. 2-án
9. S. Balak 5. P. 9-én
16. S. Pinkhasz 6 P. 16-án
23. S. Matoth 1. P. 23-án
1. Ab. S. Massze 2. P 30-án

Jegyzetek az időről.

Julius.

Ha Sárlos Boldogasszony napján eső esik, sokáig tart, vagy 40 napig. (Ez az 1752-ik esztendőben be is tölt.)

Margit felhőtől fél,
Égi háborut vél,

Mária Magdolna napján ha tiszta — jó; ha esős — ártalmas.

Szent Jakab napja éjszakája ha tiszta — jó bőség lesz a kertekben; ha esős — változást szenved jó dió és mogyoró.

A hangyák és gőzük, ha nagy halmot hordanak — hideg esztendőt várj.

Nap	Megnevezés	Bevétel	Kiadás

EGY SZÉP CSILLÁR

a szoba disze

Autodinamok teker-
cselése és javítása.
Autoégek kaphatók.

RÉSZLETFIZETÉSRE
is kaphat

Telefon: 868.

Piafa Unirii (Szent László - tér) 16.

FRIEDMANN
VILLANYSZERELŐNÉL

Augusztus

A hó és a hét napjai	Protestáns és róm. kath.	Román naptár	N a p		8. hónap 32—35 hét. <i>Nyárutó.</i>
			kél ó. p.	nyug. ó. p.	
1 H	Vasas Péter	Sz. k. körm.	4 36	19 36	Régeinte: Szűz hava.
2 K	Gusztáv	István er.	4 37	19 35	<i>Hold fényváltozásai:</i>
3 Sz	Ágost	Izác és Fausz	4 38	19 33	☾ Első negyed 5-én 20 ó. 5 perckor.
4 Cs	Domonkos	Efezi 7 gyermek.	4 40	19 32	☽ Holdtölte 13-án 6 ó. 37 perckor.
5 P	Mária	Euszignius vt.	4 41	19 30	☾ Utolsó negyed 19-én 21 ó. 54 perckor.
6 Sz	Sixtus	Urunk szinv.	4 42	19 28	☽ Ujhold 27-én 8 ó. 45 p.
32. Amint közeledett Jézus Jeruzsálemhez Luk. XIX 41—47					
7 V	Donáth	B. 8. Domec	4 44	19 27	A hó elsején a nap hossza 15 ó., a hó végéig 1 óra 32 percet fogy.
8 H	Cirjék	Emilián	4 45	19 25	<i>Bolygók járása:</i>
9 K	Román	Mátyás apost.	4 46	19 24	Vénusz két 8 ó. 30 p., lenyugszik 21 óra előtt.
10 Sz	Lőrinc	Lőrinc vt.	4 47	19 22	Mars két 7 óraker, lenyugszik 20 ó. 30 p. ut.
11 Cs	Zsuzsánna	Euplusz diak.	4 49	19 21	Jupiter két 21 ó. 30 p. után, lenyugszik 9 ó. 30 p. után
12 P	Klára sz.	Anicét és Fot.	4 50	19 19	Szaturnusz két 15 ó. előtt, lenyugszik éjfélkor.
13 Sz	Ipoly	Maxim hv.	4 52	19 17	5-én Vénusz a legnagyobb ragyogásban.
33. Két ember méne fel a templomba Luk. XVIII. 9/14.					
14 V	Özséb	B. 9. Mikeás	4 53	19 16	<i>Időjárás</i>
15 H	Mária	N. Bold.-Assz.	4 54	19 14	<i>Herschel szerint:</i>
16 K	Rókus	Dioméd vt.	4 56	19 12	13-ig változó, 13—19-ig sok eső, 19—27-ig változó, azután szeles, esős.
17 Sz	Augusztá	Miron pap	4 57	19 11	<i>Időjárás</i>
18 Cs	Ilona	Flor. és Laur.	4 58	19 09	<i>tapasztalás szerint:</i>
19 P	Tekla	András vt.	5 00	19 07	A hó kezdetén kevés eső, azután azonban igen szép idő és meleg. 25—31-ig tartós eső.
20 Sz	István kir.	Sámuel pr.	5 01	19 05	<i>Izraelita naptár:</i>
34. Kimenvén Jézus Tyrus határaiból. Márk. VII. 31/37.					
21 V	Sámuel	B. 10. Tádé	5 02	19 03	8 S. Debarim 6-án
22 H	Jenő	Agatonik v.	5 03	19 02	15. S. Voethkhanon 13-án
23 K	Farkas	Farkas vt.	5 05	19 00	22. S. Ekeb 4. P. 20-án
24 Sz	Bertalan	Eutik	5 06	18 58	29. S. Reéh 5. P. 27-én
25 Cs	Lajos kir.	Bertalan, Tit.	5 08	18 56	1. Elul R. Khodes 29-én
26 P	Sámuel	Adrián és Nat.	5 09	18 54	
27 Sz	József	Poemén	5 10	18 52	
35. Az irgalmas szamaritánusról. Luk. X. 25—37.					
28 V	Ágoston	B. 11. Móz. r.	5 12	18 50	
29 H	Mohács, János	Sz. Iván fejev.	5 13	18 49	
30 K	Róza	Sándor p. k.	5 14	18 47	
31 Sz	Paulína	B. Assz. öve	5 16	18 44	

Jegyzetek az időről.

Augusztus.

Ha Lőrincz napja szép — jó bor és szép ősz lesz.

Szent Bertalan napján micsodás az idő, az egész ősz olyan lesz.

Szent János fölvétele napja ha igen esős — ártalmas a kerteknek.

Nap	Megnevezés	Bevétel		Kiadás	

SZŐLŐTERMELŐK FIGYELMÉBE! Akik a legjobb Érmelléki szőlőoltványokat és világ-hírű direkttermő fajtákat, valamint gyümölcsfa-oltványokat akarnak ültetni, azoknak ingyen és bérmentve küldöm meg nagy-terjedelmű képes árjegyzékemet

Cím: MÁGYI SZABÓ ISTVÁN
Első Nagyváradai „Nova” szőlőoltványtelepe
Oradea, Parcul Carmen Sylva 12.

Szeptember

A hó és a hét napjai	Protestáns és róm. kath.	Román naptár	N a p	
			kél ó. p.	nyug ó. p.
1 Cs	Egyed	Evkezet	5 17	18 42
2 P	Absolon	Mamánt	5 18	18 40
3 Sz	Albert	Antim pk.	5 20	18 39
36. Mikor Jézus Jeruzsálem felé tartott. Luk. XVIII. 11/19.				
4 V	Róza	B. 12. Babil.	5 21	18 38
5 H	Lőrinc	Zakariás	5 22	18 35
6 K	Ida	Mihály csod.	5 23	18 33
7 Sz	Regina	Szocont vt.	5 25	18 31
8 Cs	Mária	Kis B.-Assz.	5 27	18 28
9 P	Brunó	Joak., Anna	5 28	18 26
10 Sz	Toldi Miklós	Menodóra	5 29	18 24
37. Senki két urnak nem szolgálhat. Máté VI. 24—33.				
11 V	Teodora	B. 13. Teod.	5 30	18 23
12 H	Guido	Antonom.	5 32	18 22
13 K	Lóránt	Felt. † av.	5 33	18 19
14 Sz	Solome	Sz. † felmag.	5 34	18 16
15 Cs	Nikodemus	Nikéta	5 36	18 14
16 P	Kornél	Eufémia	5 37	18 12
17 Sz	Lambert	Zsófia	5 39	18 10
38. Jézus Naim városába méne. Luk. VII. 11—16.				
18 V	Tamás	B. 14. Eum.	5 40	18 08
19 H	Szidonia	Trofim	5 41	18 06
20 K	Fauszta	Euszták	5 42	18 04
21 Sz	Máté	Kodrát	5 44	18 02
22 Cs	Móric	Fóka pk.	5 45	18 00
23 P	Tekla	Sz. Iván fog.	5 47	17 58
24 Sz	Farkas	Tekla sz. vt.	5 48	17 56
39. Bemene Jézus egy farizeus házába. Luk. XIV. 1—11.				
25 V	Gellért	B. 15. Eufroz.	5 49	17 54
26 H	Justín	Ján. m. hitt.	5 50	17 52
27 K	Kozma	Kallisztratusz	5 52	17 50
28 Sz	Vencel	Káriton	6 54	17 48
29 Cs	Mihály	Kiriak rem.	5 55	17 45
30 P	Jeromos	Gergely pk.	5 56	17 44

9. hónap 36—39 hét.

Őszelőhő.

Rége: Mérleg hava.

Hold fényváltozásai:

- ☾ Első negyed 4-én
12 ó. 44 perckor.
- ☽ Höldtölte 11-én
14 ó. 54 perckor.
- ☾ Utolsó negyed 18-án
5 ó. 30 perckor.
- ☽ Ujhold 26-án 0 ó. 11 p.
24-én 3 ó. 18. Őszkezetel.

A hó elsején a nap hossza
13 ó. 25 p., a hó végéig
1 ó. 37 percel fogy.

Bolygók járása:

Vénusz két 7 órakor,
lenyugszik 18 ó. 30 p. e.
Mars két 7 órakor,
lenyugszik 19 ó. után.
Jupiter két 19 ó. 30 p.
lenyugszik 7 ó. 30 p.
Szaturnusz két 3 ó. előtt
lenyugszik 22 órakor.

Időjárás

Herschel szerint:

4-ig szeles, esős, 4—11-ig
nagy esőzések, 11—25-ig
nedves időjárás, 25-től
kezdve szép idő.

Időjárás

tapasztalás szerint:

11-ig igen kellemes őszi
napok, 12—18-ig szeles,
19—30-ig enyhe, kellemes
napok.

Izraelita naptár:

6. S. Soflim 6. P. 3-án
13. S. Ki Theze 1.2 P. 10-én
20. S. Ki Thova 3.4 P. 17-én
27. S. Nezavim 5 6 P. 24-én
1. Ujév 5688. 1. n. 27-én
2. „ 2. napja 28-án

Jegyzetek az időről.

Szeptember.

Ha Egyed napján szép az idő — utána 4 napig jó idő lesz és ha az ég dörög ezen a napon — jövő esztendőre bőséget várhatni.

Máté evangélista napján, ha szép az idő — ez tartós és a jövő esztendőre sok gyümölcs terem.

Szent Mihály napján ha az ég dörög — jó őszi, de nagy telet várhatni. Ha sok makk léssen ekkorra, sok hó léssen karácsony előtt.

Szent Mihály napja után, ha a fagubákban férges találtak — bőséget ha legyek — hadakozást; ha pókok — dögös időt jelentenek. Ha ezek a gubák még zöldek — bő nyarat; ha nedvesek — nedves; ha szárazak — száraz nyarat jelentenek. Ha a gólyák, fecskék, vadludak, darvak hamar elmennek — hamar hideget várhatni.

Nap	Megnevezés	Bevétel	Kiadás

Ref. Hittankönyvek, Énekeskönyvek,
a református iskolákban használandó
összes tankönyvek, irószerek kaphatók

ORADEA — NAGYVÁRAD

A tanítónőképző intézet épületében

Béres Károly
könyvkereskedésében

Október

A hó és a hét napjai	Protestáns és róm. kath.	Román naptár	Nap		
			kél. ó. p.	nyug. ó. p.	
1 Sz	Aladár	Anamias	5 57	17 42	10. hónap 40—44 hét. <i>Őszhava.</i> Régente: Skorpió hava. <i>Hold fényváltozásai:</i> ☾ Elsőnegyed 4-én 4 ó 2 p. ☽ Holdt. 10-én 23 ó. 15 p. ☾ Utolsó n. 17-én 16 ó. 32 p. ☽ Ujhold 25-én 17 ó. 37 p. A hó elején a nap hossza 11 ó. 45 p., a hó végéig 1 ó. 40 percet fogy. <i>Bolygók Járása:</i> Vénusz két 3 ó. 30 p., lenyugszik 16 óraker. Mars két 6 ó. 30 p., lenyugszik 18 óraker. Jupiter két 17 ó. 30 p., lenyugszik 5 óraker. Szaturnusz két 11 óraker, lenyugszik 20 óraker. <i>Időjárás</i> <i>Herschel szerint:</i> 4-ig szép idő, 4—10-ig hűvös, sok esővel, 10—17-ig szép idő, 17—25-ig szép, enyhe idő, 25-től végig kellemes, szép idő. <i>Időjárás tapasztalás szerint:</i> 1—3-ig szép, 4-én zivatar, 5—8-ig eső, 9—25-ig szép, őszi idő, 26—31-ig hűvös, deres. <i>Izraelita naptár:</i> 5. S. Vajelekh 1-én 10. Jom Kippur 6-án 12. S. Haaszinu 8-án 15. Szukkoth 1. n. 11-én 16. " 2. n. 12-én 19. Saba 15-én 22. Semini azereth 18-án 23. Szimkathithorah 19-én 26. S. Beserith 22-én 1. Markhesvan 27-én 3. S. Noakh 29-én
49 Jézushoz járulának a farizeusok. Mát. XXII. 54—46.					
2 V	Lucián	B. 16. Cpr.	5 59	17 40	
3 H	Jairus	Ar. Dénes	6 00	17 38	
4 K	Ferenc	Hierót	6 01	17 36	
5 Sz	Placid	Karitina	6 02	17 34	
6 Cs	Elfrida	Tamás aps.	6 04	17 32	
7 P	Amália	Szergius vt.	6 05	17 30	
8 Sz	Etelka	Pelágia sz.	6 07	17 28	
41. Bemenvén Jézus a hajócskába. Mát. IX. 1—8.					
9 V	Dénes	B. 17. Alf. J.	6 08	17 26	
10 H	Gedeon	Eulamp	6 10	17 24	
11 K	Placidia	Fülöp di.	6 11	17 22	
12 Sz	Miksa	Próbusz	6 12	17 20	
13 Cs	Kálmán	Kárp	6 14	17 18	
14 P	Kallsztf	Paraszkeve	6 15	17 16	
15 Sz	Teréz	Lucián vt.	6 17	17 14	
42. Hasonló mennyeknek országa Mát. XXII. 1—14.					
16 V	Gál	B. 18. Longin	6 19	17 12	
17 H	Hedvig	Ozeás pr.	6 20	17 11	
18 K	Lukács	Lukács ev.	6 21	17 09	
19 Sz	Nándor	Joel	6 22	17 07	
20 Cs	Iréne	Artémiusz	6 24	17 05	
21 P	Vidor	Hiláron	6 26	17 03	
22 Sz	Kordula	Aberc pk.	6 27	17 01	
43. Egy királyember beteg fiáról. Ján. IV. 46—53.					
23 V	Kapisztrán	B. 19. Jak. ap.	6 29	17 00	
24 H	Lajos	Arétász	6 30	16 58	
25 K	Vilma	Marcián	6 32	16 56	
26 Sz	Dömötör	Demeter vt.	6 33	16 55	
27 Cs	Szabina	Nesztor vt.	6 35	16 53	
28 P	Simon és Jud.	Terenciusz	6 36	16 51	
29 Sz	László	Anasztazia	6 38	16 49	
44. A királyember, ki számot vet szolg. Mát. XVIII. 23 3.					
30 V	Kolos	B. 20. Zenóbia	6 39	16 48	
31 H	Ref. emlékün.	Epimak vt.	6 41	16 46	

Jegyzetek az időről.

Október.

Ha a fák levelei soká hullanak —
— nagy telet; ha hamar elhullanak —
hamar hideget és a jövő esztendőre bő-

séget jelentenek. Ha sok levél marad a
fákon — sok hernyó támad jövőre.

Midőn eljön Simon Judás,
Didereg, fázik a gatyás.

Nap	Megnevezés	Bevétel	Kiadás

KÁGYI SZABÓ ISTVÁN

ORADEA
Párcul Carmen Sylva 12.

ELSŐ NAGYVÁRADI „NOVA” SZŐLŐOLTVÁNYTELEPE

Felhívom az összes szőlőtermelőket, hogy csakis nálam kaphatók a legjobb érmelléki szőlőoltványok és a világhírű direkttermő fajok, amelyek himpor által vannak nemesítve, valamint gyümölcsfaoltványok. Árjegyzék ingyen és bérmentve

November

A hó és a hétnapjai	Protestáns és róm. kath.	Román naptár	N a p		11. hónap 45—48 hét.
			kél ó. p.	nyug. ó. p.	
1 K	Ulrik	Kozmasz, D.	6 42	16 45	Öszutó.
2 Sz	Viktória	Acindin	6 44	16 43	Rége: Nyilas hava.
3 Cs	Hubert	Acepszimasz	6 45	16 41	Hold fényváltozásai:
4 P	Károly	N. Joannic	6 47	16 40	☾ Első negyed 2-án
5 Sz	Imre	Galaktion	6 58	16 38	☽ 17 ó. 16 p.
45. A farizeusok tanácsot tartának. Máté XXII. 15—21.					
6 V	Lénárd	B. 21. Pál pk.	6 50	16 37	☽ Holdtölte 9-én 8 ó. 36 p.
7 H	Attila	Hieron vt.	6 51	16 36	☾ Utolsó negyed 16-án
8 K	Gottfrid	Sz. Mihály főa.	6 53	16 34	☽ 7 ó. 28 p.
9 Sz	Tivadar	Onezifor	6 54	16 33	☽ Ujhold 34-én 12 ó. 9 p.
10 Cs	Luther Márton	Oreszt	6 56	16 31	A hó elsején a nap hossza
11 P	Márton	Menna	6 57	16 30	10 ó. 3 p., a hó végéig 1
12 Sz	Emilia	Alam János	6 59	16 29	ó. 16 percel fogy.
46. Midőn Jézus a sereghez szólott. Máté IX. 18—26.					
13 V	Lóránt	B. 22. Ar. Ján.	7 00	16 27	Bolygók járása:
14 H	Klementina	Fülöp aps.	7 02	16 26	Vénusz két 3 óraker,
15 K	Gertrud	Guriasz vt.	7 03	16 25	lenyugszik 15 óraker.
16 Sz	Ödön	Máté apostol	7 05	16 24	Mars két 6 ó. 30 p.
17 Cs	Hugó	Cs. Gergely	7 06	16 23	lenyugszik 16 ó. 30 p.
18 P	Ottó	Plátó vt.	7 08	16 22	Jupiter két 15 ó. 30 p. előtt,
19 Sz	Erzsébet	Abdiasz pr.	7 10	16 21	lenyugszik 3 óra előtt.
47. Midőn látjátok a pusztulást. Máté XXIV. 13—15.					
20 V	Jolán	B. 23. Gergely	7 11	16 20	Szaturusz két 9 óraker,
21 H	Ilma	B. Assz. felaj.	7 12	16 19	lenyugszik 18 óraker.
22 K	Cecilia	Filemon	7 14	16 18	Merkuriusz átvonulása
23 Sz	Kelemen	Amfilok pk.	7 15	16 17	10-én.
24 Cs	Flóra	Kelemen	7 16	16 16	Időjárás
25 P	Katalin	Katalin vt.	7 18	16 15	Herschel szerint:
26 Sz	Árpád	Alip	7 19	16 15	9-ig kellemes, szép idő, az-
48. Jelek lesznek a napban. Luk. XXI. 25—33.					
27 V	Elemér	B. 24. P. Jacob	7 21	16 14	után szeles, hűvös időjárás.
28 H	Ptroska	Uj István	7 22	16 13	Időjárás
29 K	Noé	Paramon vt.	7 23	16 12	tapasztalás szerint:
30 Sz	András, Endre	András apost.	7 25	16 12	5-ig borus, 6—9-ig derült,
Izraelita naptár:					
					10. S. Lekh-Lekha 5-én
					17. S. Vajere 12-én
					24. S. Khaje-Szarah 19-én
					1. Kiszlev R. Kh. 25-én
					2. S. Toldoth. 26-án

Jegyzetek az időről.

November.

Mindenszentek napján vágj le a cserfáról egy ágat, ha száraz belül — kemény tél; ha nedves — nedves tél lesz. Ha ez a nap nedves — lágy telet; ha tiszta — erős, havas telet mutat.

Ha a Márton lúdja melle csonkja veres — nagy hideg; ha fehér — sok hó; ha fekete — esős ősz és háborgó rút tél lesz.

Amilyen az idő Erzsébet és Katalin napján — olyan lesz karácsony havában

Nap	Megnevezés	Bevétel		Kiadás	

Villamos világítást, motort és csengőt szerel

Friedmann villanyszerelő

Autódinamók tekercselése és javítása. — Autóégők kaphatók.

Plata Unirii 16.

Telefon: 868.

December

A hó és a hétnapjai	Protestáns és róm. kath.	Román naptár	Nap	
			kél ó. p.	nyug. ó. p.
1 Cs	Natália	Nahum pr.	7 26	16 11
2 P	Aranka	Habakuk pr.	7 27	16 11
3 Sz	Ferenc	Szofoniasz	7 28	16 11
49. Mikor meghallotta János. — Máté XI. 2—10.				
4 V	Borbála	B. 25. Borbála	7 29	16 10
5 H	Abigail	Szabbasz	7 31	16 10
6 K	Miklós	Miklós	7 32	16 09
7 Sz	Ambrus	Ambrus	7 33	16 09
8 Cs	Mária fog.	Patáp	7 34	16 09
9 P	Joakim	B. Assz. fog.	7 35	16 08
10 Sz	Judit	Menna	7 36	16 08
50. A zsidók papokat küldtek Jézushoz. Ján. I. 19—28.				
11 V	Lehel	B. Dániel	7 37	16 08
12 H	Ottília	Szpiridion	7 38	16 08
13 K	Luca sz.	Eusztrát vt.	7 39	16 08
14 Sz	Benő	Tirzus vt.	7 40	16 09
15 Cs	Valéria	Eleutér pk.	7 41	16 09
16 P	Etelka	Aggeusz	7 42	16 09
17 Sz	Lázár	Dániel pr.	7 42	16 09
51. Tiberius császár uralk. 15. eszt. Luk. III. 1—6.				
18 V	Kristóf	B. Sebestyén	7 43	16 10
19 H	Ábrahám	Bonifác vt.	7 44	16 10
20 K	Timótheus	Ignác	7 44	16 10
21 Sz	Tamás	Juliánna	7 45	16 11
22 Cs	Zenó	Anasztázia	7 45	16 11
23 P	Viktória	Kréta 10 vt.	7 46	16 12
24 Sz	Ádám, Éva	Kar. e. bőjt	7 46	16 12
52. Kezdetben vala ige. — János I. 1—14.				
25 V	Nagykarács.	B. Nagykar.	7 47	16 13
26 H	István 1. vt.	Istenszülő M.	7 47	16 14
27 K	János ap. ev.	István főd.	7 47	16 14
28 Sz	Gerzon	Több ezer vt.	7 48	16 15
29 Cs	Tamás	Aprószentek	7 48	16 16
30 P	Dávid	Anizia sz.	7 48	16 16
31 Sz	Szilveszter	Melánia	7 48	16 17

12. hónap 49—52 hét.

Télelő hó.

Rége: Bak hava.

Hold fényváltozásai:

- ☾ Első negyed 2-án
4 ó. 15 perckor.
 - ☽ Holdtölte 8-án
19 ó. 32 perckor.
 - ☾ Utolsó negyed 16-án
2 ó. 4 perckor.
 - ☽ Ujhold 24-én 5 ó. 13 p.
 - ☾ Első negyed 31-én
13 ó. 22 perckor.
- 22-én 20 ó. 28 p. Télkezdet.
A hó elsején a nap hossza
8 ó. 45 p., 22-ig 19 perccel
fogy, ezután 3 perccel nő.

Bolygók járása:

- Vénusz két 3 ó. után,
lenyugszik 14 óra után.
- Mars két 6 ó. 30 p.,
lenyugszik 15 ó. 30 p.
- Jupiter két 13 ó. 30 p.
lenyugszik 1 ó. előtt.
- 3-án Szaturnusz a Nappal
konjunkcióban, 8-án teljes
holdfogyaték, nálunk látható

Időjárás

Herschel szerint:

- A hó elején szeles, hűvös
időjárás, 2—8-ig hóesés,
szeles, 8—24-ig változó,
24—31-ig sok hó, viharos.

Időjárás

tapasztalás szerint:

- 3-ig hideg, 4—8-ig havazás,
9—14-ig enyhébb, 15—
20-ig változó, 21—24-ig de-
rült, 25—29-ig erősebb hi-
deg, 29-én enged az idő,
30—31-ig erős havazás.

Izraelita naptár:

- 9. S. Vajeze 3-án
- 16. S. Vajislakh 10-én
- 23. S. Vajesev 17-én
- 30. S. Mikez R. Kh. 24-én
- 1. Tebelh R. Kh. 25-én
- 7. S. Vajigas 31-én

Nevezetes korszakok és korszámítások

az 1927-ik közönséges évre.

7658-ik a septuaginta évszámítás szerint. 7325-ik a görög egyház korszámítása szerint. 7455-ik a bizanti korszámítás szerint. 7429-ik az antiókiai korszámítás szerint. 6670-ik a Julius-féle korszámítás szerint. 5935-ik a világ évrénd szerint. 5687—8-ik a zsidók korszámítása szerint. 5651-ik az aranykor letele után. 5374-ik a vízözön vége óta. 4709-ik az ebszillagzatról nevezett korszak kezdete óta. 3794-ik a zsidók kivonulása óta Egyiptomból. 3506-ik az ezüst korszak letele óta. 3356-ik a görög areopág megállapítása óta. 2916-ik a jeruzsálemi I. templom felépítése óta. 2706-ik az olympida nevű korszak kezdete óta. 2677-ik Róma városa alapítása óta. 1927-ik Krisztus urunk születése óta. 1792-ik a zsidók szétszórálása után. 1616-ik a keresztények üldözésének első betiltása után. 1345-ik Mohamed menekülése óta. 1333-ik az érckor letele óta. 1127-ik a német római császárság megállapítása óta. 1032-ik őseink első megjelenése óta a mai honban. 933-ik Géza vezér megkeresztelése óta. 928-ik sz. István magyar trónra jutása óta. 925-ik Magyarországnak az európai független államok közé való besorozása óta. 746-ik a delejtű megismerése óta Európában. 686-ik a tatárok győzelme óta a magyarok felett. 654-ik a habsburgi háznak a róm. császárok trónra jutása óta. 570-ik Dalmátországnak I. Nagy Lajos király által való meghódítása óta. 445-ik Nagy Lajos magyar király halála óta. 531-ik a Nikápolis alatti szenvedelt vereség óta. 487-ik a könyvnyomtatás feltalálása óta. 483-ik a várnai csatavesztés óta. 473-ik Konstantinápoly elfoglalása óta. 471-ik Hunyadi János nándorfehérvári nagy győzelme óta. 469-ik Korvin Mátyás király magyar trónra jutása óta. 438-ik Amerika felfedezése óta. 401-ik a mohácsi vész óta. 361-ik Zrinyi Miklós hősi halála óta. 262-ik Montecucoli győzelme óta szent Gotthárdnál. 240-ik a lotharingiai herceg győzelme óta Mohácsnál. 230-ik Szavolyai Jenő győzelme óta Zentánál. 228-ik a gőzgép feltalálása óta. 124-ik a gőzhajó használata óta. 121-ik a vasuti mozdony első kísérletei óta.

Törvényhozási szünnapok.

Izraelitákat e napokon nem szabad törvénybe idézni: Az összes szombati napokon — Purim napon (márc. 10. 11). A husvétli ünnepek 1. 3. 7. és 8-ik napján (ápr. 9. 10. 15. 16.) Sabuoth (Pünkösöd) ünnepén (máj. 29. 30). Jerusalemből elpusztulása napján (jul. 30). Ujév 1-ső és 2-ik napján (szept. 19. 20). Engesztelés napján (szept. 28). Sátoros ünnepen (okt. 3. 4). Törvényöröm napján (okt. 11).

Hivatalos ünnepnapok.

A közhivatalokban nincsen hivatalos óra és az üzletek zárva tartandók:

Görögkeleti egyházi ünnepek: Jan. 1.: Szent Vazul eml. Jan. 6.: Az Úr megkeresztelése eml. Jan. 7.: Keresztelő Szent János eml. Febr. 2.: Az Úr bemutatása eml. Március 25.: Mária üdvözöltetése eml. A három husvétli ünnepnap. Április 23.: Szent György eml. Az Úr mennybe menetele eml. a husvét utáni 40-ik nap. Május 21.: Szent Konstantin és Heléna eml. Pünkösöd első és második napja. Junius 29.: Szent Péter és Pál apostolok eml. Julius 20.: Szent Illés eml. Aug. 6.: Az Úr színtörzése eml. Szept. 8.: Mária születése eml. Szept. 14.: A Szentkereszt felmagasztalása eml. Október 26.: Szent Demeter eml. Nov. 8.: Szent Mihály és Gábor arkangyalok eml. eml. Dec. 6.: Szent Miklós eml. Dec. 25.: Karácsony három napja.

Román nemzeti ünnepek: 1. Május 10.: A függetlenség kikiáltásának (1877) évfordulója, mely napon egyszersmind az „összes románok egyesülésé”-nek 1859 és 1918) évfordulóját is meg kell ünnepelni. 2. Áldozócsütörtökön: a hazáért meghalt hősök emlékünnepe.

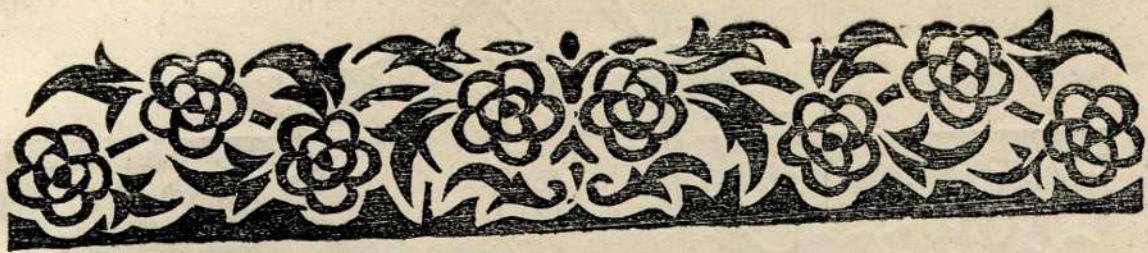
Az egész országban Te Deum-ot kell tartani, anélkül azonban, hogy a hivatalok szünetelnének, a királyi család következő ünnepeinek évfordulóján: 1. Aug. 4.: A királyné névnapja. 2. Augusztus 24.: a király születésnapja. 3. Október 29.: a királyné születésnapja.

Csinos, izléses nyomtatványokat készít minden alkalomra
Béres Károly könyvnyomdája, Oradea
 Strada Iosif Vulcan [Nagy Sándor-utca] 14. szám. Telefon szám 6-22.

Névnapok betűsoros jegyzéke.

- Á**bel, január 2.
 Ábrahám, május 15., október 6.
 Adalbert, április 23.
 Ádám, december 24.
 Adél, június 9., december 19.
 Adolf, február 11., május 11., június 17.
 Adolár, április 21.
 Adorján, márc. 4., szeptember 25.
 Ágnes, január 21., márc. 28., április 20.
 Ágota, február 5.
 Agoston, május 28., augusztus 3., 28.
 Ákos, június 22.
 Aladár, február 15., június 29., október 1.
 Alajos, június 21.
 Albert, április 7. és 23., november 14.
 Albrecht, április 23.
 Alfonz, augusztus 2., október 30.
 Alfréd, július 19., nov. 14.
 Álmos, április 7.
 Amália, július 10., október 7., november 20.
 Ambrus, október 16. és 19., december 7. és 20.
 Anasztáz, április 15., december 25.
 András (Bandi), május 15., november 10. és 30.
 Angelika (Angyalka), március 11., május 31., aug. 14.
 Anna, február 19., június 2., július 26.
 Antal, január 17., február 12., május 10., június 13., jul. 28.
 Antónia, április 19., június 13.
 Aranka, december 2.
 Ármin, április 7., dec. 28.
 Arnold, július 18.
 Aron, április 16.
 Árpád, január 5.
 Artur, január 7.
 Arvéd, május 11.
 Atanáz, május 2., november 26.
 Attila, március 10.
 Augusztó, március 29.
 Aurél, június 15.
 Aurélia, december 2.
 Auróra, május 17.
- B**alázs, február 3.
 Barnabás, június 11.
 Bazil, március 22.
 Bálint, január 7., február 14.
 Bella, január 4.
- Béla, január 2., április 23.
 Benedek, március 21.
 Benjámín, március 31.
 Benő, március 31.
 Berta, február 28., július 25.
 Bernát, május 20., aug. 21., június 16., július 15.
 Bertalan, augusztus 24.
 Bertold, július 27., nov. 17.
 Blanka, augusztus 10.
 Bódóg, január 14., május 30., július 29., október 24., november 20.
 Boldizsár, január 6.
 Borbála, december 4.
- C**amila, július 27.
 Carolina, július 14., november 4.
 Cecilia, jun. 3., okt. 21., november 22.
 Clarissa, január 15., július 12.
 Claudia, január 2., márc. 20., május 28., október 30.
 Clementine, január 30., november 23.
 Constantin, febr. 25., ápr. 12., július 27.
- D**ániel, febr. 16., július 21., november 23.
 Dávid, december 29.
 Dénes, ápr. 6., okt. 9., nov. 17., dec. 26.
 Demeter, okt. 26., nov. 7.
 Dezső, február 11., május 23., nov. 15., dec. 26.
 Domonkos, aug. 4., okt. 14., december 20.
 Doroltya, február 6., június 5., szeptember 9.
 Dömötör, ápr. 9., október 26.
- E**dúárd, márc. 18., május. 27., október 13.
 Elemér, november 1.
 Eleonóra, február 21.
 Emánuel (Manó), márc. 26.
 Eléiás, február 16., július 20.
 Ella, február 10., márc. 24.
 Emilia, ápr. 5., november 12.
 Emilián, augusztus 20.
 Emil, április 5., május 28., november 21.
 Emma, április 19., június 29., szeptember 22.
 Ernesztina, jan. 12., július 31.
 Ernő, január 12.
 Erzsébet, június 8., november 19., december 5.
- Ervin, augusztus 25., 26.
 Eszter, május 24.
 Etelka, febr. 5., dec. 16.
 Etel, január 30.
 Eugén, július 13., nov. 15., december 24.
 Éva, december 24.
- F**ábián, január 20.
 Fanni, márc. 9., aug. 20., október 4.
 Farkas, szept. 1., október 31.
 Félix, február 14., május 30., jun. 14., július 7., okt. 24., november 30.
 Ferdinánd, május 30.
 Ferenc, január 29., április 2., június 16., július 24., október 4. és 10., november 9., december 3.
 Fióra, jun. 19., november 28.
 Flórián (Flóris) május 4.
 Florentina, április 3.
 Florentin, szept. 27., okt. 17., november 10.
 Fodor, március 6.
 Franciska, március 9.
 Friderika, október 6.
 Frigyes, március 6., július 18., október 6.
 Fülöp, május 1. és 26., aug. 23., október 22.
- G**abriella, február 10.
 Gábor, március 24., április 7., november 2.
 Gáspár, január 6., aug. 18.
 Gedeon, március 28., október 10.
 Genovéva, január 3.
 Gergely, február 13., márc. 12., május 9. és 25., november 17.
 Gertrud, május 17.
 Géza, január 14., február 25., november 23.
 Gizella, május 7.
 Gusztáv, április 22., augusztus 2.
 Gyárfás, június 19.
 György, április 24., május 5., december 8.
 Győző, február 28.
 Gyula, április 12., május 27.
- H**ajnalka, július 19.
 Henrik, január 16., július 12.
 Herman (Ármin), április 7.
 Hermin, április 13.
 Hugó, április 1.

- Ibolyka, október 11.
 Ida, szept. 4, november 3.
 Ignác, február 1, július 31,
 december 15.
 Ilés július 20, augusztus 9.
 Ilka, november 3.
 Ilma, november 21.
 Ilona, május 22, augusztus 18,
 Imre, november 5.
 Ince, július 28.
 Irma, március 25, július 5,
 szeptember 12.
 Irén, április 6, október 20.
 István, aug. 3. és 20, nov. 23,
 december 26.
 Iván, június 24.
 Izabella, január 4.
 Izidor, április 4. május 15.
 Izsák, május 15, dec. 20.
- J**akab, máj. 1, jun. 12 és 25.
 Janka, május 24.
 János, jan. 28, febr. 28, márc.
 8 és 30, máj. 6, 16 és 21,
 június 12 és 24, július 12,
 aug. 29, október 20 és 23,
 nov. 24, dec. 27.
 Jenő, július 13, november 18.
 Jeromos, jul. 20, szept. 10 és
 30, november 19.
 Johanna, május 24, szept. 2.
 Jolán, október 5, novemb. 18.
 József, február 4, március 19,
 május 8, jun. 20, aug. 27,
 szeptember 18.
 Judit, július 30, december 10.
 Judás, május 11, október 28.
 Julia, Juliánna, febr. 16, máj.
 22, június 19.
 Jusztin, június 16.
- K** betű alatt nem található
 neveket lásd **C** alatt.
Kamil, július 18.
 Kálmán, október 15.
 Károly, jan. 18, március 2,
 november 4.
 Katalin, febr. 13, április 30,
 november 25, december 6.
 Kázmár, márc. 4, 22, ápr. 16.
 Kelemen, január 23, nov. 23,
 december 7.
 Klára, augusztus 12 és 18.
 Klementin, november 23.
 Klótild, június 13.
 Konrád, február 19, nov. 26.
 Kornélia, március 31.
 Kornél, július 3.
 Kristóf, márc. 15, július 24.
 Krisztina, július 24, aug. 5.
- L**ajos, augusztus 19 és 25.
 László, június 27.
 Lázár, december 17.
 Lehel, július 31.
- Leontine, június 18.
 Leó, ápr. 11, június 28.
 Lidia, április 3.
 Lipót, november 15.
 Livia, február 12.
 Loránt, augusztus 10.
 Lőrinc, aug. 10, szept. 5.
 Lucia, Luca, december 13.
 Ludmilla, szeptember 16.
 Lujza, június 9 és 21.
 Lukács, október 18.
 Lukrécia, június 7.
- M**agdolna, jul. 22., aug. 3.
 Manó, március 26.
 Margit, január 28., febr. 23.,
 június 10., július 20.
 Matild, március 14.
 Mária, Mici, febr. 2., jul. 22.
 Mária nevenapja szeptember-
 ben, Kisasszony után első
 vasárnap.
 Márta, július 27. és 29.
 Márton, nov. 11. és 12.
 Máté, szeptember 21.
 Mátyás, febr. 24., aug. 21.
 Medárd, június 8.
 Melánia, január 7.
 Menyhért, január 6.
 Mihály, május 8., szept. 29.
 Miklós, márc. 23., szept. 10.
 és 29, december 6.
 Miksa, október 12.
 Mór, január 12, február 21.
 Móric, február 21, szept. 13.
 Mózes, szeptember 4.
- N**atália, december 1.
 Nándor, május 30, okt. 19.
- O**ktávia, március 22.
 Olga, június 21.
 Olympia, aug. 15., dec. 2.
 Orbán május 25.
 Oszkár, december 1.
 Ottó, márc. 23, nov. 18.
 Ottilia, december 13.
- Ö**dön, november 16.
- P**ál, január 15. és 25, márc.
 7., június 26. és 30.
 Paula, január 26., márc. 22.
 Péter, Pál, június 29.
 Péter, jan. 31., febr. 22., ápr.
 16 és 29, máj. 19, aug. 1,
 okt. 19., december 5.
 Piroska, január 18
 Polixéna, febr. 9, szept. 24.
 Pongrác, febr. 1., május 12.
- R**achel, július 11.
 Rajmund, jan. 7., aug. 31.
 Rebeka, márc. 9., aug. 30.
 Regina, szeptember 7.
- Rezső (Rudolf) április 17.
 Rikárd, febr. 7., április 3.
 Róbert, április 22, június 7
 Rozália, szeptember 3.
 Rózsa, március 8.
- S**alamon, febr. 8., okt. 24
 Sámson, július 28.
 Samu, augusztus 26.
 Sándor, febr. 27., márc. 10.
 és 18, május 3.
 Sára január 19.
 Sarolta, július 5
 Sebestyén, december 30
 Seréna, június 28.
 Soma, július 3., aug. 26.
- Sz**abina, október 27.
 Szevér, február 21.
 Szidónia, június 23.
 Szilárd, március 11.
 Szilveszter, december 31.
 Szilvia, november 3.
- T**amás, márc. 7, szept. 22,
 dec. 21. és 29.
 Terézia, október 15.
 Teodóra, április 30.
 Teofil, nov. 3, dec. 30.
 Tibor, április 14.
 Tivadar, ápr. 20, nov. 9.
 Tóbiás, jun. 13, szept. 12.
 Tódor, február 6, április 20,
 november 9.
 Traján, november 30.
- U**lrik, július 3.
- V**alentina, július 25.
 Valéria, december 9.
 Valér, január 29, dec. 15.
 Vazul, június 14.
 Vencel, szeptember 28.
 Veronika, január 13, február
 4, július 9.
 Vidor, január 13.
 Viktor, február 11 és 26,
 július 28.
 Viktória, október 23.
 Vilma, október 25.
 Vilmos, január 10, április 6,
 május 28, június 25.
 Vince, jan. 22, ápr. 5, máj.
 26, július 19.
 Virgil, november 27.
- X**enia, január 12.
- Z**akariás, márc. 15, szept. 6.
 Zelma, július 19.
 Zénó, december 22.
 Zoltán, március 8.
 Zsigmond, május 2.
 Zsófia, május 15.
 Zsuzsánna, febr. 19, aug. 11.

ÉNEK AZ UJÉVBEN.

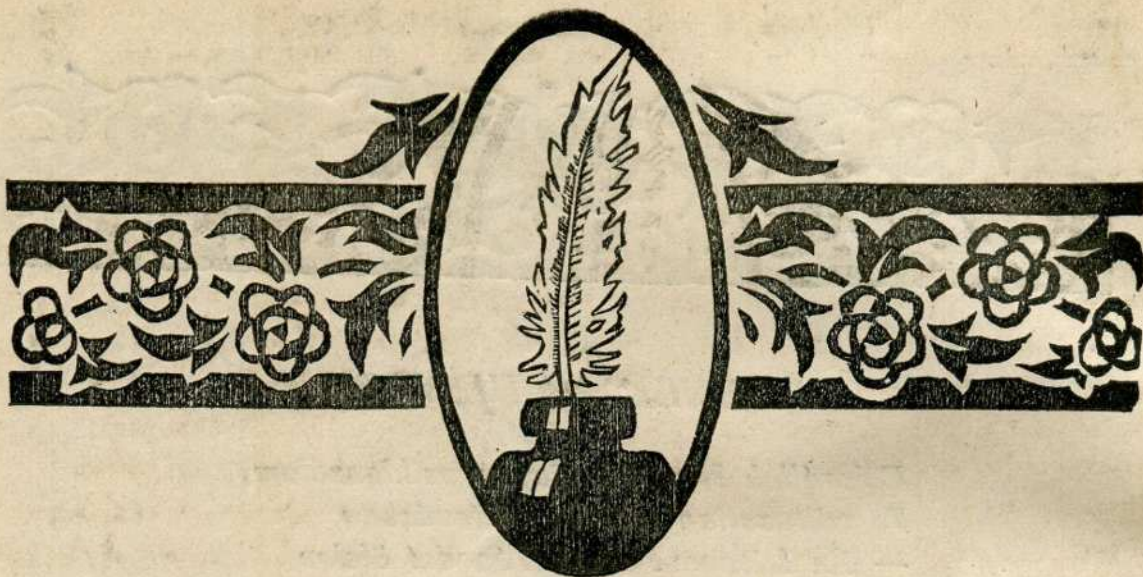
Fölszállok Hozzád, magas sziklaszálam,
Te változatlan minden változásban.
— Én Istenem! Csak Tégedet ölelve
Száll nyugalom, száll bizalom szívemre,
Látván idődnek örvénylő folyását,
Észteideimnek sebes elfutását.

Fövény szem én, e zugó habba vetve,
Honnan vegyek szót hála-énekembe?
Kegyelmet Uram, mikép dicsérjem?
A múlt évvel hogy nem fogyott el éltém . . .
Hogy napról-napra, habról-habra átvísz,
S elértem im' ez uj év hajnalát is.

Búban, veszélyben őrizöm Te voltál,
Szívem ha vérzett: föllibém hajollál.
Adtál sebet, de azt be is kötözted,
Be azt is, a mit emberek ütöttek.
S bár vágyaimból vágyak még maradtak!
Legyen ugy minden, a hogy Te akartad!

Ez esztendő is leleszem kezedbe,
Én lábaimnak ösvényt Te mutass, Te!
Vezess Uram, s a mit Te rám bocsálasz,
Nem félek én, legyen bár száz halál az!
— Óh engem a sir bizvást eltakarhat,
Megnyugtat ott is az, hogy Te akartad!

Hadd öllek hát erős sziklaszálam,
Te változatlan, minden változásban
S neved a biztos diadal szavával
Az elzugó időbe hadd kiáltsam!
Mert mit szívemnek? — ha Te vagy vezére, —
Évek halása, évek születése!

JÉZUS ÉS A GYERMEK.

Az ujszövegségi szentírás olvasása közben több helyen megkapja figyelmünket az a megbecsülés és gyöngéd szeretet, amely Jézus szivéből minden alkalommal kiárad a gyermekek felé. Jézus a gyermekekben nemcsak az embert, hanem a legmagasabb eszménynek, az Isten országának hordozóit is látja, s rajtok keresztül szemléli a megvalósulandó boldogabb jövődöt és örökkévalóságot. Szerinte tehát ezek föl nem értékelhető drágaságok, dus fejedelmi kincsek, a kik közül, ha csak egynek a gondját is fölveszi valaki vagy befogadja, olyan, mintha az ő gondját venné föl vagy őt fogadná be.

Jézusnak messzetekintő gondolatát a keresztyénség mindenkor megérezte és vállalta is az innen reánéző nagy és szent kötelességet. Intenzivebb módon azonban csak a reformáció állott szolgálalába, főleg pedig a mult századnak evangyéliumi gyakorlati keresztyénsége, mely különösen a külföldi nagy protestáns nemzetek körében bevezette azokat a szeretet-munkákat és létesítette azokat az intézményeket, a melyek első sorban épen a gyermekek lelki és tesli nyomoruságának és szenvedésének megszüntetésére és gyógyítására irányulnak.

A „Nagyváradai Jótékony Protestáns Egyesület“ az Idvezítő bűvös körébe került akkor, midön az isteni ellenállhatatlan hatás alatt sulyos és nehéz időben az „Árvaház“ felállítását elhatározta. A romlás és pusztulás angyala járt körülötlünk. A világ négy tája felé mindenütt véres viharban a halál két kézbe fogott sarlóval aratott, s napról-napra mindegyre magasabbra áradt az özvegyek és árvák könnypatakja. A bús jövődönök sötét árnyéka borult a lelkekre és kibeszélhetetlen fájdalommal markolt a szivekbe az a keserü gondolat, hogy a világháborunak legszerencsétlenebb áldozatai azok a szegény

árvák, a kikhez messze idegenből a gondozó és védelmező édes apa nem fog visszatérni soha.

Rövidesen tiz kicsiny előtt nyílt meg a meleg otthon, a mely számokra évek óta hiányzott. Igaz szeretet tárta ki előttük karjait és fogadta őket puha kebelére. De százak és százak az áldott hajlék küszöbén kívül maradnak, holott nap mint nap közelből és távolból zörgelnek annak ajtaján, az élet kibeszélheletlen nyomorusága ellen védelmet és enyhülést keresvén. S az ajtó számokra nem nyílnak meg, mert az intézet anyagi ereje a további áldozatot nem bírja meg és minden újabb jövevény veszélyeztetné és összeomlással fenyegetné a már befogadottak helyzetét.

Rettenetes jelenet, mikor az árviz hullámaiból menekülőkkel megterhelt csónak az elpusztulás örvényéből menekülni akarót halálos helyzetéből kiszabadítani a bentlevők veszélyeztetése miatt nem meri és átengedi kegyetlen sorsának. Pedig ez a szörnyű kép ismétlődik meg halálos bizonyossággal csaknem naponként előttünk! Ezt meg kell érzenni közelben és távolban minden hittestvérünknek első sorban, s aztán azoknak is, a kik Krisztus nevére neveztek. A Jézusnak veszély torkában levő kicsinyeiért minden szívnek meg kell mozdulni és az áldozatkészség forrásának meg kell nyílni az emberi keblekben, hogy árvaházunk mai szorongatott helyzete megváltozzék és a mentő kéz több elhagyatott szomorú árvának adhassa meg a megtartás lehetőségeit.

Megérttem, ha a fejünk felett átzugott viharokozta összeförtségyünkben a gondolkozó fők az ezer és ezer hangosan kiáltó szükség láttára és hallattára a jobb jövőbiztosítása céljából különböző intézmények létesítésének tervével állanak elő. El is ismerem, hogy ha azokat egymásután legalább mind valóra válthatnánk, ezer aggodalom boros felhőit oszlatnók szét és sok keserű meleg könnyet törölnök le. Meggyőződésem azonban, hogy legelső sorban azokat az intézményeket kell kiválogatnunk, a melyeket nagyon sok szempont első helyre emel. Ha igaza volt a nagy Széchenyinek, mikor azt mondta: olyan kevesen vagyunk, hogy még az anyagiilkosnak is megkegyelmezni kellene: akkor nekünk itt az ezen szivekben rejlő igazságot sokszorosán át kell érzennünk, s minden igyekezettel rajta kell lennünk, hogy közönyösség vagy ridegség miatt mindenek előtt az árvák nagy tömegéből csak egy is el ne vesszen, mert minden kicsiny gyermekért mint magyarságunk jövőjének hordozójáért Istennek és a történelem bírói székének felelősek vagyunk. Gondolatnak is mi-

lyen felemelő volna, ha árvaházunkat nem pusztán a nagyvárad-i protestáns, hanem ennek a nagy református vidék, esetleg a királyhágómelléki egyházkerület intézményének mondhatnánk. A gondolat valóra vállalása nem is tartoznék a lehetlenségek világába, s nem kellene egyéb hozzá, mint annak a kedves bibliai képnek, amely Jézust és a gyermekeket olyan megható kapcsolatban mutatja, a szivekbe való mélyebben nyomulása.

Adja Isten, hogy ezek a sorok hozzanak közelebb mindnyájunkat áldozatkészségben és szeretetben a nagyvárad-i Árvaházhoz, hogy érezhessük a krisztusi mondásnak édes boldogságát: valaki egy gyermeket felfogad az én nevemben, nekem veszi föl gondomat.

Sulyok István.

ESTI DAL.

Ültem bent a két fiammal
tűzvilágos pamlagon.
Jött az este, barna koldus,
könnyesen jött és vakon.
Őszi zápor dobverése
peregett az ablakon.

Két fiacskám karcsu testét
átölelte két karom.
(Hármas árnyék játszva lengett,
nőtt mögöttünk a falon.)

És az esttel víg dalokra,
Grimm-mesékre jött a gond.
Búgott künt a szél dorombja,
óriási bú-doromb:

Fognak-é majd lelkesülni
új világok tavaszán
fény-imádó, büszke szemmel
fent az ember magasán?

Vagy kavargó ködbe hullva
minden álmuk úgy vesz el:
tolla-foszlott, csonka szárnyal,
ember-csúcshoz oly közel?

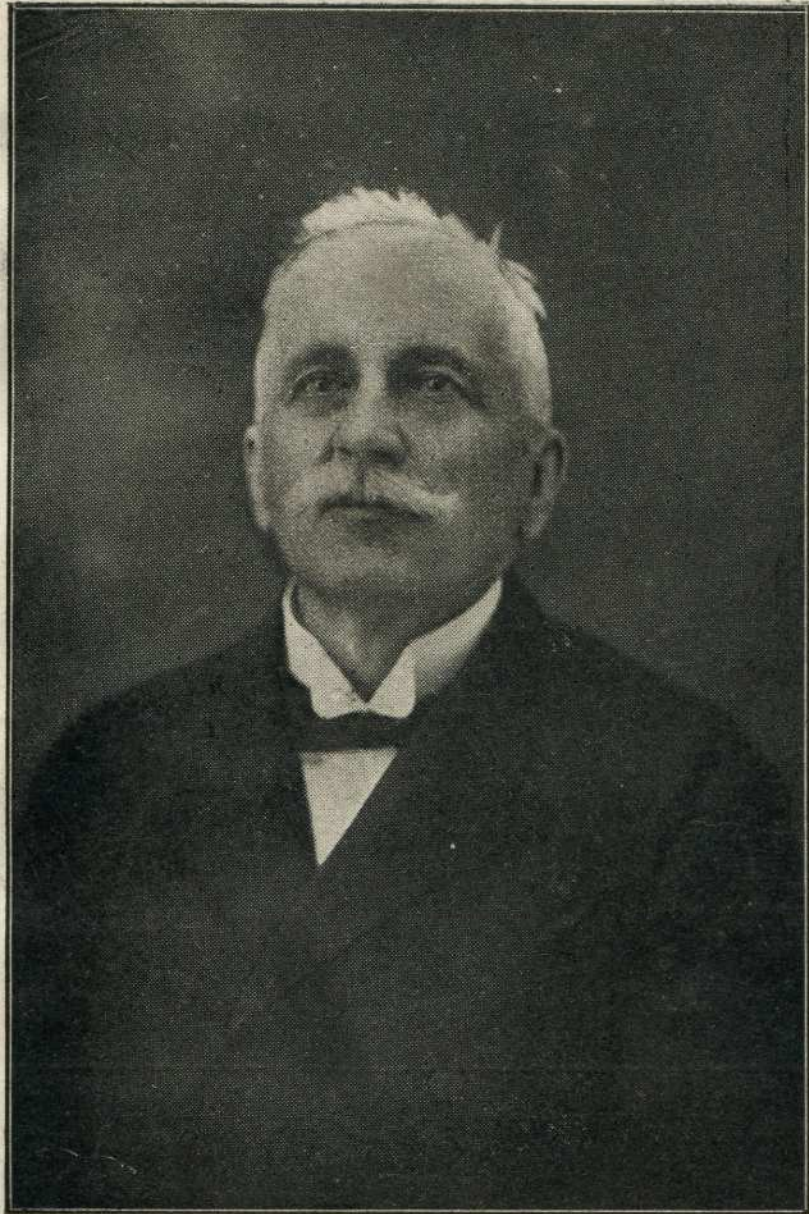
Tán az ösvény gyenge gyepről
vadbozótu láphoz ér,
és a csalfa lép iszapja
újra vér, jaj, újra vér?!

Ültem bent a két fiammal
s mint az óriás-kigyó,
tűzvilágos pamlagunkon
úgy bővölt a vízió.
Két fiacskám karcsu teste
félte fogta két karom.
(Nőtt az árnyék, óriásra
nőtt mögöttünk a falon.)

S vércse-szárnyú kín csapott rám,
régí kínnal vér-rokon —
és a falra sors-sötéten
felkomorlott Laokoon.

Áprily Lajos.

Árvaházi Képes Naptár

A Királyhógómelléki Ref. Egyházkerület püspöke.

Lamachy Henry

A Királyhágómelléki Református Egyházkerület főgondnoka

CSERNÁK BÉLA
egyházkerületi főjegyző.

A királyhógómelléki egyházkerület ügyeit ideiglenesen vezették 1923. április 11—1926. június 23-ig.

SZÉLL GYÖRGY
nagybányai egyházmegye esperese.

SZABOLCSKA MIHÁLY

a bánáti egyházmegye esperese,
a Magyar Tudományos Akadémia tiszteletbeli tagja.

ISTEN DICSŐSÉGÉNEK SZOLGÁLATÁBAN.

Domahidy Elemér királyhágómelléki református egyházkerületi főgondnok 1926 június 23-án tartott székfoglaló beszédéből.

... Péter apostol első közönséges levele 5. rész, 1—4. versében megkapóan körvonalazza az egyházi előjárók kötelességeit. A *kálvinista egyházban* minden hívő pap is, aki a hivatal pappal együtt köteles az Isten dicsőségét szolgálni, az egyház munkájában részt venni, ha kell áldozattal, ha kell mártíriomsággal is. Az egyházkerület akaratát az isteni akarat megnyilvánulásának tekintem s bizom abban, hogy akit az Úr kiválasztott, azzal szemben gondoskodik is arról, hogy az ő akaratát megvalósíthassa. A mai, felette nehéz időket tekintve, — amidőn az egyéni bajoknak a közérdekek előtt el kellett enyésznie, — hatványozott buzgósággal kell kötelességeinket teljesítenünk, fohászunk a Mindenhatóhoz, hogy dicsőítse meg nagyságát a mi kicsinységünkben és erejét a mi erőtlenségünkben. Régi rossz, mondhatnám gyarlóságából folyó veleszületett átkunk, hogy nagyjait félreérli s hamis ítéletet mond azok felett, akik felibe nőnek s a kitaposott utakról letérve, új ösvényeken, új célok felé haladnak. A világtörténelmi tragédiák hátterében mozgó, titkos és nyilvános erőket ha mélyebben szemügyre vesszük, rájövünk, hogy a legtöbb bajt ezen a világon nem a véletlen okozza, nem is a természet erői szülik, hanem a magunk értelmi gyengesége s az a sokféle lelkikorlátoltság, mely képtelen a formák felett a lényegre meglátni s a tüneményekben az igazságot keresni. Végzetünk, hogy tévedjünk, félreértsünk és félreértessünk. A világ halad, fejlődik, művelődik, vajjon lépést tudunk-e tartani eme fejlődéssel, hogyha hűveink értelmi fejlesztésénél megmaradunk a régi módozatok mellett? Nem! új eszközök beállításához kell folyamodnunk; „Ekklesia semper reformari debet!” jól vigyázzunk, hogy sem a látható, sem a láthatatlan anyaszentegyház fejlődését meg ne akasszuk. Egy újabb értelmi fejlesztési módozatot kell még jobban meghonosítanunk; nem más ez, mint az ugynevezett lelki gondviselés. Ma már nem lehet csak a templomi igehirdetéssel megelégednünk, az igehirdetés hullámgyűrűi nyomán le kell szállanunk a nép közé, a gyermekekhez is. Érezzük és szükségét látjuk a modern belmisszióknak, sajnos, de egy és más okból, rendszerint formai kérdések miatt, csak egyes egyházközösségek tudták eddigéig meghonosítani. „Telt halála az okoskodás”, legtöbb esetben

ez az akadály a ezen üdvös intézmény létesítésének. Pedig a belmisszióknak hatalmas példaadója áll előttünk, nem más ez, mint maga a Jézus Krisztus. Feladatommá tettem, hogy tölem telhetőleg igyekezzek fogok odahatni, hogy ezen létesítmény egyházkerületünk valamennyi egyházközségében otthonra találjon.

Reá kell mutatnom egyházkerületünket ez idő szerint leg-súlyosabb mértékben érdeklő és még ma is megoldatlan problémákra. Az első ezek között iskoláinknak csaknem tarthatatlan helyzete az anyagi segítség hiánya miatt. Jól tudjuk, hogy középiskoláink már-már az utolsó óráit élik és ha rövidesen nem segíthetünk rajtuk, talán örökre el is veszítettük őket. A kulturadó csak igen csekély összegben való behajtása alig-alig eredményezett valamit, véleményem szerint itt csak egyedül az állami támogatás kiküzdése lehet a gyógyító szer. Az állami segélynek ugy ezen célra, valamint az egyházkerületi nyugdíj- és özvegy-árva gyámintézet létesítésére, — mely a másik égető kérdését képezi kerületünknek — minden erőm és energiám felhasználása mellett kisürgetését és folyósítását elengedhetetlen feladatommá fogom tekinteni. Elodázhatatlan követelménynek tartom végezetre egyházkerületünkben egy református teológia és tanítóképezde felállítását. Ha ezzel sokáig késedelmeskedünk: néhány évlized múlva mulasztásunknak igen keserves consequentiái fognak utódainkra nehezenni.

A feladat nehéz, a cél talán még messze van, de bizunk a mi Istenünk segítségével, hivatásunk áldozatkészségében, hogy jogos és igazságos törekvésünkben támogatásunkra leend.

Évezredek tüntek el, mióta a világ megépült s a tudomány tanúsága szerint roppant idő alatt annak külső formája sokszor és sokfélekepen változott, de lényege ugyanaz ma is, ami volt s a benne elhelyezett erők nem lázadtak fel soha az ellen az előttünk gyakran relyteljes törvényszerűség ellen, amely kezdetben elibök iratott. A törvénynek érvényben kell maradnia, mert az idővel az emberi erények sem változtak meg, de a bűnök sem. Aki egykor a gyermeket a szülők tiszteletére megtanította s a felnőtt emberhez így szólott: ne ölj, ne lopj, a családi életben légy tiszta, ne hazudj, szeresd Istenedet és felebarátodat, — az mást ma sem kívánhat; mert sajnos, most is vannak háládallan gyermekek s az ember az ölésre, lopásra, egymás iránti gyűlölségre s az Isten megtagadására ma is ép' oly hajlandó, mint akkor, mikor a barlangi medvével egy oduban lakott. Az örök bűnökkel szemben örök törvényre van szükség, s ezen öröktörvénynek az alap-

igéje: az „Isten és emberszeretet.“ Ettől függ, a törvénynek ilyen értelemben és szellemben való betöltésétől, a világ idvessége és váltsága. Ennek a világnak csakugyan idvességre és váltságra van szüksége. Mert elesett az ember s azóta örökös ellentmondásban van Istenével, eszével, szívével és az egész természettel, sokszor még az erénye is bűnre viszi s bűnének zsoldja a halál, melynek átka alól csak a szeretetből fakadó isteni kegyelem s a Krisztus vére szabadítja meg. De hogy ez meglőrlénhessék, velünk született végzetes hibánkból ki kell gyógyulnunk, ez a végzetes bűnünk pedig az, hogy ha a törvényt betöltjük is, nem a Krisztus szellemében töltjük azt be. Mi nem szeretjük sem az Istent, sem embertársainkat s ma inkább nem, mint valaha. E miatt szenved azlán az egyén, szenved a család, boldogtalan a társadalom, beteg az egész világ, mert elfeledkezünk arról, hogy a törvények mindaddig édes-keveset érnek, amíg az emberekben nem a Krisztus él s így erkölcsi életüknek komoly tartalmat nem az a Lélek ad, mely a törvényben is az evangéliumot keresi.

Nem-e dobban meg szivünk, amidőn látjuk mindenütt a sok-sok szenvedést, nyomort, igazságtalanságot, látjuk a meggyaláztatást, a bűnök vidám tombolását. Látjuk a koldus, rongyokba öltözött Lázárok egyre gyarapodó seregét, kik hiába esdenek csak az elhulló morzsák után is. Látjuk a hiábavaló küzdelmet a sötétség ellen, látjuk a nagy Shakespeare angol költő szerint:

„A kor gúnycsapásait,
Zsarnok bosszuját, gőgös ember dölyfét . . . pörhalasztást.
A hivatalnak packázásait,
S mind a rugást, mellyel méltatlanok
Bántalmazzák a tűnő érdemet.“

Nem! Nagylisztelelű Uraim és világi Urak, „fel a szivekkel“, ezt összetett kézzel nem nézhetjük, kötelességünk mindnyájunknak együttesen küzdeni és harcolni a valláserkölcsi világrend létrehozásának érdekében. Hirdessük mindnyájan mindenütt, ahol erre alkalom nyillik, az „Isten és emberszeretet“, tekintet nélkül fajra, nyelvre és vallásra. Ezen gondolatok hatása alatt, kérve az önök támogatását, főgondnoki székemet elfoglalom s hivatali működésemet Isten nevében elkezdem.

HÁROM MAGYAR FELADAT.

Irta: dr Thúry Kálmán.

A magyar glóbus darabokra törése szétszórta az egy nemzethez tartozókat. Azok a magyarok, akik a sors rendelése folytán a széttört cserépdarabokkal együtt más államközösség kötelékébe jutottak, nem állhatnak meg e történelmi dráma szomorúságra hangoló hatásának megállapításánál, hanem az élniakarás idegfeszítő lendületével keresik az új helyzet kivezető útját, amely vágyak lemérséklése és ideálok átalakítása mellett levegőt és kenyeret biztosít az árvaságra jutott magyarságnak.

Bizony árvaságra jutott minden magyar, aki elszakadt az anyaországtól s ezt jó tudomásul venni, de nem azért, hogy csüggedés szállja meg sziveinket, hanem azért, hogy helyzetünk felismerésében megtaláljuk önbizalmunkat, a bennünk rejlő erőt és képességeket is.

Az isteni gondviselés bölcsessége úgy rendezte be az emberek életét, hogy a nehéz helyzet is megtermi a maga értékes gyümölcseit. Mondják, hogy a szenvedések tűzéből születnek meg a legszebb erények s hogy ez nem üres szólam, azt a magyar nemzet történelme megcáfolhatatlanul igazolja. A történelem megisméllő szakaszaiban a magyar erények mindig akkor hajtottak ki legszebben, amikor a nemzet nagy veszedelemben forgott, súlyos csapás alatt hevert.

Nemrégén az ezeréves történelem legszomorubb eseményeinek egyikét élte át népünk s habár az operáció okozta gyengeség még nem tűnt el nála, az életre hivatottság jelei napról napra erősebben jelentkeznek. A visszatérő öntudat nemcsak a nemzeti érzés lelki folyamatát indítja meg, hanem szívós, kitartó küzdelemre is buzdít. Élni akarunk s mint magyarok akarunk élni új hazánkban. Ez az összesűrített lényege a magyarság mai politikai hitvallásának. A nemzeti érzésben tündöklő élniakarás a modern állami élet három területén feszíti izmainkat s elménket elszánt tevékenységre.

Részt kell venni a magyarságnak a politikai életben, mert az állami életben való érvényesülés csak úgy képzelhető el, ha az államot mozgató erők helyes felismerése mellett népi erőinket ott és úgy fejtjük ki, ahol és ahogy a helyzet célszerűsége azt megköveteli. Sem erőink tulbecsülése, sem annak teljes leértékelése nem vezetnének sikerre, mert a politikai élet csak a realitásokkal dolgozik s különösen nagy ellensége a fegyvel-

mezetlen kísérletezéseknek s az egyéni rokonszenv és nézet után igazodó törekvéseknek.

Politizálnunk kell tehát, akár akarunk, akár sem, mert a passiv viselkedést nemcsak államellenességet igazoló gondolkodásnak minősítenék, hanem még inkább azért, mert az újabb kor lomtárba helyezte az érzelmek felkeltésére alapított passivitás rozsdás fegyverét, amely a mai anyagi küzdelemben már hasznavehetetlennek bizonyult. De a politizálás szükségessége nem azt jelenti, hogy minden magyar a maga szakállára üzze a politikát. Ehhez legtöbb embernek sem ideje, sem képessége nincsen. Az állami élet összes viszonyait átfogó belátást nem minden ember szerezhethet meg magának, már pedig a politikusnak nemcsak az orrahegyéig kell látni és nemcsak a saját szük pátriájának apró-cseprő ügyeit kell ismerni, sőt sokszor az egyéni s helyi érdekek háttérbe szorításával nagyfontosságú közügynek kell szolgálatot tenni. Hogy milyen politikát tart helyesnek a magyarság, azt a nép egészséges ösztöne határozza meg, mikor bizonyos egyéneket vezetőknak fogad el a politikában s ezek utmutatásai szerint rendezni életviszonyait az állammal szemben.

A második feladata a magyarságnak, amely egyébként összefügg némileg a politikai elhelyezkedés kérdésével, a gazdasági érvényesülés kiharcolása. Azért mondjuk összefüggőnek a gazdasági helyzetet a politikával, mert minden politikai tevékenységnek programja felöleli a hozzátartozó emberek jólétének előmozdítását. De ezen általános törekvésen felül is minden magyar ember lelkében élni kell annak a tudatnak, hogy jólétet csak a szorgalom, a becsületes munka s a takarékoság teremthet. Ha egy nemzet fiai ezt nemcsak tudják, de a gyakorlatban meg is valósítják, akkor ez a nemzet idővel vagyonos, de mint ilyen, súlyos tényező is lesz az államéletben, amellyel szívesen keresi az érintkezést az államhatalom s az állam többi nemzete is. A munka kellő értékelése tehát az árva magyarságnak második fontos feladata.

De van még egy harmadik feladata is, amelyet talán a legelső helyen kellett volna említeni. Ez a szellemi értékek megtartása és fejlesztése, másszóval a magyar kultúra ápolása. Minden politikai siker elenyészhetik a kedvezőtlen államkormányzati légkörben, minden anyagi jó elvesztheti értékét egy általános gazdasági válságban, csak egy marad meg örök értéként, a szellemi kincs, amelyet az erőszak nem vehet el, a gazdasági válság nem semmisíthet meg. Egy nép, amely minden mást elvesztett, kulturája segítségével újból lábra állhat s visszaszerezheti előbbi pozícióját. Ne tartsa tehát egyetlen magyar ember

sem üres beszédnek azt, amely a magyar műveltségért emel szót s különösen ne sajnálja azt a néhány fillért, amelyet oly nehéz elővarázsolni a meg nem értő, anyagias gondolkozásu ember zsebéből. Értse meg mindenki közülünk, hogy a műveltség előmozdításának legfőbb eszköze a nyelv, amelynek viszont fenntartója s fejlesztője elsősorban az egyház és iskola. Így lépnek az egyházak Isten igéjének hirdetése mellett a nemzeti eszme szolgálatába s így lesz az iskola elsőrendű nemzetpolitikai tényező az elárvult magyarság életében. E két intézmény az életet, ezek megszűnése a biztos halált jelentené a magyarság számára. Nincs tehát áldozat, amely túl nagy s nincs elég buzgóság, amely tulságos volna az egyházunk s iskoláink érdekében.

Magyarok! Legyünk jó politikusok, szorgalmas gazdák és valóságos polgárai új hazánknak s akkor nem fogjuk érezni az árvaságnak nyomasztó terhét.

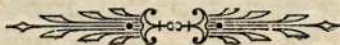
TÉLI ALKONYÓRÁN.

Téli alkonyórán, pattogó tűz mellett
Édes jó apámmal ülök a homályban.
Én kérdezek, ő meg csendesen felelget
S közben el-elmereng hosszasan, magában.
Majd csak ő folytatja, s beszél lassú szóval
Továtünt világról, régi emberekről,
S míg szavát megtöri egy-egy néma sóhaj,
Nekem is szomorún könny hull a szememből.

Pedig talán nem is az fáj a szívemnek,
Hogy a régiek még jobb napokat láttak,
S ezek, mint rózsái a szép kikeletnek
Lombhullás jöttével hervadásra váltak,
Hanem az, az fáj csak, az szomorít engem,
Hogy Édes Apám is az ősz útját járja . . .
S hogy visszahozhatlan, visszakeréhetetlen
Továtünt évei fénye, napsugára!

Szabolcska László.

temesvári ref. lelkész.

CIMKÉPÜNKHÖZ.

Naptárunk cimlapján két angyalka tekint kíváncsian az előttük álló épületekre, mintha azokat az ezreket szimbolizálnák, akik e könyvet kezükbevéve, először is azt kérdezik: micsoda hajlékok ezek?

I.

Egyik a nagyváradai egyházközség körösparti temploma, mely közel 150 évvel ezelőtt épült. Régen is volt Váradon református ekklézsia. Nyakas Antal várkapitány 1557-ben a várból kiüzte a katolikus papokat és barátokat, következő évben Báthori Zsigmond fejedelem megvetette a ref. egyház alapját, még pedig oly erősen, hogy collegiumot és könyvnyomdát is állított fel, melyek hatalmasan virágzottak 1660-ig, mikor a török elfoglalván a várat, a collegium Debrecenbe, a könyvnyomda Kolozsvárra költözött. És „így pusztult el az itten levő szép Református Ekklézsia és főiskola, midőn száz és három esztendőig tartatott vala a Reformátiótól fogva.“ A török uralom ugyan csak 32 évig nyomta Váradot, de a visszaköltözött róm. kath. püspök a pogány töröknél keményebben szorongatta református eleinket, akik templomot nem építhettek maguknak.

A megmaradt kevészámu reformátusok részint Szöllősre, részint Püspökibe jártak templomba.

Sok és nehéz küzdelem után 123 év elteltével sikerült a váradai reformátusoknak megnyerni II. József császártól az engedélyt templomépítésre s 1784. évi szeptember 20-án tette le Keresztési József akkori református pap ennek a körösparti templomnak alapkövét.

Abban az időben még nem volt szabad tornyot is építeni a templomhoz, ezt csak később en-

gedték meg. Így csak a századik (1884-ik) évben épült fel az a kedves és csinos torony a százéves templomhoz.

Sokan mondják, hogy kicsiny e templom. Különösen ünnepnapokon telik meg szorongásig. Ilyenkor aztán benne is, meg a templom előtt elterülő gondozott kertben is külön istentiszteletet kell tartani ugyanazon időben.

Jól nézzék meg falvaink olvasói ezt a templomot, mert ez az a hely, amelyet a vidékről Nagyváradon szolgáló leányok szeretettel látogatnak. Részben rájuk tekintettel történt az is, hogy a villanyvilágítást bevezették a templomba, hogy az istentiszteletek oly időben tartathassanak (este 5—6 óra tájt), mikor a cselédek is szabadulnak szolgálatukból. Most nem kénytelenek mozikban, mulatóhelyeken fecsérelni el vasárnapi szabadidejüket, hanem fölkereshetik az Istenházát; hol lelkökbe visszavarázslódnak gyermekkoruk áldott órái, amelyeket édesanyjuk mellett töltöttek el falusi kis templomuk falai között.

II.

A másik hajlék egykor iskola volt, ma Árvaház.

A halottaiból feltámadott nagyváradai református egyházközség tagjai is tudták azt, hogy a Krisztusból kiáradó csodás lelkierőket két intézmény közvetíti: a templom és az iskola. Nemcsak templomot építettek hát, hanem iskolákat is. És ha nem is alapíthattak collegiumot, mely a török elől Debrecenbe menekült híres-neves váradai főiskola örökébe léphetett volna, de létesítettek elemi iskolákat és egy négy osztályu algymnasiumot, amelyek kitünő munkát végeztek az egyre

népesebb városi gyülekezetben. Jött azonban a korszellem. Divat lett a felekezeti iskolákat lekicsinyelni. Az u. n. szabadgondolkozó emberek, akikkel megteltek az ilyen sokféle elemből összerakott városok, a mi hitvallásos iskoláinkat a szűkeblültség, a sötétség vipera-fészkeinek tekintették s helyökbe hitvallás nélküli állami iskolákat kívántak. E korszellem hatása alá kerültek a mult század nyolcvanas éveiben a nagyváradi református egyház vezető férfiai, akik megszüntették az egyház felekezeti iskoláit. Örökre sötét lapja marad a nagyváradi református egyházközség történetének az a lapja, amelyre fel van jegyezve, hogy iskoláit magától eldobta. Hála Istennek, e téves tudomány hatalmából ma már kiszabadultak hiveink. Örökre fényes lapja marad a nagyváradi református egyházközség történetének az a lapja, amelyre föl van jegyezve, hogy visszaállította elemi iskoláit és létesített (1919-ben) egy polgári leányiskolát is. Ezekben neveli gyermekeinek százait. Ezeknek fenntartására évente több mint egy millió Leit fordít!

De még mindig nincs annyi elemi iskolája, hogy minden református gyermeket befogadhasson. Nevelő munkáját teljesíti hát más téren. Régi iskolaépületei egyikében, a képünkön láthatóban, amely eddig bérház volt, a Protestáns Jótékony Egyesület által fenntartott Református Árvaháznak adott helyet. Ezt az Árvaházat a fenntartó Egyesület 1923 október 31-én a református Internátusnak ideiglenesen átbocsátott egyik szobájában nyitotta meg — két árvával. De hát elcsüggeszthetett-e a kezdet kicsiny volta? Nem lebegett-e előttünk a pietizmus nagy alakja Franke Ágoston Ármin példája, aki 1695-ben a

szobája falára függesztett perselyben talált hét forinttal és egy gyermekkel kezdte meg azt a munkát, amely halála évében, 1727-ben 2500 gyermekre és ifjura árasztotta áldását?! Imé, az árvák száma már is fizre emelkedett. Mostani helyiségünkben, ahova 1925 december 1-én költözött át az intézet, öt szoba, egy fürdőszoba, konyha, kamara, tágas pince, nagy padlás, szép udvar áll rendelkezésünkre. A fejlődésre meg van a lehetőség, csak a vidék is karolja fel Árvaházunkat. Az intézet vezetőinek szivéből nincsenek kizárva a vidéki árvák sem. A mostani tíz árva közül is négy vidéki.

Az Árvaház mellett emelkedő templomban énekelte először a váradiak templomépitő és énekköltő nagy papja: Keresztesi József azokat az énekeket, amelyeket ma már egyházkerületünk minden templomában énekelnek. Miért ne lehetne a templom mellett meghuzódó Árvaháznak is ilyen egyetemes hatása?

Református Árvaházi Képes Naptárunk hirül viszi a királyhágóméleki református egyházkerület gyülekezeteinek, hogy Nagyváradon az egyik református templom tövében egy szerény intézet él. A visszhang a vidék megmozdulása legyen, hogy a kicsiny mustármag terepélyes fává növekedjék, melynek árnyékában az árvák közül egyre többen találjanak otthont, menedéket.

Csernák Béla,

nagyváradi ref. lelkész.

Jegyzet. Naptárunk fedőlapjának kliséjét a Béres-nyomda jeles gépmestere: *Román Károly* metszette, aki a nyomda egész személyzetével nagy szeretettel fáradozott azon, hogy naptárunk minél csinosabb legyen.

Dr THÚRY KÁLMÁN
a Királyhágómelléki Egyházkerület ügyésze
az Árvaházal fenntartó Protestáns Jólékony Egyesület elnöke

SZABÓ MÁRIA író

NAGY KÁROLY

erdélyi püspök, meghalt 1926. február 16.

Zsoltárunk fordítójának arcképét bemutatjuk olvasóinknak, hogy ne csak a nevét ismerjék hivatásaink, hanem tesli vonásait is annak, aki nevét egyházi irodalmunkban határozatlanná tette önzellen munkálkodásával s egyházunkat önmaga iránt

SZENCI MOLNÁR ALBERT

örök hála kötelezte le.

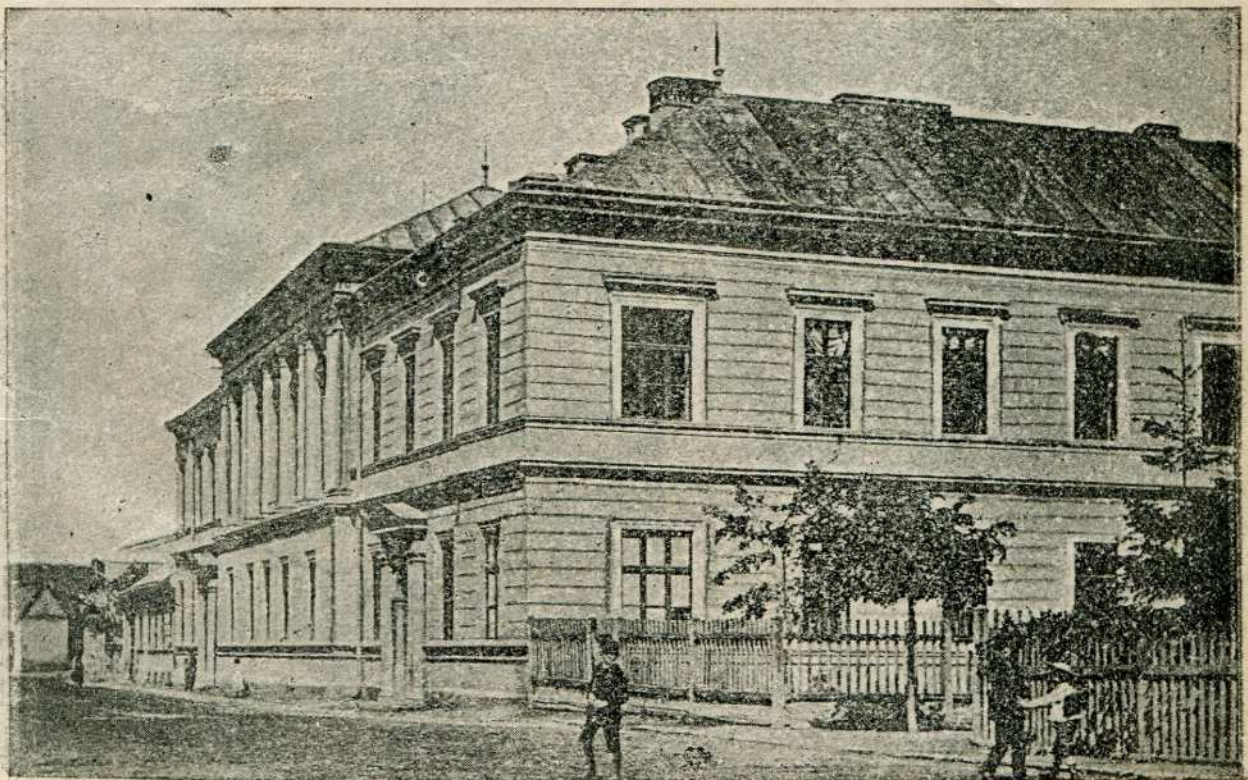
A zsoltárokat francia fordítás után versbe szedte s kiadta Herbornban az 1607. esztendőben.

E zsoltórfordítás azóta több kiadást ért s csekély változtatással (javítással) használják mindmáig gyülekezeteink

A máramarosszigeli

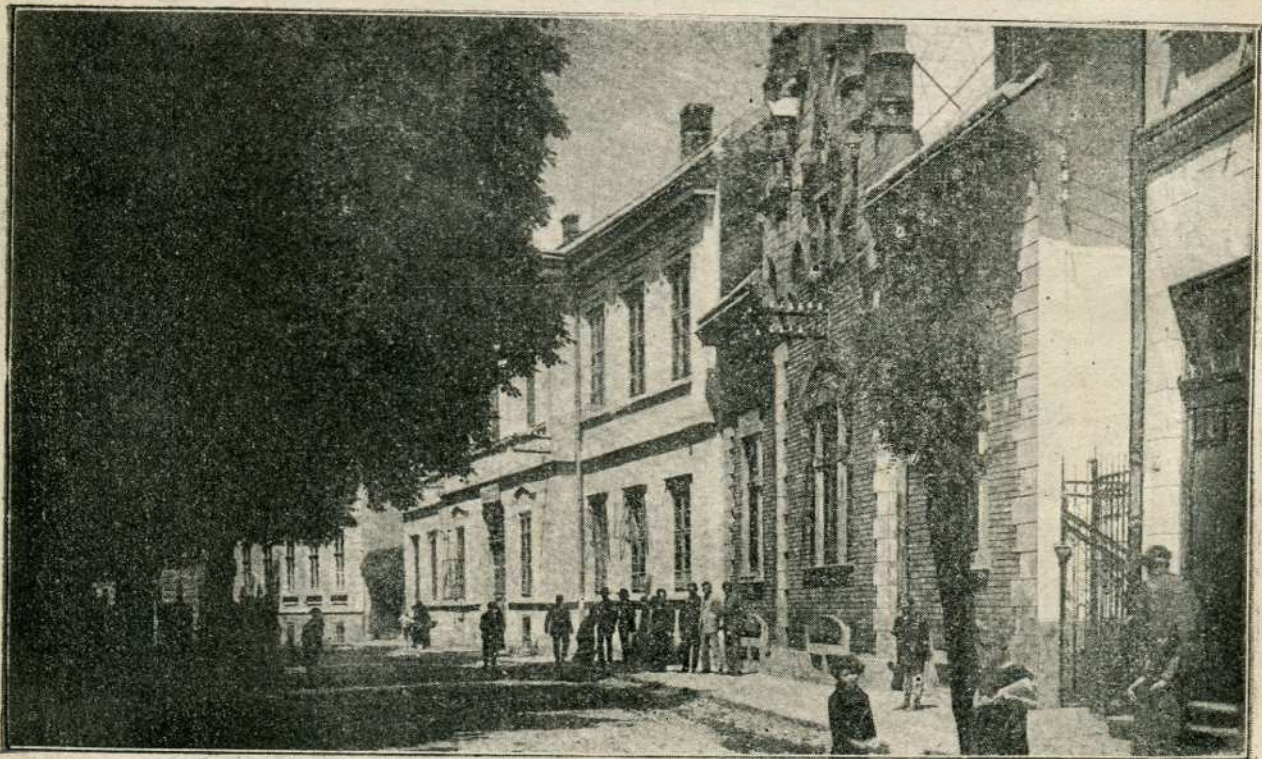
református templom

A máramarosszigeti református lyceum

Szalmári református templom és főgimnázium

Szalmári református lelkészlak és református leánykereskedelmi iskola

MEGSZÓLALNAK A KÖVEK.

Ameddig a szemed ellát a templom dombjáról, minden a földesuré volt. A faluban mindenki az ő cselédje. Mind az ő kenyereén éltek. Alig érdemes a szóra az a néhány holdacska, amit az eklézsia mondhatott a magáénak, meg az a hat kis földecske, amit hat parasztcsalád szerzett magának. De ezek is, így-ugy a földesur ajándékából vagy az ősei adományaképen keletkeztek. A földesur jószívű, hevesvérű, gondatlan, igazi magyar volt. Persze tönkrement a végén. A saját hibáján kívül nagy világrengető események is közbejártak erre. A föld kicsuszott a lába alól s ő bucsut mondott a földnek. Elment. Új, furcsa világ köszöntött be a faluba. A földeket felosztották. Megszűnt a dominium. De más dolog is következett. Az eklézsia egyszerre a halál partjára jutott. Mert az eklézsia tulajdonképen a cselédekből és azok gyermekeiből állott. Régi cselédség volt ez, a földesur ősei telepítették az őseiket ide. Nyelvben, vallásban egy kis szigetet alkottak és nemzedékről-nemzedékre cselédkedtek és dicsérték az Istent a domb tetején álló öreg templomban. Most pedig ezek a cselédek, akik az „ur dolgából“ éltek, föld nélkül, tehát kenyér nélkül maradtak. Ők nem kaptak az osztozkodásból. Mehettek a világnak. Mentek is. Minden vasárnap újabb és újabb családok bucsuzkodtak a templom előtt, prédikáció után.

A fiatal tiszteletes ur és az öreg templom vasárnapról-vasárnapra láthatták, mint apad el a gyülekezet, mint az elfolyó vér a halálos sebekkel ütött testből.

— Maholnap nincs kinek prédikálnom! mondta sóhajtva a tiszteletes ur a feleségének. A templom

nem tudott szólni. De gondolkozott. Nagyon szomorú gondolatai voltak. A falain repedések cikáztak végig a gondolatai terhétől és mohos fedélzete keservesen meg-megropant. Én azt gondolom, jobb, hogy nem tudott beszélni. Ki tudná elbirni egy ilyen öreg templom gondolatait?

Végre egy vasárnapon az utolsó cseléd is bucsut mondott a templom előtt. Öreg, családtalan ember volt, elszegődött valaminek egy másik, még álló szigetre.

A tiszteletes ur és a hat paraszti ember, akiknek volt földcskéjük, nagybusan egyedül maradtak. Mikor ezek is hazafelé szállingóztak, a tiszteletes ur visszamarasztotta Jánost, a kurátort. János valami negyven-negyvenöt éves, értelmes, komoly ember volt, irástudó mind a két értelemben, mert tudott betűt vetni és a Bibliában is járatos volt.

Sokáig állt a tiszteletes ur a templom előtti dombon és tekintete messze elkalandozott hegyek-völgyek felett. A kurátor illedelmes hallgatással várta, mit akar. Végére köhentett egyet, hogy szóljon már.

A tiszteletes ur összerezzen, aztán kezét a kurátor vállára téve, megszólalt:

— János, maga becsületes, igaz barátom volt és hű szolgája az eklézsiának. Látja, hogy itt vége mindennek. Hát gondoltam, megmondom magának, mit határoztam. Jobb lesz maguknak is, ha én is elmegyek innen.

Az öreg templom gerendázatán és falain nyöszörgő ropogás futott végig. A templom figyelő és gondolkozott.

A tiszteletes ur folytatta:

— Hat család, aki maga is alig

él, papot nem tarthat többé. Eddig úgy-ahogy az uradalom tartott el engem. Sovány kenyér volt, nem panaszlom, szívesen ettem, hogy összetartsam a nyáját. De most már vége. Mióta az uradalom megszűnt, csak nyomorgok. A kis papi földet meg nem tudom használni, mert nincs hozzá marhám, felszerelésem. Feleségem van, gyermekeim vannak. El kell mennem.

— Mi többet nem kapunk pásztor! szólt csendesen a kurátor, a távolba meredve.

— Hozzácsatolják valamelyik anyaegyházhoz és beszolgáló lelkészt kapnak.

— Ritkán látjuk mi azt. Tudom mi az, tiszteletes ur. Benövi a fű a templom küszöbét. A kocsmá kűszöbe meg elkopik a csizmáinktól. Ez az, ha megszűnik az anyaegyház.

— Nem járták sokan a templomot eddig se, válaszolt a tiszteletes ur. Ha ritkábban hallják a hívó harangot, szívesebben jönnek.

A kurátor a templom felé fordult. Levette a kalapját. Nézte, nézte az elfeketült falakat, az öreg tornyot, a mohos fedelet.

— Ez a templom összedől, ha nem lesz papja, mondotta meggyőződéssel. A ház is, ha nincs állandó gondozója, magában összedül lassankint. Nem bír üresen állni. A templom se. Mert ha kevesen is jöttek, de jöttek. Aztán a templom tudja, hogy vannak, akik hozzá tartoznak. Aztán az emberek ha nem is jönnek, de tudják, hogy van templom és pap. Higyje meg, tiszteletes ur, az a nagy dolog, hogy van templom és pap. Az emberek rosszak és sűrűn járják a kocsmát. De néha a toronyra néznek és a szemüket a torony az égre emeli. Mutatja, hogy van Isten. Hallják a harangot és eszükbe jut az imádság. Tudják, hogy a tiszteletes ur imádkozik a templomban és ez jól esik nekik. Megkérdik, miről beszélt a

pap? És örömmel bólogatnak rá mert igaz. Mert kell a népnek a pap, meg a templom. Higyje meg, kell. Nem olyan rossz a nép, ha jó papja van. De még egy öklömnyi pap is jobb a semminél. Pásztor nélkül elvész a nyáj. Még van egy kis nyája, tiszteletes ur.

— Mind igaz János. Dehát nem tudok itt megélni.

A kurátor magába mélyedt. Erősen töprengett. Le is ült a templom küszöbére. Nagyon meggondolkozott. Hosszu percek múlva megszólalt:

— Gondótam volna valamit, tiszteletes ur. Csak paraszti ésszel gondótam, de szívesen. Hat ember nem tarthat papot, igaz. Urat nem tarthat, habár illenék, hogy uri módon tartsa a nép a papot. De ha tiszteletes ur is akarná, lehetne valahogy. Dolgozzunk együtt. A papi földet meg az én földemet vegyük egybe. Legyünk egy család. Hiszen családja a papnak a nyája. Én adok marhát és szerszámot a munkába, meg a családomat. Négy fiam, két leányom van, meg a feleségem is jó dógu. A tiszteletes ur tanuljon meg velem dolgozni, meg a gyermekei is, meg a felesége. Amit az Isten ad, legyen közös. Aztán a gyermekek összeházasodnak majd, gyermekeik lesznek és mindig lesz eklézsia. Egy fiut mindig papnak adunk és mindig lesz pap. A többi öt családot is összetartjuk és testvérek leszünk. Nem veszünk el. Megmaradunk. A tiszteletes ur szombaton nem fog dógozni, hogy készülhessen a prédikációra. Nó, jó lesz?

A kurátor ragyogó arccal nézett a papra. Maga is gyönyörködött, hogy hogy ki tudta találni.

A tiszteletes ur félig tréfásan, félig komolyan nézett reá. A feleségére gondolt. A felesége jó gazdasszony volt és munkás asszony is, de uri asszony. Nemes származás. Iskolázott lélek. Zongora és szépirodalom volt a fényüzése. A gyermekeket uri

iskolába járatták a városban. Urakat és uriaszonyokat akartak nevelni belőlük. A pap felnevetett. Furcsa gondolatai vannak ennek a parasztembernek! . . . S mégis jól esett neki ez a beszéd.

Jól esett az öreg templomnak is. Ablakszemei felragyogtak a nap-sugárban és a torony ablakán fehér galambokat röpitett ki a levegőbe, mint vidám kacagást.

— Hogy jutott az eszébe ilyen? kérdezte a tiszteletes ur mosolyogva.

— Rég töprengek rajta, felelt János becsületes önérzettel, de nem tudtam vána így . . . de most kigyűtt, mintha csak sugták volna. Mintha a templom sugta vána, úgy mondtam. De állok mellette. No, tiszteletes ur, széna vagy szalma? . . .

— Tudom, hogy a temploméért, meg az ekléziáért mondta, János. Tudom, hogy szivből mondta. De nem gondolta meg jól. Nem lehet ezt megcsinálni . . .

— Csak szeretet kell hozzá, mondta a paraszt nyugodtan (mert nem magától beszélt, hanem az öreg templom sugta neki), csak szeretet kell, hogy a tiszteletes ur lehajoljon hozzánk . . . mert megbecsülnők érte családjával együtt! Nem lenne kisebb, tiszteletes ur. Hiszem, hogy a többi öt családok is így gondolkoznak, ha elmondom nekik. Hallja csak, úgy sugja valami nekem, hogy régen így kellett volna . . . mindig.

— Hát majd beszélek róla a feleségemmel, János, mondta a pap mosolyogva. De nem hiszem. Nem igen lehetséges.

Délután odaheveredett a pap a családjával a templom árnyékába, a pázsitra. Elmondta a dolgot. A papné nevetett. Bolond az a János! mondta. Nem lehetünk mi parasztok! El kell mennünk innen, ahol tehetséged szerint megfizethetnek. Holnap menj be a püspökhöz és érdeklődj utána, hova merre lehetne? Az őszre már kell, hogy valami más otthonunk legyen.

Alkonyat felé odaballagott a kúrator, ragyogó arccal vezetve az öt parasztot, a menyecskéikkel együtt. Mind mosolyogtak.

— Megbeszéltük, jelentette a kúrator. Mind akarják. Mind örvendenek. Mind egy család akarnak lenni. A jó Isten sugta nekem ezt! . . . áradozott boldogan.

— Megtanítom tehenet fejni, tiszteletes asszony! mondta kacagó jószívvel egy menyecske.

— Én fenni és szőni! tódította a másik.

— Én kévét kötni! kiáltotta a harmadik.

— Ugyan János, szólt a papné nevetve, mért bolondította el ezeket az embereket? Csak nem gondolja, hogy én paraszt-asszony leszek, hogy az uram paraszt-ember lesz? Kap ő ekléziát, amilyen csak kell! Nem azért tanult, mit képzél?

Mintha leforrázták volna a társaságot. Az már más, ha megvetik őket! Akkor nem szóltak semmit. Ha ilyen büszke a tiszteletes asszony, akkor persze hiába! Megszégyelték magukat. Elkullogtak. A pap megnyugtató szavakat mondott, miközben érezte, hogy a szívében valami összeomlott. A parasztok busan szállingóztak haza.

Ekkor hideg szél kezdett fujni és a szélben keservesen sirt az öreg torony. A szél meglóbálta a kis harangot és az szaggatottan zokogott. Az ég beborult. Hirtelen vihar közeledett. Nagyon villámlott az ég alján és messziről fenyegető, tompa dörgés morajlott fel.

A papék bemenekültek az első, kopogó esőcseppek közt a házba.

A világra nagy sötétség ereszkedett. A sötétségben sivitó szél körülforogta az öreg templomot. Az öreg templom csak az emberekkel nem tudott beszélni, a széllel tudott.

— Mivel törjem meg a lelkét annak az embernek? kérdezte a széltől. Mivel győzzem meg, hogy

itt kell neki maradnia? Mivel ráz-
zam fel a lelkiismeretét?

A szél dörgés, villámlás és zu-
hogó zápor között felelgetett a maga
nyelvén. Végre megegyeztek vala-
miben. A szél hirtelen elnyargalt
nagy messzire és egy hegy tetején
megállva, egész erejét összeszedte.

Az öreg templom nagyot sóhajtott.
Borzongó recsegés futott át a bor-
dáin. Aztán elnémult és várt meg-
adással.

Ekkor a sötét, dörgő, villámló,
záporos éjszakában, minden erejé-
ből, bömbölve zúdult rá a szél a
hegyről...

Irtózatossá roppanás s a torony
végigvágódott a földön, ezer darabra
zúzódva. A harang sikoltva repült
a papi ház fedelére és kalimpálva,
csengetve, jajgatva gurult ajtó elé...

Ujabb szélroham, még rettentőbb,
még itéletnapibb... az öreg tem-
plom meghalt, hogy felrzza a pap
lelkiismeretét...

Sirva állottak felette reggel mind-
nyájan.

— Vége az Isten házának! zo-
kogták. Végünk van nekünk is. A
tiszteletes ur elhagy, a templom
utána dőlt. Isten elhagyott minket.

— Menjünk a kocsmába! Igyuk
le magunkat! üvöltötte kétségbe-
esetten, vad haraggal a kurátor. Az
arcokon valami rettentő istenkáromló
dac vonaglott végig:

— Menjünk! ordították.

De a pap megragadta a kurátor
karját és átszellemült arccal, az
égre nézve, kezét esküre emelve
kiáltott fel:

— Megálljatok! Isten szólt itt
nekem és nektek! A templomot újra
kell építeni. Ugy segéljen meg az
Isten engem, amint újraépitem! Itt
maradok.

Dr Makkai Sándor,
erdélyi püspök.

A TETŐN.

Mig a sikon a napnak érlelőn
égett a csókja: lágy szellő suhant
ott fönn, a hegytetőn.

Mig a mélységben meglörve a csönd:
távol s közel a tetők nagyszerű,
halk némasága fönt.

Ott lenn gyűlölet, harc, vad küzdelem,
szitkoktól, átkoktól hangos a mély:
de titkos béke fenn.

Előlttem: messze... messze... messze táj,
de ha felhő borong az ég alatt,
a völgyben már homály.

Fölőlttem: nagy magasság, lizta kék,
az Ég, az Ég, a mérhetetlen Ég
s a nap ragyogva ég.

Dal ujjongott bennem egetverőn,
hogy kitárult a távol — végtelen
a csúcson, a tetőn.

És hogy égő vágyam valóra vált,
ott fönn még magasban űzött a vágy,
lelkem az égre szállt.

De szólt az Erdő (szinte résztvevőn):
„Le kell szállnod, ott lenn már vár a Gond.“

S mert jött az Ősz, halkan pergelt a lomb,
mig fölnéztem búcsúzóra, könnyezőn,
ott fönn, a hegytetőn.

Szaplonczay Bertalan.
nagybányai ref. lelkész.

AZ IGAZ JÓSZÁG NEM VÉSZ EL.

[Igaz történet.]

Nagy elkeseredve lépett be a szobába a cseperedő Boris leány s az ép' vacsorához készülődő családnak pityeregve ujságolta:

— Elveszett a két liba, összerestem már mindenütt, még a messzi szomszédokban is, de sehol sincsenek.

A Boris anyja, Szabóné igen megijedt leánya jelentésén.

— Hát hogy veszett volna el? Megnézted mindenütt? Erdősnénél is voltál? Megkérdezted mind a szomszédokat? — faggatta Borist.

De hiába faggatta a leányt, hiába indult el a család is keresni a libákat, mintha a föld nyelte volna el, sehol sem találták meg.

A libák miatt zsörtölődve tértek nyugalomra Szabóék s bár az öreg Szabó gazda most is nagy buzgósággal énekelte:

„Mig hát fejem lehajtanám a szükséges álomra...“ és mondta el az estéli áldást; de Szabóné nem tudott nyugodni.

— Apjuk! hát kelmed tud aludni? Ne vegye olyan könnyen azokat a libákat! Nagy jövő lett volna az nekünk, látja most már tojtak volna... így meg, se libák, se tollu, pedig eközzé a sok lány közzé felfért volna. Hát tud kelmed aludni?

Az öreg Szabó félálomban hallgatta az asszonyi zsörtölődést, amig végre is beleunva, fakadt ki:

— Aludjál már, ne beszélj annyit, igaz jószág megkerül!

Végre is elaludtak.

Hónapok teltek el, de a libáknak hírek sem volt. Már még Szabóné asszonyom is megnyugodott úgy — ahogy, bár nem volt nap, hogy el nem mondta volna:

— Csak még az a két gyönyörű liba kerülne meg.

Egy napon is, a már menyasszony leánya előtt magyarázgatta:

— Bizony édes leányom, nem ennyi párnát szántam én néked, de hát a libák...

Alig hogy ezi kimondta az asszony, bekiált Horváthné szomszédasszony hozzájuk:

— Engedjék be már a libákat, hazajöttek, de megsaporodva ám!

Szabóék öröm és kétségek között néztek egymásra, kiment az egész család a kisajtóhoz és csakugyan, mintha a két liba jött volna haza 21 kis libával. Az öreg Szabó, hogy bizonyos legyen a dolog felől, többször eltereltette a leányokkal a libákat a kaputól, de azok erőszakkal csak oda, Szabóékhoz tértek vissza. Végre is az öreg Szabó azt mondta: Igaz jószág nem vész el! beengedette a libákat.

No volt öröm, annyival inkább, mert a két anyaliba szakasztott olyan volt, mint az övék, a jegye is mutatta, csak az volt a különös, hogy ilyen sokára és így megsaporodva tértek haza. Az első kétségek után azonban már csak örülni tudtak, bezzeg tudott már aludni Szabóné asszonyom is, egész éjjel úgy futta a kását, hogy no! Másnap meg kijelentette:

— Ne féljetelek leányok, lesz már párna; magoknak meg emberem ezután hetenkint több lesz egy paklival, mert még is csak okos ember kelmed, nem hiába mondta: Igaz jószág nem vész el!

Az öröm nem sokáig tartott Szabóék házában, mert még az ígért ráadás paklit sem füstölte el az

öreg Szabó, amikor beállt Erdősné, a hatodik szomszédban lakó asszony és mint a mérges pulyka indította meg a szóáradatot:

— Hát magok derék cseléd, nem sül ki a szemük, elkivánják a más libáját, így könnyü férjhez adni a lányukat, viganókat venni, tollasodni! Mondhatom, derék egy házinép magok!

A Szabó családnak szemé-szája elállott Erdősné hallattára. Szólni sem tudtak, mert az asszony tovább karicsálta:

— Hol vannak a libáim? Volna lelkök a szegény özvegytől elrabolni azokat a libákat, mikor pénzes tengerin nevelgettem őket.

Szabóné végre szóhoz jutott és nem maradt adósa szomszédasszonyának:

— Elmenjen innen maga, aki olyan szép özvegy, akinek soh'sem volt igazán hites ura, aki csak cégérezte magát egész életében, minket ne cégérezzen. Azok a libák, ami igaz jószágunk, rajta a jegy is, mindenki láthatja. Persze jó lenne most is a másé, de orra attól fokhagymás.

Ez kellett Erdősnének, még jobban kitátotta csunya száját és elmondta mindennek, ami nem szép és jó a Szabó-familiát s azzal fenyegette, hogy tolvajságért feladja őket.

Az öreg Szabó Pál, aki az udvar lábujában hallgatta a csetepatét, végre előjött s csak annyit mondott:

— A libákat adjátok ki hajtsa el ez a személy.

Szava parancs volt és Erdősné nagy átkozódások között, de diadalal hajtotta el a libákat, az uton is tolvajozva Szabóékat.

Most lett már a liba ügyből nagy galiba, nemcsak Szabóéknál, hanem az egész faluban.

Erdősné fűnek-fának elbeszélte, hogy akarták az ő igaz jószágait Szabóék ellopni és nem felejtette el sohasem utána tenni, így lettek Szabóék gazdagok, ilyenek voltak

ezek mindig. Ugy, hogy bár a Szabó Pál családja mindig tisztos és becsületes familia hírében állott, de Erdősnének azért sokan felültek.

Persze mindezt Szabóék is látták és tudták, restelkedtek is nagyon.

Szabóné folyton kárpált az urára:

— Miért adatta ki kelmed a libákat? Látja, most már tolvajoknak hiszen az egész falu, már a gyermekeink az utcára sem mernek menni, mert ujjal mutatnak reájuk. Jajj, mi lesz velünk? ezt mind maga csinálta! Sohasem kell nékem ezután liba! Tegyen már valamit, ne nézze el ezt a gyalázkodást!

A tisztos Szabó Pál, valahányszor ilyen szemrehányásokat tett a felesége, bár a dolog őt is módfelett bántotta, mindig csak azt mondta:

— Ne féljete! az igazság kiderül, az igaz jószág megkerül. Van Isten felettünk!

Természetesen, az asszony ezerszer kérdezte, hogy és mint gondolja az ura ezt, mert csakugyan nehéz volt várni. A jobb emberek a házuktáját is elkerülték, de ami Szabót a legjobban bántotta, még templomba sem mehetett a családja bántás nélkül.

* * *

Szabó Pált eleitől kezdve bántotta ez a méltatlan meghurcolása családjának, hisz a „jóhírnév kívánatosabb az aranyból.” Ezt ő, mint istenes, bibliás ember, nagyon jól tudta. De azt is tudta, hogy a jó Isten földeríti az igazságot, csak még azt nem tudta, hogyan?

Eljött ennek is az ideje. A megpróbáltatások között családi tisztoságéért ő nem a költséges perhez fordult, hanem elment lelkipásztorához s annak adta elő a dolgot. És elmondta a lelkipásztorának, hogy gondolja ő ezt elintézni.

A lelkipásztor ismerve Szabó Pált, — hiszen sokáig volt becsült gondnoka egyházának — figyelem-

mel hallgatta őt, amint mondotta:

— A libák a mieink voltak, ezért bár pár hónapig Erdősnénél voltak, de mégis haza találtak. Ő azért úgy gondolja, hogy községbeli hites emberek hajtsák ki a libákat a határba és ha hazafelé hajtva hozzá térnek be, az övé a liba, ha Erdősnéhez, akkor az Erdősnéé legyen.

A lelkipásztor helybenhagyta Szabó véleményét. Felhívatta hát Erdősnét és az is helybenhagyta a Szabó gondolatát, úgy hitte, hogy már úgy is odaszoktak a libák őhöz. Erdősné még azt is hozzá tette, hogy legyen úgy, ahogy Szabó Pál akarja, de aztán, aki benne marad, azt szigorúan büntesse a tanács.

Fölvirradt az igazságtétel nagy napja, amelyet Erdősné az egész faluban előre beharangozott. Hát volt is nagy érdeklődés: mi lesz hát? kié a liba? Erdősnét, ki maga akarta téregetni a libákat, félre-

állították és egy hites ember hajtotta azokat.

Soha még libák ilyen processzióval nem jöttek be a faluba. De ekkor lett csak nagy a kíváncsiság: merre, kihez térnek be? Szabóék és Erdősné között egy sikátor volt, jobbra a sikátortól Szabóék, balra Erdősné lakott. Hát amint a liba kiér a sikátorból, egyenesen Szabóékhoz tartott s ott gágogott bebocsátatásért.

A megnyugvás moraja futott végig a tömegben, amire Szabó Pál csak ennyit mondott:

— Az igaz jószág nem vész el!

Volt aztán öröm Szabóéknál. Erdősné pedig a reakövetkező vasárnap délelőtt, amikor a lelkipásztor lejött a katedréről, állvamaradt és néma fentállásával tett bűnbánatot rut cselekedetért és követte meg a gyülekezetet.

Peleskey Sándor,
szatmárhegyi ref. lelkész.

A HARANG.

Nincsen szebb dal, mint a harang szója.
Mindenkinek, mindenkinek szól a'.
Hétköznapon, meg áldott vasárnap
Meglátogat sorba minden házat.

Hivogatón egyre azt kiáltja:
Jöjjetek el Isten templomába.
Ti boldogok, örvendezni jertek,
S vigaszt lelmi, óh ti földre vertek.

Úgy tetszik, mig hallgatom a szóját,
Ő diktálja a legszebbik zsóltárt
És mig átjár rónát, pusztaságot,
Ő mondja a legszebb imádságot.

Szárnyalj, mint egy szent ajándék szerte,
Hullass áldást a meleg szívekre
És ha napom alkonyra lesz hajló,
Te sirass el bánatos harangszó.

Kürthy Károly,
szatmár ref. lelkész.

A GÖRBEDI LÉVITA.

Boldogan éli kicsiny körében.
 Nem érte gáncs, nem érte szégyen,
 Munkáját híven elvégezte,
 Az Úr szent hajlékában kezdte,
 Örömmel sietett oda
 S a szépszavú kis orgona
 Búgva kísérte énekét,
 Amíg áldotta Istenét.
 A templomból az iskolába!
 Sok kis tanítvány várva-várta.
 A hű sáfár híven tanított,
 Töviset tépett ki, gyomot irtott.
 Helyökbe jó magot vetett,
 A hit, remény és szeretet
 Jó magvai jó földbe hulltak,
 Csemeléit sokat tanultak.
 Megtanulták a hont szeretni,
 Hiszen jobban nem tudta senki,
 Mint aki őket oktattatta
 S szent örökségül rájuk hagyta,
 Hogy a hont, melyet véren szerzett
 S vérével védett ez a nemzet:
 Ne hagyják ők se hulllenül,
 Hanem védjék meg emberül!
 S mit hirdetett lelkes beszéddel,
 Megpecsételte életével.
 Hogy vészbe került szent hona
 Mint lelkes, bátor katona
 Küzdött a harcolók sorában,
 Pedig szegényes otthonában
 Hű nője s három gyermeke
 Mindennap sírva emlégette.
 Ő sem feledte soha őket,
 A gyászban élő szenvedőket.
 Sónaji gyakran hazaszálltak;
 Felkeresték a kicsi házat,
 A kis szobát, amelyben laktak
 S a két fényes muskátlis ablak
 Úgy tetszik neki, mintha látta,
 Mintha mindig csak rá vigyázna;
 Őt kísérné veszélyben, bajban.
 Lelkesitné a hősi harcban.
 S a zászlóalj ámulva látja:
 Mit tud Görbed hős lévitája!
 Mellén a hely immár kevés,
 Annyi ott a kilüntetés!
 Mi az néki?! Nem ez a vágya,
 Hanem, hogy édes, szép hazája

Ne legyen az ellenség rabja:
 Ezért küzd az ő hősi karja.
 Várja a véres harcok végét,
 Várja az édes, áldott békét,
 Mikor ő ismét hazalérhet
 S újra megzendül majd az ének
 Faluja kedves templomában,
 Övéi közt s az iskolában.

Lám itt a harcok vérmezőin
 A Kárpátok havas felőin
 Nem zenghet a királyi zsoldár,
 Pedig megannyi tiszta oltár
 Ahány hegycsúcs a Kárpátokban.
 Vágyódik lelke jobban-jobban,
 Hogy úgy, mint otthon falujában
 — Különösen így husvét tájban —
 Zendüljön itt is hálaének
 A mindenség nagy Istenének!

Eljött a nap, a husvét napja...
 A bánat kérgét olvasztgatja,
 Vigasztal édes vigaszával,
 Nem halunk mi meg a halállal,
 A mennybe szállunk: az honunk,
 Feltámadunk, feltámadunk!
 Ekként tanít a könyvek könyve.
 Ne hulljon hát az özvegy könnye!
 Az árva miért is sirdogálna?
 Tekintsen fel ma Jézusára,
 Feltámadott Isten Fia!
 Szólt a lelkes lévita.

Lesték szavát a hős bajlársak,
 Vitézi véres, nagy csatáknak.
 Hallgatták Isten tudja meddig.
 Meghatva állott ott mindegyik
 S a lévitával, aki kezdte,
 Szent buzgósággal énekelte:

„Nincs már szívem félelmére,
 Nézni sírom fenekére
 Mert látom Jézus példájából,
 Mi lehet a holtak porából.“

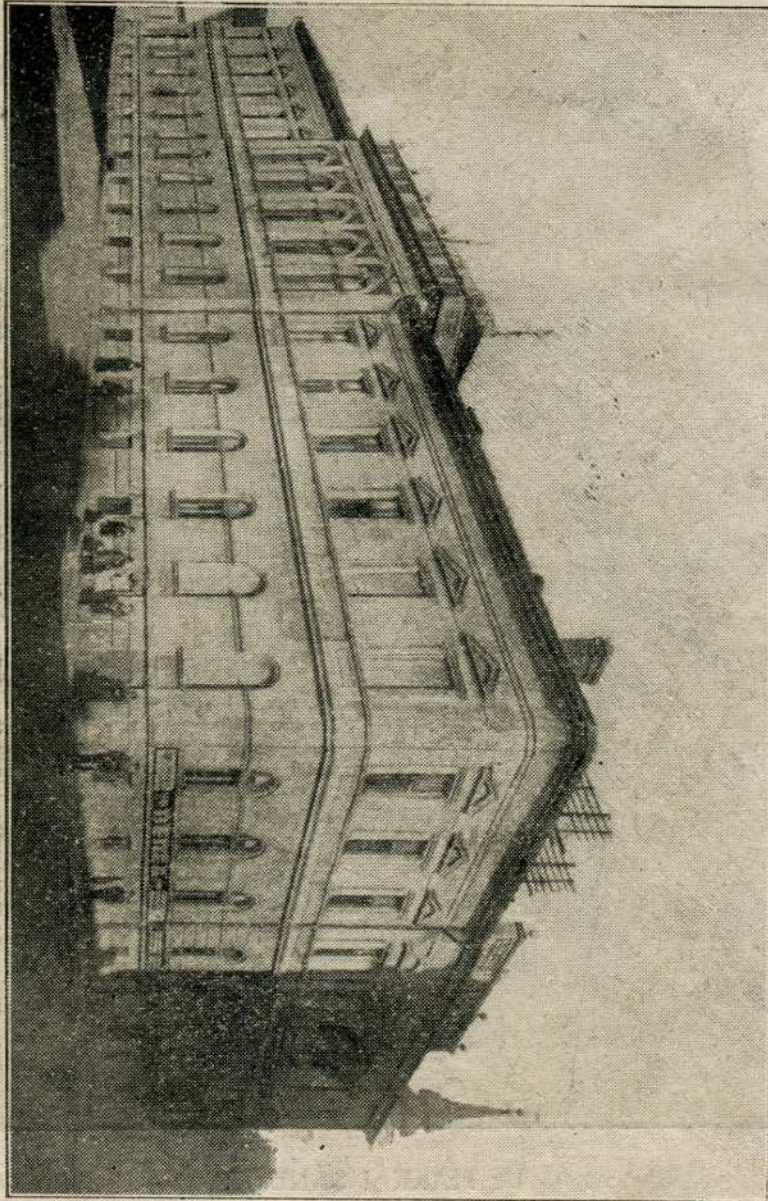
Igy zeng tovább a buzgó ének
 S alig hogy a végére érnek
 Golyó süvölt s uramfia!
 Szívéhez kap a lévita. —
 Szent eszmékért omlott ki vére,
 Áldás válljon szép emlékére!

Végvár.

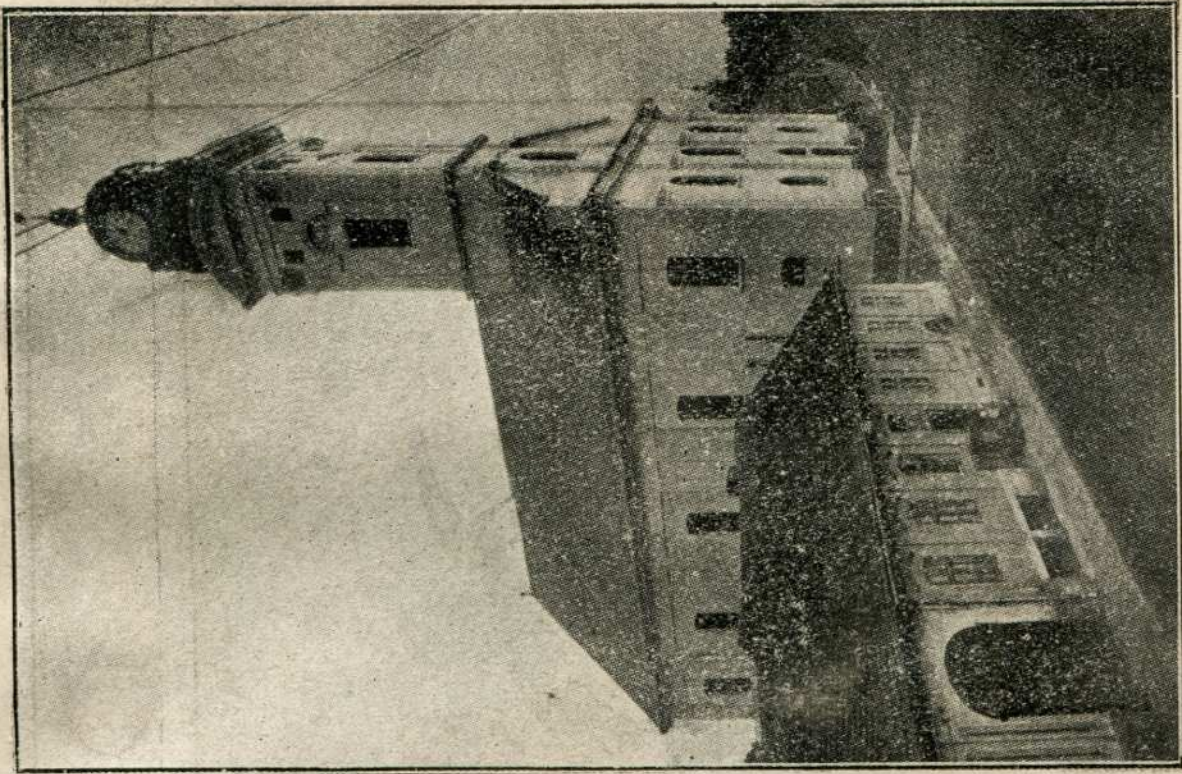
Zöld Mihály.
ref. lelkész.

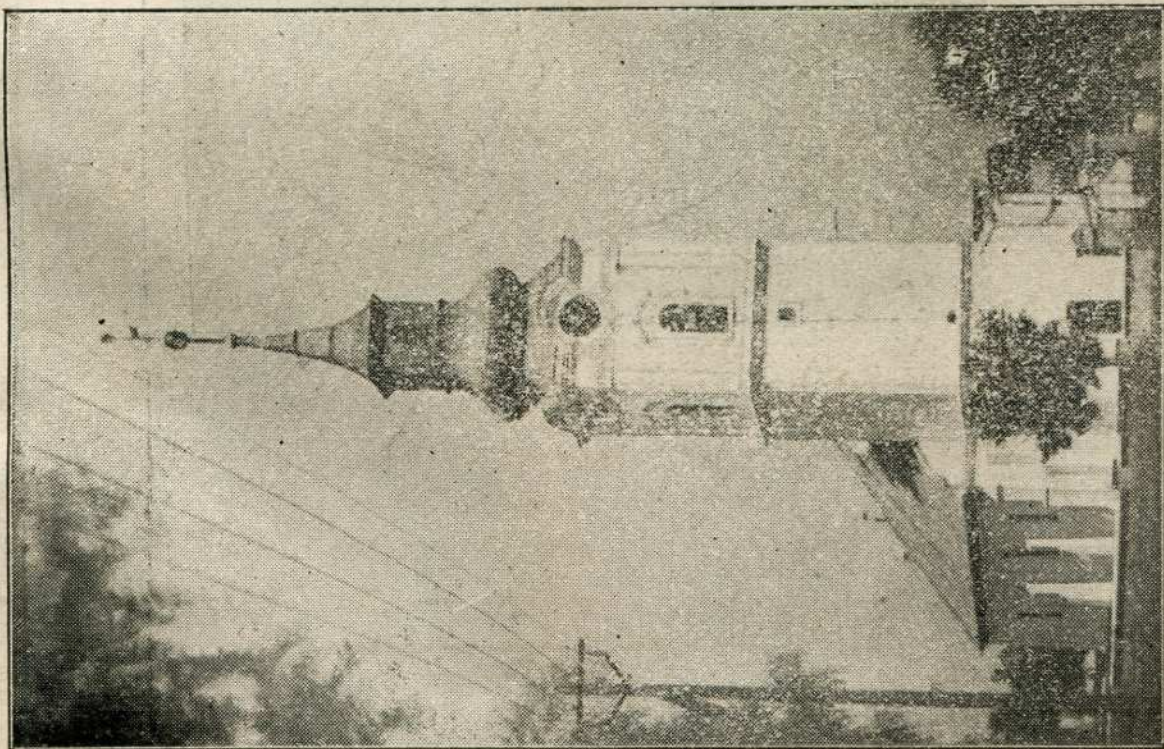
Dr. MAKKAI SÁNDOR
erdélyi református püspök.

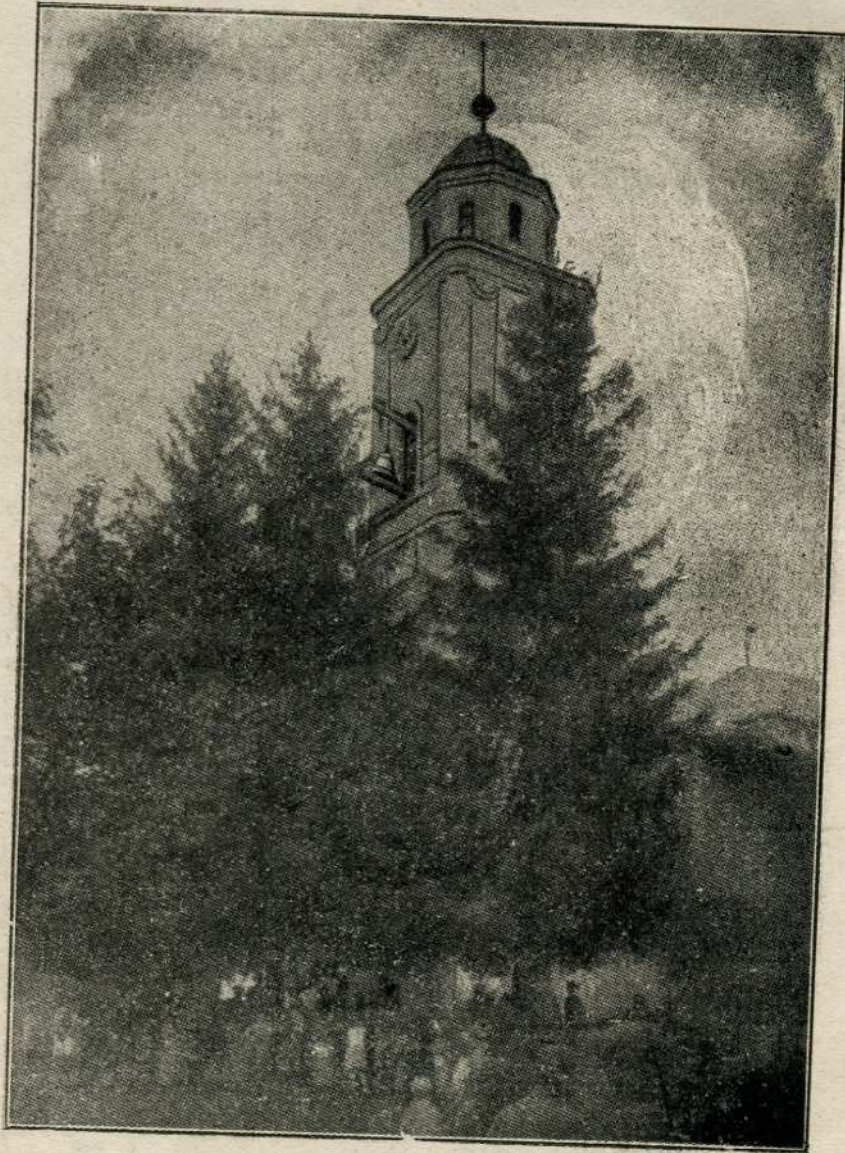

A nagyváradai ref. leánynevelőintézet (anatómóképző, internátus és polgári leányiskola).

Baloldali képünk
a margittai, jobb-
oldali a nagy-
bányai reformá-
tus templomot
mutatja be.

Az élesdi református templom.

A JÓLTEVŐ ANGYAL.

Vékony Gáspár uramat vastagnak titulálják a hazájában úgy a testi állapota és természete, valamint a jómódja miatt. Adott is neki az Uristen mindeneket bőségesen. Duzzadó az egészsége, derék asszony a felesége, piros-pozsgás, ügyes-kedves a három szép gyermeke. Háza, portája, csüre, pajtája, rangosan terpeszkedik a főutcán. Duslakodik földben, marhában és szolgaemberek sűrögnek a gazdaságában. Szóval olyan ember, akit az Ur jókedvében „bő zsirral ékesített”.

Részben örökölte a vagyoni javakat, de nagyobbára verejtékes munkával, becsületesen szerzette. Mer' azt meg kell adni, hogy Vékony Gáspár urambátyám korán-kelő, későn-fekvő ember, aki nem lustáskodik hasmánt a fa árnyékában és szabad idejében tájakörnyékét is kerüli a korcsmának. Ragad is rá a mód alaposan, mint molnárra a liszt és alighanem első ember volna városszerte, ha többrendbéli bűnös fogyatkozását le tudná vetközni. Már pedig ezek a fogyatékosok fenéig megdézsmálják a tekintélye hombárját.

Egy ugyanis a', hogy nem jár templomba. Legfejebb olyik-másik temetésen váltakozik be, akkor is szunyókálásba ringatja menten a buzgóság. Más meg a', hogy kegyetlenül önző, fukar. Vaspántos ládájában megpenészedik a bankó s ugyan ember legyen, aki onnét bármi pénzmagot is kikapar. Vagy legalább is végrehajtó, mert őkigyelme más teremtésnek nem fizet, annak is csak irgalmatlan zaborálással. Való nevén káromkodásnak mondják ezt a szájalást,

amiben Gáspár gazda váltiglan-váltig pallérozott. Mint a répát, úgy aprítja a különféle szenteket, ha az erszényét bolygatják; ha az állam, no pláne az egyház követelőzik. Alamizsnáról, jótékonyaságról szó sem lehet nála.

Kádencia-faragó valaki, alkalmasint a selyma rektor, verset fabrikált róla:

Az islenes erkölcsökben
Vékony Gáspár vékonyan ereszt,
Picurka jótételhez is
Vasvilla-szemeket mereszt.
Okádja a szilkót, átkot,
Mint a Vezuv bő garaltja;
Zsugoriság versenyében
A borostyánt ő araltja.

Dohogott, prüszkölt, sustorékolt zsugori gazd'uram, mikor az utcagyerekek gajdolásából fülébe jutott az ékes dicséret, de biz a leckét csak nem szivlelte meg.

Holott bizony nem az első eset, hogy csútságot kentek rá a fősvenysége miatt. S ezután is rájár a rud váltig igen, ha föl nem hagy fukar, káromkodós természetével. Imhol la, a helyi ujság rosszmáju szerkesztője is elkezdte már: megtette a koldusok főpátrónusának, kinevezte a közjótékonyaság lovagjának s a kacs-karingós, vadhuszáros szájöblögetéseit is fölemlegette jelesül. Persze, ezen a dévajszágon könnycsordító jóizüen röhögött az egész város. Vékony Gáspár, aki ujságra, könyvre, még csak kalendáriumra se vesztegeti a drága garast, amugy is tudomást vön a killengérezéséről. Ugra-bugrált, dult-fult haragjában, de a negyvennyolcból csak nem engedett.

Ilyenkor a hű oldalbordája, a a szerte ugyismert Erzsa néni halálra röstelkedik. Átalja az emberek közt való forgolódást

s még a templomban is szegyenkezve kushad, mintha szuró-gunyos szemeket tapasztaná rá. Pedig a jólelkű asszony eleget iparkodik, hogy takargassa a férje-ura hibáit; alamizsnálkodik is rendesen, de csak suttyomban, mert különben ellene bőszülne az ember. Szerét ejtve szelid szóval folyton-folyvást hajtogatja:

— Gáspár, Gáspár, olyanok lettünk az emberek között, mint kenderesben a madárijesztő. Elkerülnek, mint a bélpoklost. Hiába a szorgalmunk, gazdagságunk, ha az utszéli koldusnak is több a becsülete. A fiaid is rád ütöttek. A kis Gazsi durcás. Pisti vankuj, kapzsi. Csak az Erzsóka örökölte a természetemet. Őt szereti mindenki, csak te prézsmítálsz rá örökösen: te anyád fajtája!

A gazda rendszerint felröccolja a homlokát az illetén való feddőzésre és még hagyján, ha beéri annyi vissza-pöfögéssel:

— Ne lapatyolj, hékám, mert felkontyollak! Majd meglátnám, hogy zsiroznál a koldusbecsület?! A fiukat meg bizd rám. Azt akarom, hogy valóságos hájból éljenek, nem pedig a nyavalyások nyöszörgéséből: a hájból.

Erzsa néni szóváltogatás nélkül kotródik. Tudja, hogy az istenes nemzetségére, a nyomorult kótyomfittyekre kerül a sor, ha az ember felparázsolódik.

Most azonban a vasárnapi pompás ebéd után, megint nekifohászódik a lágyításnak, mert a jó lelke egyre ösztökéli:

— Be sok szegény embernek nem főtt ma kappan a fazékjában.

— Szánd, szánd a renyhéket és dobold össze őket. Gyönyörködhetsz bennök, hogy fogják pártját a kappanjaidnak! — mordult vissza ingerülten az ember.

— Nem mindenki renyhe, aki

nyomorult, — folytatta a derék asszony. Vannak betegek, sorsüldözöttek, csapással sujtottak, szerencsétlenek, ezerféle boldogtalanok... Aztán... aztán, ha a csibéimet szétosztanám az ilyenek között, a Jézus nevében cselekednék. A tiszteletes ur is azt prédikálta ma: add el minden marhádat és oszd ki a szegényeknek és...

— A pap megteheti, mert semmije sincsen, — vágott közbe szellemesen a férjura.

— Azt is kihirdette végezetül, hogy holnap reggel megindulnak az egyház emberei és házról házra járnak, hogy segítséget gyűjtsenek az árvaháznak. Adjon ki-kí, amit adhat: pénzt, buzát, tengerit, burgonyát, főzelékféléket, gyümölcsöt, szalonát, zsirt, tűzifát. Szükségük van mindezekre Isten legdrágább gyermekeinek, az árváknak. Megdicsérte a gyülekezetet, hogy csépléskor is szépen juttattak az árvák zsákjába, de most a betakarítás után gondoljanak ismét nagy jószívvel hitünk legszánandóbb kis cselédjeire, az árvákra...

Gáspár gazda komoran pislogott. Törte az eszét, de hirtelenében nem talált valami velős ellenmondást.

— Mennyit adtál csépléskor az árvák zsákjába? — kérdezte a jó lélek jelentős hangsúlyozással.

— Köptem egy nagyot! — volt a durva felelet.

Erzsa néni fájdalmasan borzongott egész valójában s bár tartott a következményektől, mégis megreszkírozott egy utolsó kérést, könyörgött szeliden:

— De most adjunk, jó uram, legalább egy zsák terményt adjunk!... Megverne az Isten!...

Erzsóka is odafurakodott az atyja ölébe s nagy okos szeméit simogatón emelte rá:

— Adjunk az árváknak, édes-

apám! Azok jó gyermekek, sokat játszom velök, drága testvérekim!

— Adjon a fészkes fene!... Gondoskodjék mindenki a maga porontyáról! — komizkodott megrögzötten a sátánfajzat.

A jó asszony ártatlan kis leányával lesujtottan támolygott tova s valahol titokban hosszú verset sirdogált.

Másnap reggel Vékony Gáspár bezárta az ajtót, kaput: ne háborgassák az egyház emberei. Hallotta a zörgetést a többszörös kilincsrázást, de füle botját se hajtotta reá.

Igy záródik be sok ember előtt a mennyek országa!...

Káta József tiszteletes uram elszörnyűködött, mikor a gyűjtés elszámolásánál megtudta, hogy Vékony Gáspár, az egyház leggazdagabb embere, újfent kimaradt az adakozók listájából. Tudni kell pedig a tiszteletes urról, hogy mint kitett gyermeket árvaházban nevelték. Pólyás korában Káta község határában találták, innen a vezetékneve; bár pap-társai bibliás bölcsességéért rendszeres nagy tudásáért és tündöklő életfolytatásáért „élő Káté”-nak becézik. A keresztnevét is onnan kapta, hogy úgy szedték fel a kiszáradt árokból, mint az ótestamentomi Józsefet egykoron az ókutból. És lám, ez a kivetett árvaplánta hatalmas terebélyé növekedett az árvák kenyerén, az égi könyörület gazdagságából. Ő a traktus esze, sokak világsága és büszkesége. Magától értetődő, hogy annyira szíven viseli az árvák sorsát, az árvaházat, melyet sok keserves törődés után néhány éve sikerült megalapítania.

Mondom, a tiszteletes ur elszörnyűködött a nagy szívtelen-ségen, de — se szó, se beszéd — vette a kalapját, botját és azon melegében átlépdégt Vékony

Gáspár uramhoz. Hogy máskor is hasztalanul próbálkozott nála ilyen látogatással, ez nem lohasztotta nemes indulatját.

Vége lévén az eklézsiái gyűjtésnek, nem állott már beriglizve az ajtó. Borongós, esőszítáló őszi délután volt. A gazda szecs-kát vágott a csűrben kocsisával. Itt fogadta a papot azzal a szokott hüvösséggel, amely akkor fázítja meg, mikor valakit ellenében sántikálni érez. Egy szóval sem emberelte meg magát, hogy vendégét a házba tessékelye.

— Adjon a jó Isten! — köszöntött a lelkész és barátságosan parolázott mindkettőjükkel.

— Adjon, ami nincsen! — vizsnoztta a gazda.

— Itt van minden, látom, hál' Istennek, bőven.

— Megdógozok érte kegyetlenül [jól mondja: kegyetlenül] és nem csusztatom a garatomba és böndömbe!... Némi pöffeszkedés is vegyült ebbe a válaszba.

— Szép erény, gyönyörű erény a munka, a takarékos-ság, méltó minden dicséretre! ... folytatta a pap bársonyos hangon. De lássa, Vékony uram, az tetszik ám Istennek igazában, ha becsületes munkánk áldásából másokat is segítünk, a szegényeket is gazdagítjuk, a gyámoltalanokat, az özvegyeket, árvákat.

Gáspár ide-oda topogott, köhicsgélt, mint akinek nincs inyére a dolog.

— Ön nem volt itt-on, mikor az árvaházunknak gyűjtöttek, mert zárva volt az ajtaja. Minden jó embernek, bizonyára önnek is megesik a szive a szerencsétlenségen. Magam jöttem el a kegyes adományért. Mert lássa...

Gazd'uram pirba borult, de átallotta a feleselést, nem úgy mint a feleségével, noha sikálta a mellét az elutasító szó: nem adok.

— Lássá bizony — sorjásztá szép renddel a tiszteletes, — a háboru sok ártatlan gyermeket juttatott árvaságra. Ön itthon maradhatott a gazdaságában. Mentésítették. Gazdagodhatott... De ha — Isten mentsen! — a többi hősökkel ön is elesett volna, vajjon a törékeny, gyöngye felesége bírná-e a csapást, a gondot?... Hej, pusztulásba menne a birtoka, árva lenne a három szép magzatja: a Gazsi, a Pisti, az Erzsóka.

Lőrinc bácsi, a kocsis, félrefordult és kötényébe eresztette az arcát. Hej, őneki öt árvája gubbaszkodik otthon, mert a drága jó feleségét a minapában hordta el a spanyoljárvány.

— Aztán — füzte tovább a lelkész, — az árvák az isteni bölcsesség legfőbb nevelő eszközei Tanítanak megalázkodásra, mert a mennyei Atya megtartása nélkül mindannyian elesettek, elárvahodottak vagyunk. Oktatnak, hogy egymás terhét testvériesen hordozzuk, mert közös sorsnak vagyunk az osztályosai: ma én vagyok az árva, holnap te lehetsz. Serkentenek hálára, mert az égi kegyelem pártját fogja a nyomorultaknak s a szegénységben dicsoíti meg a maga gazdagságát. Tudja meg, Vékony uram, hogy a társadalom savát borsát az árvaság adja. Az árvák edződnek a legacélosabb és legértékesebb jellemekké; az élet malmában ők szolgáltatták a leglángosabb lisztet. Árvákból lesz jó katona, ezt tartja a közmondás is. Csak ne hagyjuk őket a nyomoruság fertőjében, mert akkor ők lehetnek a legádázabb felforgatók, szívós sebek és tüzes ragályok a pusztításra. Árva bugaságomnak köszönhetem én is, hogy valami lettem, hogy másoknak szolgálhatok... Szeressük azért az árvákat, áldozzunk érettük minél többet, mert abban mutatjuk meg

emberi nemes voltunkat, ha szülei szívünkre öleljük őket, a szülőtlenekeket, Isten legkedvesebb kicsinyeit!...

Tovább is csurgótt volna a mézédés tanítás, ha az eddig fanyarul ümmögő és krákogó gazda kegyetlenül félbe nem szakítja:

— Azért van az Isten, hogy tartsa a legdrágább gyermekeit, ahogy tudja!...

A pap lelke megvonaglott. Szóra se tudott kapni.

De ezenközben Lőrincz bácsi előkotorászta a lajbija belső zsebéből a korcra húzós vászonzacskóját, amely a madzagjával a gomblyukhoz van biztosítva s a belőle kibabrált bankófélét átnyújtotta a papnak. Több picula se volt a lelke körül.

— Jó szívvél adom. A komenciós földem csutkájának az ára. Ma adtam el. Megdőglött a tehenem, nincs aki megegye... Hátha az árvaházba kerülnek az én árva madaraim is, ha elkehelek innét ezzel a hörtyögő mejjemmel, akit megett a háboru!...

A tiszteletes urat sirás fojtogatta.

— Tegye vissza, jó ember. Magától nem kívánja ezt a jó Isten. Magának már vannak árvái. Vegyen rajta tejet az anyátlan kis bogarainak.

— De jó szívvél adom! — mondta a szegény ember olyan bensőséges hangon, hogy bűn lett volna az adományát visszautasítani.

Áldja meg az Isten, Lőrincz! Azóta már felírták oda fent... ezt is, azt is!

A pap eltávozott, azzal a boldog érzéssel, hogy most nem fáradozott hiába.

Mert annyi bizonyos, hogy Vékony Gáspárt még sohasem szoritotta olyan benső megindulás, mint most. Munkába fogott a Lélek, titkosan, szentül, hogy izzó lángok árán kiválassza a

megkövült sziv templomából a nem odaváló salakot. Olvaszd, olvaszd, te égi tűz a keménységeket, a köveket, melyek elnyomták a lelkivirágok kibajtását, áldó illatozását. Hisz ez a Vékony Gáspár derék ember lehetne, csak még nem fürdött meg az ujjászületés feredőjében.

Végigcikázott agyában a pap minden szava. Hátha eltemette volna a háboru! Hátha árvák volnának a gyermekei: a Gazsi, a Pisti, az Erzsóka. Pedig ez könnyen megtörténhetett volna s ki tudja, mit rejt magában a jövő?!... Lám, a földhözragadt Lőrincz hogy átérzi az árvasort: mert cipeli a keresztjét és hogy megérti az isteni intést!

Marta a szégyen gyökérig hatóan. Szerette volna visszahívni a papot, hogy a megbántott Istent, az árvák Istenét az ő segítségével kiengesztelje, hogy elkövetett bűnét áldozatos szívvél jóvátegye. De még ennyire nem engedett a dacossága. Sőt nagyvártatva Lőrinczhez is magát igazoló nyerseséggel fordult:

— Azért nem leszel sose telkes gazda!

Mire ő csak ennyit mondott mintegy a pap szavával:

Lehetek odafent!

Am a tisztító folyamat megindult! Legyen áldott a csörgedezése, a hömpölygése!...

... Ott őgyeleg már a karácsony a kertek alatt. Minden jótélelem készülődik az ünnepre. Sürög-forog, serénykedik a szeretet, hogy ajándékkal lepje meg kedveseit, kicsinyeit. Szegény árvákra is van, aki gondoljon. A tiszteletes felhívására gyűl a sok adomány. Istenes csizmadiák, cipészek és szabók, meg a kegyeslelkű varrónők éjszakával pótolják a napot, csakhogy az ünnepen az árvák is uj csizmába, uj topánkába, uj kabátba, uj ru-

hácskába bujhassanak. Az árvaházban is megélénkült az élet. Hónapszámra készülnek az Isten legdrágább kicsinyei a karácsonyfa-ünnepélyre, melyet a szent estén tartanak énekkel, imával, sok szép versikével, bethlehemi játékokkal, Istennek tetsző szent ártatlansággal. Lázban égnek az árvák, de az iskolások is mind, mert aki jól viseli magát, azt elviszi a tanítója a drágalátos szép előadásra, hogy meglássa a pásztorokat, bölcseket, a repdeső angyalokat és a jászolban a kis Jézuskát.

Vékony Pistinek is sugárzik a maszatos arca. Jó hete, hogy cibálgatja az apját:

— Eljöjjik, édesapám, csupa csudát látunk:

Erzsóka is ott dorombol folyton a fülébe:

— Egyerem-begyerem, ha eljön, megölelem... Csók is jár utána.

A pöttömnyi Gazsi szintén vágyakozik:

— Mennunk Betelembe!

Az anyjuk is unszolja, nem különben Lőrincz, aki viszi az egész pereputtyát. Nógathatták volna máskor Gáspár uramat bármily buzditással: nem lett volna semmi foganatja. De most a Lélek hajtja. Nem lehet ellenszegülni.

Elérkezett az ünnepi este. Zsufolásig a nagyterem. Gyermekek, felnőttek összedobogó szívvél örvendenek a karácsonyi üzenetnek: Jézus megszületett! Eltörölte az árvaságot, meghozta az üdvösséget! Valóban úgy van, ahogy a kis Pisti mondotta: csudát látunk itten! Fényben uszik Bethlehem s a szent multnak ragyogó sok képe. S aztán... Égigérő karácsonyfa, rakva minden jóval: fűgével, cukorral, aranyos dióval. A tövében csizma, ruha sonka alma, torta. Ezer-

szer is áldott, áldott, aki ide hordta... Zeng az ének, száll a fohász, peregnek a versikék. Kender szakállu, subás pásztorok, korom-bajszu, bojtár-sihederek, lebegő szárnyu angyalkák, papir-sisaku bölcsek sorakoznak rendre bibliás szép mondókákkal. Könnycsillogtató gyönyör hevíti a kebleket az árvák boldogságán. A szeretet izzásában az elköltözött szülők mint láthatatlan szellemalakok hajolnak le hozzájuk — simogató kézzel, öleléssel, csókkal.

Am a legmegindítóbb játék: a jóltevő angyal. Rövid tartalma ez: Együtt gubbasztanak az árvavirágok. Siralmasan sirdogálnak, hogy se apjuk, se anyjuk, százféle a bajuk s csak az Isten a gondviselőjük. A jó Isten megérti fájalmukat s elküldi a földre jóltevő angyalát. Ez sorba járja a könnyörülő-szivü embereket s gazdag adományokkal-rakottan betér az árvákhoz. Égi szeretettel vigasztalja őket, eligazítja bajaikat, felcsókolja könnyeiket s aztán kiosztja köztük az ajándékokat.

Persze az árvák az árvaház lakói. A jóltevő angyal pedig... ni, lám, de megkapó, de odatermett... az ügyes, bájos, aranyos Vékony Erzsóka, a segítségre hivatott, dús-gazdag leányka. Valóságos angyal, ahogy libeg-lobog s én drága Istenkém, milyen okosan és igaz lélekből játsza a szerepét.

Vékony Gáspárnak és feleségének lopva összeér a szemük, sokat-mondóan, nagy lelki megáldottságot tükröztetően.

Am a játék könnyfacsaró csatánója a végső jelenet, mikor az ajándékok kiosztása után egy kis árva gyönyörű rigmusban köszöni meg a jóltevő angyalnak, meg a veletartó embereknek a róluk való kegyes gondoskodást, amit tőnek a meg-

született Jézus nevében. Elcsukló zokogás, a földi üdv így kifejezhető kacagása hallatszik itt is, ott is a befejező szavaknál:

Köztünk árva nincsen,
Van, aki segítsen!
Gyula bácsit, Károly bácsit,
Gedeon meg Lőrincz bácsit,
Ilka nénit, Borka nénit,
Jóltevőink nemzetségit
Áldja meg az Isten!
Áldja meg az Isten!

Utána a távolban angyali kar zsongta végig az utolsó strófát, mialatt a keblek szentélyében áldó zsolozsma buzogott: Dicsőség a Megszületettnek örökkön örökké!

Vékony Gáspár elfordult és piros sávós zsebkendőjével az arcát törölgette. Mert izzadásig fűtött a buzgóság. De aki jól megfigyelte, észrevette, hogy leginkább a szemét tapogatja.

Azt ugyanis mindenki tudta hogy a rigmusban foglalt nevek viselői az intézet jóltevő angyalai és lám, már ott jeleskedett a szegény Lőrincz bácsi a komeációs bankójával.

A nyalánkságokból jutott a többi gyermeknek is, sőt a szegényebbek ruhaneműt is kaptak. A Lőrincz bácsi két iskolás árvája is ott örvendezett a vadonatu ruháknak. Ilyen pompa még sose fényeskedett rajtuk... Hogy megfizet az Isten!...

Odahaza a Vékonyék házában is megtartották a szent estét. A jó anya gondoskodott karácsonyfáról, csecsebecséről, ajándékokról. S ami nem történt még eddig, az apa is végignézte az ájtatoskodást a kandalló mellől. Sőt azután elszöszmötélt a kicsinyeivel. Erzsókát megcirógatta és azt mondta neki: Derék angyal voltál! Mikor pedig az apróságok később az ünnepély hatása alatt árvásdit játszott-

tak, magához ölelte őket s valami ilyesfélét rebegett:

— Én szép galambocskáim, ne legyetek árvák!

A jó asszony hallgatag örömmel sanditgatta a változást. Régotha igazgatja ő már sok ügyelbajjal azt a dacos szívet az Istenhez...

A fölgerjedt Lélek pedig úgy működött tovább, hogy az óriási hatású árvaházi előadást óesztendő alkonyán, Szilveszter estéjén közkivánatra megkellett ismételni. Az ajándékok most persze elmaradtak s esztendővégi énekek és imák hangzottak el, de a játékok azonmód peregettek le elejétől végig. Zsufolt volt ez alkalommal is a nagyterem s Vékonyék is ott szorongtak a gyülekezetben. Csókolnivaló volt ujfent az árvaház s Erzsóka, a jóltevő angyal, akinek most — csodák-csodája — ilyen köszönetet mondott a kis árva:

Gáspár bácsit, Erzsza nénit,
Jóltevőink nemzetségit
Áldja meg az Isten!

Gyöngé vagyok, hogy elmondjam, minő boldog láz öntötte el a megnevezetteket, Óh nem a hiuság láza, mert hát igazában szégyelték magukat a rájuk tapadó szemektől, amelyek mind azt sugározták: mondtam, mondtam, hogy csuda történt; — hanem az a láz verődött ki rajtuk, amely azokon gyulad ki, akik benne vannak az árvák imájában, akiket már följegyeztek odafent.

Azon éjszaka, a szokásos újévvaráson meglátszott a Vékonypáron, hogy piszkálja őket belül valami. Egyikük sem szólt róla, de azért biztosan olvasták egymás révedező gondolataiból. Végére is megtört az asszony és fölvetette a kérdést:

— Vajjon miért említettek fel ma a versikében?...

— Vajjon miért? tünődöm én is, — válaszolt a férfi.

— Hát én megmondom — szólt az asszony nagy maga-elszántsággal. — A múlt héten, ünnep után, dugvást, hogy ne bosszantsalak, fölvittem az árvaházba egy vég magamszötte vásznat és odaadtam lepedőknek mindkettőnk nevében.

A férfi hamiskásan hunyorított.

— No már megvallom én is, hogy azon a napon, őrlésből jövet, dugvást, hogy ne áruljam el magamat, becsentem az árvaházba két zsák pohályl-sztet, de mindkettőnk nevében.

Erzsóka, aki testvérkéivel már mélyen aludt, valami bűbájoszépét álmodhatott, mert fölnevetett édesen, mint ezüst csengő kacagása. S a csöndben álmélkodó szülőket mintha valami láthatatlan angyalkéz simogatná körül, olyan az érzésük s éjféli harangszóra így kívánnak egymásnak boldog újesztendőt!

Ilyen boldog újévként nyillik meg sok ember előtt az áldott mennyország!...

... A csoda-munkás Léleknek azonban mindez nem elég. Ő tökéletes befejezést akar. Dicsőséges, isteni végződést. Tudni akarja, hogy az Ő választottja elszakaszthatatlanul, valóban az Ővé... Sokszor kemény utakat és próbaeszközöket választ a célhoz, de mindenképpen üdvösségre vezérel.

Ime, alig lépett egynéhányat az újesztendő, sulyos csapás nehezedett a Vékony párra. Eppen akkor, mikor a külső gazdagsághoz a belső boldogság is megadatott. Vajjon megedződött-e a szív annyira, hogy a látogatást nem követi tántorodás?

Történt ugyanis, hogy február derekán rokoni látogatásba mentek egy távolabb fekvő faluba. A gazda és neje, meg Lőrincz,

a hű kocsis. A gyermekeket szerencsére otthon hagyták. Bár derüsdtek már a napok, szokatlan szivósággal tartotta magát a hó és fagy. Csengős-bongós szánnal indultak és nem akarván kerülni a hid kedvéért, egyenesbe vették az utjokat, keresztül a közbeneső befagyott folyón. Ugyanitt igyekeztek vissza másnap este, de a nappali gyors olvadás következtében meglazult jég beszakadt alattuk. A halálos veszedelemből csak a derék Lőrincz háboru-tapasztalt leleményessége mentette meg. Ám a nyakig való vízben, meg hogy hazáig rájuk fagyott a ruha, erősen áthült minden porcikájuk s mind a hárman ágnak estek. Lőrincz, a heptikás, de vihar-edzett férfi csodálatos könnyedséggel átlábolt a bajon, hanem a Vékony-pár hónapszámra lebegett élet-halál között.

Az orvosokon kívül Erzsóka volt a legfőbb ápolójuk, akit gyötrődő édesapja nem egyszer simitgatott meg lázas, forró szeretettel:

— Te jóltevő angyal!

A tiszteletes ur gyakorta tett látogatást náluk s meggyőződhetett róla, hogy használ a kereszt s az egykori dacos ember ajakán most már imádságosan hangzik a sóhaj:

— Én Istenem, én Istenem!...

— Azért van az Isten, — mondotta ő egy ilyen alkalommal, mintegy emlékeztetve a csürben történt bűnös kifakadásra, — hogy megsegítsen és meggyógyítson, hogy az övéi közül egy is el ne vesszen.

— Azért van Ő, azért — felelte Gáspár uram hívő megalázkodással — hogy megtanítson arra: csak egy pillanat és gyermekeidet árvákká teszem; hogy egy életre szóló leckével sarkaljon: szeresd az árvát, szeresd

az árvát!... Áldott az én Uram, a bűnösöket megtartó Isten, aki mindenekkel javunkat munkálja és a kicsinyek által szerez Magának dicsőséget!...

Husvét ünnepén boldog fel-támadást ült a Vékony-pár. Fölvették a hálaadás poharát és sok szent zsolozsmával s igaz buzgósággal áldoztak a szabadságért.

Ünnep multán a két jó lélek közös megbeszélésből elhivatta Kátai tiszteletes urat.

— Átkoztam az Istent és magamnak éltem! — vezekelt a gazda... De már mindent tudok... Vajjon van e számomra kegyelem, bocsánat?!...

A pap megihletődött nyitotta fel a kéznél levő bibliát és felolvasta a Lukács evangéliuma 15 ik részének 7-ik versét:

„Nagyobb öröm van a mennyben egy megtérő bűnösön, hogy nem kilencvenkilenc igaz emberen!”

— Ugy van, valóban úgy van!... Tegye írásba, tiszteletes uram, a mi közös elhatározásunkat: a békási dülőben fekvő tizholdas tagunkat mátol fogva az árvaháznak adományozzuk s ezen felül is, ha a jó Isten életünknek kedvez, minden igyekezetünkkel betöltjük az isteni törvényt: szeresd az árvát, szeresd az árvát!...

A lelkész nem birt szóra kapni s kezében részetett a penna... Ünnepi csend honolt, csak a buzgóságtól olvadozó lelkek sutogtak... És a távolban halk angyali ének zsongta:

Köztünk ár, a nincsen,
Van, aki segítsen.
Gáspár bácsit, Erzsa nénit,
Jóltevőink nemzetségit
Áldja meg az Isten!

Sárközi Lajos,
szatmárnémeti-i ref. lelkész.

FELTÁMADÁS.

Irta: Szabó Mária

A tisztást ifju levelü fák öleltek körül, mint őriző karok. Az elnyugvás teljességében feküdt István a zsendülő fűvön. Összekulcsolt tenyerébe fészkelődött agyában most pihent el teljesen az előző évek tusája. Mellette a francia filozófus védte a lezárt-ság szigorúságával titkait. A fiatal férfi most nem próbált idegen agyakkal szövetségre lépni. Csak a tavaszi égen átvont színes felhőszalagokat nézte.

folyó A Szamos zúgása úgy hallatszott a rejtekhelyéig, mintha a szokásos reggeli sétára hívná a hűtelenkedőket. A fák hegyein túl ködruháikat ledobott sziklák ágaskodtak égbekémlelő kíváncsisággal. S a növendék erdő mélyéből ibolyák sötét kelyhei küldtek hirtadó illatot.

István nem mozdult. Voltaképpen most ért véget sokszor lázongani akaró tudatában az elrendezkedés. Ennyire még soha nem érezte, miért is kell hát a mostanára már bizonyosan elért cél felé indulnia.

Elfakult az első megdöbbenés, mikor faluja vezető emberei először mondták ki előtte: papnak kell lenned, hogy folytasd és tökéletesítsd az apád munkáját.

A fiut másfelé vonták volna a vágyai. Világvárosok küldték el hozzá kincseik hírét. Idegen szépségű vidékek színeződtek az álmaiba és követelték, hogy rögzítse meg őket. De tanulni is akart, a művész és filozófus együttesét képzelte el életformául.

Az a nap mindent megváltoztatott. Apja legnagyobb problémájának megoldásaként fogadta

a jóakarók kérését. Mert nem tudta komolynak elképzelni a művészt és bohémnek a filozófust. Ugy érezte, hogy kettős utvesztőbe került a fia. S az újjonnan keletkezett országhatár mintha az egyetlenül helyes választást tanácsolta volna; mindenkinek maradnia kell. És legfontosabb a fölfelesztett és megerősített nagy egyház sorsa volt: így ezt is jó kezekbe adhatja majd át.

István előtt lecsapódott a kifelé vezető utak sorompója. Minden egy irányba terelte az akarást. Faluja leendő papjaként várta. S apja kék szemében felcsillant a könny, mikor a nép egyre növekedő ragaszkodását figyelte. Egy évet ugyan még a melegszívü, virágos Hollandiában tölthetett, de ez az év annyira a felkészüléshez tartozott, hogy néha mosolyogva ébredt: álmában számadásokat nézett át az okoskodó kurátorral, mint szünidőben apja kívánságára tennie kellett, hogy az adminisztráció fontosságát is megismerje.

Hazajövése után fogta el a legnagyobb vágyakozás kifelé. Kínozta hogy eljátszotta az életét. Apja mellett káplánkodott s a gyermekét figyelő apa megérezte a fia tántorgását. Hirtelen döntött. Lemond az állásáról, hogy Istvánt mielőbb megfoghassa a kötelesség.

S most már jó is volt itt, özvegy testvére házában nyugodtan bevárnia végleges elhivatása óráját. Most érett meg egészen a papság érzelmi részének a bétöltésére is. Lelke szeretetet termelt ki kicsinyek és nagyok

számára. Erős keze néha ökölbe szorult, mintha nehezen fékezhető indulatokat kellene szárban tartania. Magas homloka titokzatos műhelyében megvalósítandó tervek születtek. Eljutott odáig, hogy örömmel érezte: a pap életében is lehet egyesíteni a művészetet és filozófiát. A szépséget és bölcsességet.

Mára volt esedékes a választás eredményét meghozó távirat. Mindentösszecsomagolt már hogy azonnal indulhasson és elfoglalhassa Istentől elrendelt helyét.

Nem volt nyugtalan, türetmetlen sem. Felmosolygott a színes felhőszallagokra s feje alól kilendülő karját az elküldetettek mámoros elragadtatásával tárta az ég felé.

*

A tisztás lombkapujának függőnye megmozdult. Nénje sápadt arca kémlelt be rajta. István mindenséget ölelő mozdulatát most a hozzá legközelebb álló teremtés felé szűkítette. Felugrott és magához vonta testvérét.

— Megjött a távirat?

Az asszony lehanyatló feje az öccse vállára borult. Megcsókolta a ruháját, mint aki csak titkos kedveskedést mer adni, hogy el ne érzékenyedjék. Finom hangja megremegett:

— Apa van itt.

— Apa?!

István alig tudta elképzelni, hogy nehezen mozduló apja átvergődött az utazás ezer kellemetlenségén. Elszorult szíve a hálától:

— Sietett a hirrel a drága jó jó apánk! Nem bizott a távirat gyorsaságában...

Karonfogta a nénjét és vonzolta magával. Az asszony fékezte volna a menését, mintha védelmezni akarná valamitől. De a férfi lendülete magával ragadta. István beszélt tovább:

— Adj el itt mindent Anna és költözz hozzám! Lehetetlen, hogy egyedül élj itt. Ennyire elszigetelve tőlünk. És le kellene már vetned a fekete ruhát! Hiszen három éve, hogy Miklós meghalt. S a kisiad alig lát mosolyogni. Te... — megállt — te, Anna! Férjhez kellene menned!

Az asszony szomoruan rázta a fejét.

— Nem lehet, István. Az én szerelmem túlélte a halált. Te nem ismerhetted meg jól Miklóst, így nem is értheted ezt meg. Alig egy évi házaselet után... A fiam földjét sem adhatom el, — ő sem tenné. Bár inkább te maradnál itt velem! Segítenél nevelni a fiamat. De hát...

Kémlelve nézte az öccsét. Az megsimogatta.

— De hát az én sorsom más-képen alakult. S ez nem is lehet végleges elhatározásod.

Felkészülődése idejének betelésével megnyillott a szeme a testvére nehéz sorsának meglátására is. Ujra megsimogatta szomorú arcát.

Az asszony félrefordult meleg nézése előtt.

Istvánt csak most fogta el az eddig nem érzett izgalom. Nézte, nem jön-e elébe az apja? De csak a kis Miki rohant feléjük.

Szokása szerint a levegőbe emelte e kisiut s úgy vitte be a rácsos ajtón. A lépcsőn már szorongva ugrált fel. Érthetetlen az apja nagy sietsége s most ez a közöny... Vagy ennyire kimerítette volna az utazás?

Elhalt sógora szobájában találta meg. A nagy, komoly helyiségben összeroskadva ült a mindig mosolygó szemű öreg ur. István elébe térdelt.

— Így megviselt az ut, jó apám?

És csókolni kezdte a haját, a szemét, a kezét, mint gyermekkorában.

Sóhaj szállt fel az apa szivéből.
— Tönkretették az életedet
fiam. Kijátszottak! S én is...
Én is segitettem nekik!

A fiu keze az apja csóklójára
tévedt.

— Nem vagyok lázas, István!
A felsőlakiak tegnap Kádárt vá-
lasztották meg papjuknak.

István értelmetlenül nézett rá.

— Lemondtam... Éretted mon-
tam le. S érettük is... Hiszen
nekik neveltelek fel... S az én
helyembe... Helyetted... Be-
ültették ezt a részeges káplánt!
Mert az árokban fetrengett velük
a kortes itatás alatt! Meg éj-
szakánként muzsikaszóval kísérte
a választókat a maga falujából
a mi falunk határáig.

Keserűen kacagott fel.

— Igaz, hogy én nem is tettem
éretted semmit... Én csak éret-
tük dolgoztam harminc esztendő
óta és a következő harminc évre
akartam új gondozót adni nekik.
De mégis... Érted e te ezt István?
Megtudod-e te ezt magyarázni?
szegény gyermekem?

Felzokogva ölelte magához
megmervült arcú fiát.

Az ifju pap gondolatai össze-
kuszálódtak. A sok hívás...
Igéretés... A jövő szinezge-
tése... A kápláni bevonulása
valóságos virágvasárnapi menet
volt... Elutazásakor a viszont-
látás bizonyossága elvette a bu-
csuzkodás érzését... S most
egyszerre dőlt romba minden...
Kifosztott élete Golgotáján meg-
jelent a nagypénteki kereszt.

Felállt. Kitámolygott. Apja nem
merte követni. Anna visszarettent
elváltozott arcától. Ujjongva kö-
zeledő kis öccse nevetése elsza-
kadtan maradt a levegőben.

Vonta valami. Hívó, sejtelmes
hang csalta. Érette jött valahon-
nan s ő ment utánna, mint aki
most talált igaz vezetőre.

A kavicsos ut merészen ka-

nyarodott lefelé. A folyó zúgott
előtte. Ezüstös torlódása titáni
erővel forgatta egy vizimalom
kerekeit.

Révetegen nézett széjjel. Sehol
senki. És lassan, mintha már nem
is lenne sietős ez a legutolsó ut,
megindult lefelé, hogy engedel-
meskedjék a folyó hívó szavának.

A malomból egy ember lépett
ki. István után igyekezett. Hamar
utól is érte. A hangján öröm
ködlött át, mikor megszólította:

— Tiszteletes uram!

István megfordult. Az embert
soha sem látta még. Darócruhája,
bocskora volt és mégis... A
tartásában volt valami ismerős...
Valami átmelegítő... És kicsit
idegenszerű kiejtéssel, de a saját
nyelvén beszélt tovább itt, az
idegen világban:

— Ugy halotuk, az ur pap.
Mi valásunk papja.

Megütközve nézett az emberre.
Főbeütött kábultsága dacára is
tiltakozott:

— Én református vagyok!

— Mink is uram, mink is...
Huszonketen vónánk még azok.

István felfigyelt. Álmodásos
zürzavar ez az egész. Az apja
megérkezése is, a bukás is s
ráadásul ez a darócruhás ember,
aki vallásban, fajban testvérének
mondja magát... Hiszen ebből
fel lehet ébredni! S akkor min-
den jó lesz!

Felocsudva nézett széjjel. Ke-
reste, mi bizonyítja még az ál-
modását.

De ismert sziklák ormai ug-
rottak változatlan ivben felfelé s
a folyónak ez a kanyarulata he-
tek óta jó barátja már.

Az ember észrevette a hitel-
lenkedését.

— Valásunk még csak meg
van uram, de nyelvünket bizon-
kevesen beszéljük. Inkább csak
öreges. Mink se nagyon jók...

István átfogta az ember kezét.

A duzzadt erezetű, agyondolgozott kézből melegen lüktetett össze a vér az övével.

— Azt gondoltuk, hátha megtené tiszteletes uram... Mielőtt elmene, hogy urvacsoráját osztana nekünk. Tugyuk, hogy előre kelene készüni... De betegeknek is felagyák ugyis... S nekünk mesze fődön nincs papunk... Ki tugya, mikor jutunk hozzá, ha hónap el tecik meni...

A pap nézése égre emelkedett. Az ajka remegett. Kifosztottságának, eltaszítotttságának érzése lefoszlott róla, mint egy avult köntös. És felderengett a lelkében, hogy akit a Gondviselés igazán elküldött, azt helybe is igazítja.

Erőszakosan fordított hátat a folyó hívogató csillogásának. A másik oldalon megfogta a szemét a zöldelő vetések között egy kopár tábla.

Az ember követte a nézése irányát.

— Szegén tekintetes aszon főgyét tecik nézni? Vagy tán nem is tugya tiszteletes ur, hogy ez kisárva birtoka? Mán amit hagytak neki belőle... Hej, szomorú sors, nehéz sors övék is... De aki ismerte a megbódogult urat, nem is gondolhatya, hogy más férfit hozon rá tekintetes aszony... S csak pusztul it minden. Elpusztul it uram minden mi körülötünk...

A lemondó hang felrázta a lesujtott férfit. Keze szélesre nyilott és ökölbe zárult, mintha átvenne és megfogna valamit. Megindult az emberrel.

— Tíz nap mulva husvét. Készüljenek el nyugodtan. Akkor osztom ki maguknak az urvacsoráját.

Az ember szeme felragyogott.

— Hát nem tecik még elpályázni?

Felelet helyett kérdezett István:

— Énekelni tudnak.

— Egy-kető még tud...

— Estére gyűjtse össze a mieinket. Hogy is hívják bátyám? Még a nevét sem tudom.

— Felvinci Péter a nevem, tiszteletes uram! Nemes ember vagyok!

Az első öntudatos szó a lefelé induló rezignáltság után!

István újra megragadta a kezét. S az összesimuló két tenyérből most már ritmikusan, érthetően lüktetett össze az élniakarás erős, ujjongó zenéje.

— Elmegyek ma estére Felvinci uram. Legalább egy néhány éneket megtanítok maguknak.

— Jányom házáho tesék jöni. Épen szembe tekintetes aszonyéval.

— Ott leszek!

*

Anna és az apja szorongva várták. Elcsodálkoztak, mikor elmélyült, de nem szenvedő arccal került elő. Szótlanul csókolta meg mindkettőjüket és bezárkózott a szobájába.

Nénjét újra elremitette ez. Belesett a kertre nyílló ablakon. A szobába özönlő napsugarak glóriájában íróasztalánál ült István. Irt. Egyik papirlapot a másik után tette félre.

Az asszony rossz érzései megsaporodtak. Egész nap figyelte elgondolkozó öccsét s este, mikor fáradt apjukat lefektették, szinte felsikoltott a mondására:

— Én most elmegyek egy kicsit, Annám.

Alig birta kikinlódni a kérdést:

— Hova mégy István?

A férfi máris indulva csókolta homlokot.

— Nem messzire. De ne várj meg Annám. Nem tudhatom, mikor jövök vissza.

Anna megszedült. Apja szobája felé sietett, hogy felköltse.

De sajnálta felkölteni az eltörődött öreg embert.

Felkapta puha feketekendőjét s aléldozva követte egyedül az öccsét. Csodálkozva látta, hogy eltűnik az átellenes házban. Reszketve támaszkodott a faragott kapuhoz és felnézett a gyülekező felhőkre.

— Csak megvárom — gondolta — és követem... Nem hagyhatom egyedül...

A parasztház pici ablakából egy olajmécses halványan rezgő fénykévéje feküdt át a kapujokig. Zavaros hangok hallatszottak ki. Az asszony erősen figyelt befelé, de nem értett semmit. Lesujtva, elkábultan egészen misztikus lehetőségekre gondolt már. De egyszerre melegen csendült ki a

hangchaosból az öccse diadalmas hangja:

— Nincs már szívem félelmére!

A fényszőnyegen apjuk közeledett. Anna elvált a kapu őriző árnyékából és felzokogva borult a nyakába:

— Te is apám? Te is utánna jöttél?

Az apa keblére ölelte gyermekét. Összedobbanó szívvel figyelték az egyre ujongóbbá váló hangot. Idegen kiejtéssel lassanként félénk hangok simultak melléje:

— Változzatok félelmeim, Reménységgé, örömkké...

S az egyre sötétedő éjszakába felszállt féltett kedvesük hangja, mint egy fogadalom:

— Mert nem alszom el örökké

IMÁDSÁG.

Felséges Isten, Világalkotó
Örök hatalom — s áldott kegyelem;
Tudásunk által föl nem fogható,
De a szívünkben ilt vagy szüntelen.

A szívünk — halld — most hozzád esdekel
Te vagy a jóság, irgalom, erő;
Bűnünk elborít, mint sötét lepel,
Rettenlő sulya óh mily leverő.

Alatta már hányszor sárba hulltunk,
Rajtad kívül senki sincsen velünk
— Óh milyen sötét, szennyes a multunk —
De fogd meg kezünk és mi fölkelünk.

Mindkét karunkat kitarjuk feléd,
— Szemünk nem merjük fölemelni rád,
Mint elűzött hűtlen, gonosz cseléd.
Kit elítél az irgalmatlan vád.

Százsor szenvedtünk bűneink miatt,
Óh bocsáss meg hát: könyörgünk neked
Tegnap még tévedt tékozló fiak,
Ma mind megannyi megtért gyermeked.

Óh hogy vágytunk megpihenni Nálad,
Mindentudó, Te jól érted ezt;
Ott megenyhül szívünkön a bánat
És megkönnyebbül rajtunk a kereszti.

Óh hadd hajtsuk hát öledbe fejünk
Mély áldott — puha drága kebeled
Köszönjük Neked édes Istenünk
Hogy szívünk hittel Hozzád emeled.

Emelj, emelj föl, ha inog lábunk
S hitünk, ha rendül, nyujtsd felénk kezed
Veled mindenütt boldogan járunk:
Atyai jobbod áldásra vezel.

Vezess, vezess csak, vigyen bár utunk
Tépő lövisen, szakadékon át;
A halálból is életre jutunk,
Veled. ha járjuk a bánat honát.

Vezess, vezess csak, újra így leszünk
Remegő szívü kicsiny gyermeked
Óh milyen jó így: kezekben kezünk
Mint mikor régen apánk vezetett.

Óh milyen jó, csak Te járj elől
Gyermeki hittel rád bizzuk magunk;
Nem félünk többé jövendőnk felől:
Áldott kezedtől el nem szakadunk.

S amint fölöttünk szállnak az évek
S utunk végéhez egyre közeleg,
Amint ajkunkon halkul az ének
Vezess M a g a d h o z mindig közelebb.

Ha majd ránkborul a végső éjjel
Deríts ránk egy szebb dicsőbb világot
Sirunk sötétjél ragyogd be fénnel,
A halálban is élet-reménnyel
S legyen érette szent neved áldott Ámen.

Debreczeni István,
szatmári ref. lelkész.

HOGY ENGEDHETI MEG EZT AZ ISTEN?

Egy kérdés, melyet nem hiába gyakran tesznek fel az emberek, mert amikor a mai idők megdöbbentő eseményeit látjuk, nem egyszer úgy érezzük magunkat, mint az a legendabeli ember, aki az élet uttalan utai, vizásságai felett töprengett, de nem tudott elég okos lenni, — mignem mély álomba merült. Álmában egy nagy őserdőben volt, ahol egyszerre csak találkozott egy vándorral, aki megszólította:

— Barátom, ebben a nagy erdőben önmagad eltévedsz, nem találod meg a helyes utat, jöjj velem, majd én megmutatom. Hozzá szegődött, mentek együtt.

Alkonyatkor egy házhoz érkeztek. A házigazda, akitől szállást kértek, szívesen fogadta, megvendégelte őket és éjjelre puha párnájú ágyat készített a számukra. — Örömnapom van ma — mondá — mert egy ellenséggel kibékültem, aki barátságunk megerősítésére megajándékozott egy szép aranyserleggel. Másnap reggel megköszönve a szivességet, tovább mentek, amikor a mi emberünk megütődéssel látta, hogy a vezetője egy őrizetlen pillanatban a serleget a szekrényből kivette és csomagjába csusztatta. Megütődve tett neki szemrehányást, de az csak ennyit mondott, hallgass, ilyenek Istennek utai!

Ismét egy hajlékhoz értek. A ház ura azonban egy zsugori, szíves fogadás helyett sértegette, gunyolta, kinevette a hivatlan vendégeket. — Itt nem maradhatunk, mondotta a vezető, igyekezzünk innét tovább. — Azonban mielőtt elmentek volna, a vén zsugorinak ajándékozta az

aranyserleget. Mit csinálsz — kérdezte szinte bosszusan? Azonban a másik figyelmeztetőleg emelte ujját az ajkához és ismét csak ennyit mondott: Hallgass, ilyenek Istennek utai.

Esteledett, egy emberhez érkeztek, ki igen szomorú volt, mert rengeteg szerencsétlenség érte, — valósággal üldözte a balsors. A földesekéit egymásután kellett eladogatni. Nem volt meg más már a vagyonából, csak egy üres ház, melynek falairól hullott a vakolat és a teteje szalmával volt fedve. A jó Isten majd megsegíti — mondotta a vezető. Azonban mikor kiléptek, vette a gyufát és felgyújtotta annak a szerencsétlenségnek a hajlékát. Megállj — kiáltott a mi mondabeli emberünk s megakart ragadni a másiknak a karját. Aki ujjalag csak ennyit mondott: Hallgass, ilyenek Istennek az utai!

A harmadik nap este ismét egy lakáshoz érkeztek, melynek a gazdája szívesen fogadta őket, de az is igen szomorú volt, csak ha fiacskájára tekintett, aki egyetlen gyermeke volt — vidult fel az arca. A mi vándorunk igen megszerette azt az embert. Másnap reggel, mikor tovább mentek, a házigazda így szólt vendégeihez: En dolgaim miatt nem kísérhetlek el benneteket, azonban a kisfiam megmutatja nektek az utat a legközelebbi átjáróig, mely a folyón átvezet, de nagyon vigyázzatok a gyermekre, nehogy valami baja történjék.

Eltávoztak s mikor a keskeny pallóhoz érkeztek, mely alatt a víz zugva hömpölygött a gyermek vissza akart fordulni. A vezető azonban azt mondta neki: menj

előttünk! — s mikor a palló közepén mentek, letaszította a gyermekét az örvénybe. Eme szörnyüségétől megborzadva, magából kikelve kiáltotta az utitársa: Te sátán, inkább elpusztulok az erdő rengetegében, minthogy csak egy lépést is tegyek még tovább veled. Ezek Istennek az utai, melyeket meg akarsz mutatni!? Hazudsz! Menj hazugsággal együtt a pokolba. Hátat akart fordítani neki, de abban a pillanatban átváltozott az egy angyallá s így szólt:

— Tudd meg barátom, hogy az a pohár, melyet én attól a jóindulatu embertől elvettem, meg volt mérgezve. Az a vén zsugori, bűnei büntetéseként halálhozó italt fog belőle inni. Az a szegény, törekvő ember a hajlékát újra felépíti. A romok alatt kincset talál, mellyel minden baján segítve lesz. Végül annak az embernek, kinek a gyermekét a folyamba taszítottam, nehéz bűn nyomja a lelkét; a gyermeke pedig, akit elkényeztetett, gyilkossá lett volna egykoron. A gyermekének elvesztése azonban igaz és mély bünbánatra indítja. A gyermek ártatlan lelke pedig visszatért Istenhez.

— Nem értetted Isten utainak titkát — folytatta beszédét az angyal — ime most egy részt láttál abból. Ezután légy szerényebb — szólt és eltűnt, a mi emberünk felébredett, mindennemű kétségeskedésből kigyógyult.

A világ zavaros folyása megdöbbenő eseményeinek láttára nem egyszer úgy jár a mai ember is, mint a legendabeli, nem tud eligazodni: vezetőre van szüksége!

Az egyeseknek, a népeknek valamint a természetnek a világában bőségesen zajlottak le a közelmúltban is olyan események, melyek hallattára az em-

ber megrendült lélekkel önkéntelenül feltette a kérdést: Hogy engedheti azt meg az Isten?

Itt van pl. a háború — hát vajjon, ha erre és mindarra a szörnyüségre, romlásra, pusztításra gondolunk, melyet az az emberiségre zuditott — nem száll-e el ez a fájdalmas kérdés ajkainkról?!

A pusztítását nem is tudják felfogni! A legújabban összeállított kimutatás szerint a háborúban 36 millió ember vesztette el az életét, mint az ember életben, ugyanolyan nagy a veszteség a gazdasági, a vagyonértékben. Egy amerikai szenátor hiteles adatok alapján kimutatta, hogy a világháború alatt négyszázmilliárd dollár értékű gazdasági érték ment tönkre. Ennek az összegnek a nagyságát felfoghatjuk, ha elgondoljuk, hogy abból az Egyesült Államokban, Angliában, Kanadában, Ausztráliában, Franciaországban, Belgiumban, Németországban, Oroszországban minden egyes család számára egy kényelmesen berendezett lakóházat, mintegy 5 holdnyi területtel együtt lehetett volna adni.

Igaz lelkünk töprengő kérdésére — elismerem — azt felelhetnék: azt a rémes szenvedést, pusztulást az emberiség okozta önmagának. Van azonban olyan is melyre nem lehet azt mondani.

Mintha a háború okozta szenvedés még nem lett volna elég, feltámadt az ember ellen a természet is. A múlt évben rémes földrengés rázta meg Japánt. Yokohama a szép nagy virágzó város romokba dőlt. Tizezrek vesztették életüket. Ebben az évben a földrengéshez társult a vihar, az árvíz százezer holdas területeken tette tönkre a vetéseket, sodorta el a virágzó községeket.

Nos miért történnek ezek?!
Ki ad erre megnyugtató felvilágosítást?!

Az bizonyos, hogy a tudomány ennél a kérdésnél cserben hagy.

Hitünkhöz kell fordulnunk, mert magyarázatot csak a keresztyén világnézetben találunk. Ez Isten igéjére mutat. Ez a vezetőnk itt is mint mindenütt, ahol nagy lelki kérdésekről van szó.

Az Ó- és az Újszövetségben egyaránt azt olvassuk, hogy az életnek, valamint a természetnek bennünket érintő rendkívülieseményei Isten akaratából történnek.

„És bocsáta az Úr Sodomára és Gomorára kénköves és tűzes esőt az Urtól az égből. És elsülyeszté ama városokat és azt az egész vidéket és a városok minden lakosait és ime felszálla a földnek a füstje mint a kemence füstje“ [Mózes I. 19. 24. 28.]

Debora dicsőítő énekétől a zsoltárokig, a Hymnusokig, a történeti feljegyzések, prófétai megnyilatkozások, mind arról tesznek tanubizonyosságot, hogy az elementáris csapásokban az Úr szól hozzánk.

„Alá tekint a földre megrendül az, megilleti a hegyeket és füstlögnek azok“. [104. zsolt. 32. v.]

„Jöjjetek, lássátok az Úr tetteit, aki pusztaságokat szerez a földön“. „Nemzetek zajonganak, országok mozognak, kiereszti hangját, megszeppen a föld. Csenedsedjete és ismerjéte el, hogy én vagyok az Isten! Felmagasztaltatom a nemzetek között, felmagasztaltatom a földön“ [46 zs.]

Hasonlóan tanít az Újszövetség.

Egy alkalommal, midőn Jézus Jeruzsálembé ment, egy rendkívüli véres eset tartotta izgalomban az egész város lakosságát. Kevéssel az előtt egy sereg zarándok érkezett oda Galileából, hogy áldozatot mutassanak be az Istennek. Alig kezdődött meg

a szent cselekedet, vezényszótól visszhangzott a templom. Pontius Pilatus parancsára egy százados vezetése alatt egy szakasz katona jelent ott meg és mielőtt a szegény Galileabeliek eszméltre jutottak volna a megdöbbenésből — saját vérök áldozatuk vérével folyt össze.

A zsidók, akik azt az eseményt látták, megkérdezték Jézust: Mit gondol bűnösebbek voltak e azok másoknál, hogy az Úr megengedte, hogy épen a szent cselekmény alkalmával megöljék őket?!

„És felele Jézus: Nem mondom nektek, sőt inkább, ha meg nem tértek, mindnyájan hasonlóképen elvesztek.“ És hogy gondolatát világosabbá tegye előttük, nem állapodott itt meg. Felémelt nekik egy jól ismert katasztrófát, a siloambeli toronynak az összeomlását, mely 18 embert temetett maga alá. És aztán Ő tette fel a kérdést: „Gondoljátok e, hogy [t. i. az a 18] bűnösebb volt minden más Jeruzsálemben lakó embernél? Nem — volt a válasza — sőt inkább ha meg nem tértek, hasonlóképen elvesztek.“ [Luk. 13.]

Igy mehetnének tovább, azonban a mi vezetőnk, a Szentírás, már idáig is megmondotta nekünk a tanúságot, a felvilágosítást, amelyet keresünk.

A tanúság ez: Mikor az emberiség a könnyelmű, ledér életfelfogás következtében a bűnnek, a fertelmeknek a mocsarába sülyed és elveszti értékét a nemes, a szép, a jó iránt és a magas erkölcsi cselekvésekkel szemben, az Örökkévaló rendkívüli, meg-rázó eseményekkel serkentgeti őket rendeltetésük öntudatára.

Ugy látszik, a mi korunknak még erre nagy szüksége van!

Dr Bodnár Gábor,
jákóhodosi ref. lelkész.

TEMPLOMAINK TÖRTÉNETÉBŐL.

Tervbe vettük, hogy Isten segedelmével évről-évre bemutatunk olvasóinknak néhány kerületbeli templomot. Ez évi naptárunk a címképen látható nagyváradi-olaszi-i templomon kívül bemutatja a máramarosszigeti, szatmári, margittai, élesdi, nagybányai templomokat is. Az alábbiakban három templom rövid történetét találják olvasóink.

A margittai református templom történetéből.

Az 1926-ik évben kívül-belül megújított margittai templomnak közel félezeréves multjából néhány adatot s kiemelkedőbb eseményt sorolok fel.

Ez a templom az 1480. év táján épült, tehát néhány évtized múlva félévezredes lesz. Mikor Margitta lakossága teljesen a református vallás követője lett, a templom is a református hívek birtokába és használatába ment át.

Századok folyamán templomunk sok javítást, átalakítást ért meg.

Az 1790-ik évben végezték be a templom kibővítését, a Sáros-uca felőli új toldalékot. Ekkor a katedra mellett új ablakot vágtak a falon és itt találtak egy nagyon becses s történeti jelentőségű emléket és pedig egy kőtáblát, melynek egyik oldalán ez volt vésvé: „Lapis Memoriae Templi Margittae Susannae Lorántffy 1630“, a másik oldalán pedig ez: „Megtaláltatott a margittai reformátusoktól 1758“. Az emlékkövet ismét beillesztették, valószínűleg az új toldalék falába. Drága ereklyéje ez egyházunknak; eredetére nincs semmi feljegyzés;

valószínűleg annak az emlékezetére készült, hogy az áldott nevű és dicső emlékű erdélyi fejedelemasszony kegyes adományából ujított meg akkor a margittai templom.

Az 1815. évben az omladozó és már ledőléssel fenyegető tornyot lebontották és újra építették a mai szép, nemes izlésű sugár alakjában.

Az 1822. évben lebontatott az 1692-ben épült ócska kőkatedra és helyébe épült a jelenlegi katedra a papiszékkal együtt. Ugyanazon évben építették fel a templom kökerítését, a most ujjaépített kerítés őst.

1823-ban épült a Kis kar a tanítók és iskolás gyermekek részére, 1835-ben pedig a Nagy kar a legények számára, 1860-ban készült templomunk orgonája annak emlékére és örömére, hogy református egyházunk önkormányzati joga az 1859. évi nyílt parancs (pátens) visszavonása folytán helyreállított. A nagy időknek e tisztos, megaggott tanuja már nagyon várja megújodását. 1908. évben a templom ócska zsindelytetőzetét új bádógtetőzettel helyettesítették. — 1923. évben új harangot szereztek be.

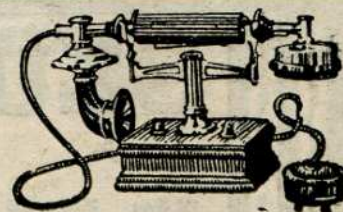
Legjobb telefonkészülék! Villanykörte és manométer raktáramról! Telefon és villanyfelszerelést, minden fémipari és eszterga munkát szolid árban vállalok o o o o o

elektromechanikus.
Str. Coşbuc
(Szalárdi-u.)

9.

Telefon karban tartást vállalok!

Telefon: 5-12.

A margittai templomnak van egy meghatóan szép regéje, amely egy legendás alakról szól, egy előkelő gazdag nőről, akit a népfantázia Margit kisasszonynak nevez. Ez a nő a 17-ik század második felében halt el és ide temették templomunkba a régi kőkathedra helyén. Eltemettette magát diszes ruhában, drága ékszerekkel s meghagyta örökül: „Ha valaha az Ekklesia vagy ellenség, vagy tűz, vagy más történet által szükségbe és inségbe jutna, bontsák fel az ő sirját és a rajta lévő ékességeket szükségek pótlására vegyék le”. Imé egy fennkölt gondolkozású nő, aki oly forrón szerette egyházát, hogy még halála után, évtizedek múlva is szeretne kikelni sirjából, hogy őrző- és védőangyal gyanánt megsegítse veszélybe jutott ekklézsiáját! Nem jut-e eszünkbe az „Éji látogatás” című gyönyörű költemény? Teremjenek a mai idők is ilyen csodálatos szerelmű, ilyen mély kedélyű Margit-kisasszonyokat! Akkor a mi egyházunk élni és virágozni fog Isten dicsőségére időtlen időkig!!

Balogh Ferenc,
margittai ref. lelkész.

Az élesdi református templom.

„Az élesdi ref. egyház”, majdnem egykoru a reformációval. Régi temploma a Sebes Körös partján épült, ahol feküdt a középkori Élesd. Ez a templom „pusztatemplom” néven még a ma élő ő.egék előtt isme-

retes. Amidőn a lakosság a gyakori árviz miatt a Rézhegység mai helyére áttelepült, 1792-ben építenek új templomot, mely az idő viszontagsága s az 1831 és 1840-iki földrengés miatt renoválásra szorult s az összeomlástól a váradi járás akkori ritka nagylelkű főszolgabírája s az élesdi egyháznak nemeslelkű jótevője, Szentiványi Lajos mentette meg. Ám a templom a földrengés által annyira megrongálódott, hogy az 1853-ik év pünköst harmadnapján menyezete leszakadt, ezért az 1854-ik évben torony és templom majdnem teljesen újból építetett. Az alapjában véve gyöngye épület azonban nem sokáig bírta s az 1904-ik évben halaszthatatlanná vált a megújítása. Az akkor élő Makai Károly lelkész buzgólkodása és a hivek áldozatkészsége folytán a templom és torony 1906-ik év őszén elkészült s Eröss Lajos, akkor még a debreceni theol. tanára s később a tiszántúli egyházkerület püspöke és Sulyok István a bihari egyházmegye nagynevű esperese, jelenlegi püspökünk által felszenteltetett. Az egyházközség 1922-ben orgonát javíttatott, 1925-ben harangot öntetett, 1926-ban a tornyot villámhárítóval szerelte fel s 1926-ban Egri Sándor presbyter kegyes adományából újabb 230 klgr.-os harangot öntetett s majd egy újabb harangot rendelt meg egyházunk, melyet még ez év őszéig átadunk a használatnak.

Vaday Béla,
élesdi ref. lelkész.

SZÜCS LÁSZLÓ

URI SZABÓ

Sír. Iosif Vulcan (Nagy Sándor-utca) 4.

A nagybányai református templom.

A nagybányai református egyház, mely már 1547-ben Kopácsi Istvánt, a reformátort hívja meg lekipásztorának, tehát egyike a legrégebb ref. egyházaknak, 1792-ben kezdi meg mostani templomaépítését. 17 évig tartott a felépítés, a toronyot pedig csak később, 1836-ban emelték fel mostani magasságára. A telek, falazat és tetőzet 70,000 forintba került, mely összeg nagyon kevés kivétellel a hivek közt gyűlt össze.

1878. és 1883-ban, javították a templomot kívül és belül. Most a legutóbb pedig a háború előtt megtették a szükséges lépések az idők folyamán ismét megrongálódott templom restaurálására, de a nagy vihar, mely a világra szakadt, megakadályozta tervük keresztülvételében a bányaiakat. 1923-ban azonban már nem lehetett tovább használni a munkálatokat, ezért a presbyterium nagy aggodalmak között, de Istenben bízó reménységgel határozta el, hogy még az 1923. évben renováltatni fogja templomát. A nyomasztó gazdasági helyzethez hozzájárult még az is, hogy az expatriálás miatt 300 lélekkel kevesebb lett a hivek száma, az 1907 lélekszám 1600-ra apadt. Mindezek mellett súlyosbító körülmény volt, hogy az 1923. évben gyümölcsstermés sem volt, ami pedig Nagybányán a legjelentősebb bevételi forrás.

De az ősök hite és áldozatkészsége élt a hivekben. A parochiális tanács legelső ülésén majdnem

100.000 lelt tett ki a megajánlott összeg. Hivatalukat vesztett tisztviselők, állásuktól megfosztott hivataloszolók, vagyontalan, vagy nagy családdal bíró, a betevő falatukért keményen harcoló egyháztagok erejüket meghaladó áldozattal, egymással nemesen vetélkedve ajánlották fel nehéz munkával keresett s megélhetésükre szükséges jövedelmüket. Nem feleslegükből adtak. Önmaguktól vonták meg a szükséges összeget. Az ősök szelleme szállt az utódokba. Így történhetett meg, hogy nemcsak eredeti tervét valósíthatta meg a presbyterium — t. i. a templom külső renoválását — de belül is elvégeztette a megújítást.

Két hosszú év alatt sokszor kellett érezni a szegénység nehéz, szorító kapcsait, de ugyanannyiszor megéreztek a nagybányaiak Isten segítő kezét is. Két év alatt az 1600 lélekkel bíró egyház 627.000 lelt fizetett ki, melyből egy jelentéktelen összeg volt az, mely nem közadakozásból gyűlt össze. Ma teljesen renoválva áll a templom s az egyház sem alapjaiból, sem ingatlanaiból egy fillért sem költött rá.

Pedig a nagybányai egyháznak nincsen nagy jövedelme, mert nem rendelkezik nagy vagyonnal.

De mégis van nagy tőkéje. Egy olyan tőkéje, mely nem vesztet s nem értéktelenedhetik el. Valószínűtlen tőke.

Ez pedig: hiveinek hite, áldozatkészsége.

Szaplonczay Bertalan,
nagybányai ref. lelkész.

KALAP, URIDIVAT UJDONSÁGOK
STEINERNÉL
Bulevardul Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) 4.

VISSZAPILLANTÁS AZ 1926-IK ESZTENDŐRE.

Az 1926 ik esztendő emlékezetes marad a királyhágómelléki egyházkerület történetében, mert hét évi hanyódás-vetődés után meghozta a nyugodtabb, építő munka kezdetét.

Tudjuk, hogy egyházkerületünk a trianoni béke előtt a tiszántuli református egyházkerület része volt s a határ megvonása következtében szakadt el attól. Hat egyházmegyében 183 egyház-község 240.000 lélekkel csatoltatott Romániához. Ezek 1921-ben kerületté szervezkedtek s meg is választották az egyházkerület tisztikarát, még pedig püspöknek *Sulyok István* nagyváradi lelkészt, bihari esperest, főgondnoknak *Domahidy Elemért*, a nagykárolyi egyhm. gondnokát. A megválasztott és hivatalba állított elnökség működése elé azonban a miniszterium akadályokat gördített, minek következtében az 1923 április 11-iki közgyűlésen lemondott. Lemondásukat a közgyűlés abban a reményben fogadta el, hogy a miniszterium ígérete szerint néhány hét alatt rendeződhetnek a fölmerült kérdések. Azonban három hosszú esztendőnek kellett eltelnie, míg az újból megválasztott elnökség 1926 június 23-án ismét megkezdhette működését. A közben eső három év alatt a törvényszerű helyettesek (*Szell György* legidősebb esperes és *Csernák*

Béla egyházker. főjegyző] voltak kénytelenek az adminisztrációs teendőket végezni.

Reméljük, hogy egyházkerületünk most már zavartalanul folytathatja a külső-belső építés munkáját a közbizalom által elhívott vezérei alatt.

Mingyárt az első nap, június 23-ika, egy örvendetes eseményt hozott: püspök ur 37 ifju lelkészt szentelt fel a Nagyvárad-ujvárosi kéttornyu templomban. Egyik-másik ifju lelkész már tíz év óta várt ez ünnepélyes órára, mikor szent esküvel kötelezhette el magát egyháza szolgálatára.

* * *
Egyházkerületünk s általában református egyházunk papságára is fény hárul abból a nagy kitüntetésből, amellyel a Magyar Tudományos Akadémia tisztelte meg ez évben *Szabolcska Mihály* temesvári ref. lelkész-esperest, költőink szeniorát, akit tiszteletbeli tagjai közé emelt. A legnagyobb kitüntetés, ami egy magyar költőt érhet.

* * *
Református lelkész-családaink minden időben nagy szellemi értéket jelentettek a magyar nemzet számára. Egy ilyen szellemi értéket ajándékozott a nemzetnek egyik érmelléki református parochia is *Szabó Mária* jeles írónkben, aki Érmihályfalván él s ez évben is nagy sikereket

BERMANN

FEHÉRNEMŰ ÁRUHÁZ, ORADEA

Legolcsóbb és legjobb beszerzési forrás.

aratott pompásan megírott elbeszéléseivel és regényeivel.

Református egyházaink testéhez mindenestől fogva hozzátartoznak iskoláink, amelyeket erősen érint az ez évben életbe lépett Anghelescu-féle magánoktatási törvény. Reméljük, hogy a törvény rendelkezéseit enyhíteni fogja az új kormány. A nyári vizsgák idejére vissza is adta nyilvánossági jogát a szatmári főgimnáziumnak, a nagyváradi polgári leányiskolának, azonban a máramarosszigeti liceum, a szatmári és nagyváradi tanítónőképzőintézet ajtaji továbbra is zárva maradtak. Régi, sértetlen jogi állapotában iskoláink közül egyedül a szatmári felső leány és kereskedelmi iskola működik.

Az 1926-ik esztendő nagy gyászba borította a testvér erdélyi egyházkerületet. Február 16-án jobblétre szenderült nagy püspöke, kisebbségi, egyházi és iskolai jogainkért prófétai lélekkel küzdő Nagy Károly, akinek utódjául legnagyobb iróink és tudósaink egyikét dr. Makkai Sándort választották meg.

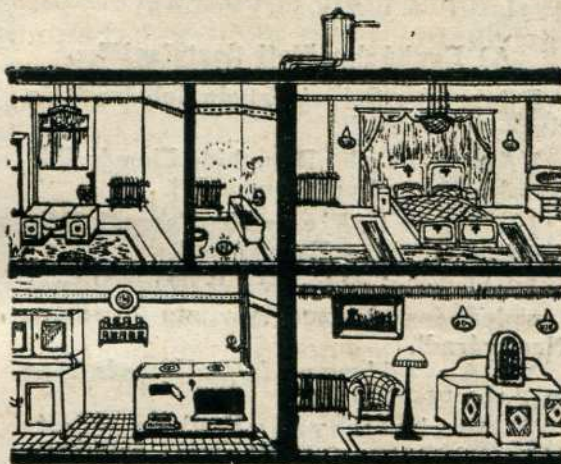
Egyházunk emberbaráti munkájában tevékeny részt vett a Nagyváradi Protestáns Jótékony Egyesület, amelynek élére ez évben dr. Thury Kálmán egyházközségi főgondnokot hívta el a közbizalom. Hogy egyesületünk a ráváró feladatoknak annál inkább eleget tehessen, az általa fenntartott Árvaház javára elhatározta a Református Árvaházi Képes Naptár kiadását, amelyet olvasóink és minden melegen érző, jó testvérünk támogatásába ajánlunk.

Református Hiradó

VI-ik évfolyam

Vallásos irányú néplap.
Megjelenik minden szombaton.

Felelős szerkesztő:
Csernák Béla lelkes Emlék-tér 32.

Legideálisabb az új rendszerű központi melegvízfűtés, konyhai tüzhely-kazán és radiátorok segítségével, kis és nagy lakások, családi házak, emeleti lakások, kávéházak, villák, kastélyok, internátusok stb. részére. — A berendezés költsége rövid időn belül megtérül a fűtőanyag megtakarítás révén.

Gyors felfűtés! Tiszta levegő!
Fűtőanyag megtakarítás!

Állandóan egyenletes hőmérsékletet s a fürdőszoba részére melegvizet szolgáltat.

Részletes ajánlattal díjmentesen szolgálnak a készítő

SOMOGYI és VARGA

Oradea—Nagyvárad,

Str. Cuza Voda (Szacsvey-utca) 75. szám.

Klein Simon kalapgyár Oradea

Fiókok: București, Brașov, Cluj, Deák Ferenc-utca 4., Târgu-Mureș Főtér 49., Arad Reg. Maria 12., Satu-Mare Piața Brătianu 3., Careii-Mari, Salonta, Simleul-Silvaniei, Sighetul-Marmației, Bistrița Kiskör 25., Turda Főtér 44., Târgul-Săcuiesc, Jimboalea Vis-à-vis dem Hotel Reif.

A Királyhágómelléki Református Egyházkerület NÉVTÁRA.

Rövidítések: Ae = anyaegyházközség. P = posta. T = táviróhivatal. Vá = vasúti állomás. Lp = lelkipásztor. Sdl = segédlelkész. Főg. = főgondnok. Em képv. = egyhalmvilági képviselő. Lsz = lélekszám. Tksz = tankötelesek száma. Tansz = tanulók száma. Mny = magyar tannyelvű. Rny = román tannyelvű. Kt = kántortanító. Te = társ-egyház. Le = leányegyház. Fe = fiókegyház. Szórv = szórvány egyház.

A) Egyházkerületi tisztviselők:

Püspökök: Sulyok István, lelkész [Oradea—Nagyvárad].

Főgondnok: Domahidy Elemér, földbirtokos, szenátor [Domahida].

Lelkészi főjegyző: Csernák Béla, lelkész [Oradea—Nagyvárad].

Lelkészi aljegyző: Nagy Vilmos, tanítónőképző intézeti igazgató [Oradea—Nagyvárad].

Világi főjegyző: Dr. Harcsár Géza, ügyvéd [Szatmár].

Világi aljegyző: Hadházy Kálmán.

Egyházkerületi ügyész: Dr. Thúry Kálmán, ügyvéd [Oradea—Nagyv.]

Egyházkerületi pénztárnok és titkár: Konr'd Géza, lelkész Osorheu-Függyivásárhely [lakik Oradea—Nagyv.]

Egyházkerületi tanügyi előadó: Nagy Vilmos tanítónőképző-intézeti igazgató [Oradea—Nagyvárad]

Egyházkerületi tanácsbírók:

Lelkészek: Bede László [Sighet—Máramarossziget]; Takács Zsigmond [Petreu—Gálospetri]; Egy hely üres. — **Világiak:** Dr. Böszörményi Emil ügyvéd [Satmar—Szatmár], Pappszász Lajos földbirtokos cs. kir. kamarás [Ciocaia—Csoka], Domokos László kuriai bíró Oradea—Nagyvárad].

Egyetemes (konventi) főtörvényszék tagjai: **Rendes tagok:** Sulyok István püspök, Domahidy Elemér főgondnok, Széll György esperes [Orasulnou—Avasujváros], Csaba Adorján e. m. gondnok [Domanești—Domahida].

B) Bizottságok:

Két egyházkerület közös ügyeit tárgyaló tizenkettes bizottság tagjai: Sulyok István püspök elnök, Domahidy Elemér főgondnok, Csernák Béla lelkészi, dr. Harcsár Géza világi főjegyző, dr. Thúry Kálmán e. ker. ügyész, Nagy Vilmos tanügyi előadó, Széll György, Végh József, Kassay

Béla esperesek, dr. Nagy Sándor, dr. Várady Miklós, Telegdi József egyházmegyei gondnokok.

Missziói bizottság tagjai: Sulyok István püspök elnök, Csernák Béla egyházker. főjegyző, Széll György, Szabolcska Mihály, Kassay Béla esperesek, Bede László [Sighet—Máramarossziget], Boros Jenő [Satu-mare—Szatmár], Sárközy Lajos [Satu-mare—Szatmár], Debreczeni István [Satu-mare—Szatmár], Papp József [Gentiu—Gencs], Balogh Ferenc [Marghita—Maroitta], Zöld Mihály [Tormac—Végvár] lelkészek, dr. Nagy Sándor e. m. gondnok, dr. Hadházy Kálmán egyházker. vil. aljegyző világiak.

Tankönyvkiadó-bizottság: Sulyok István püspök elnök, Csernák Béla, Nagy Vilmos, dr. Thúry Kálmán, Kiss Lajos.

Kulturadó-bizottság tagjai: Sulyok István püspök elnök, Széll György, Csernák Béla, dr. Harcsár Géza, Bakcsy Gergely, Nagy Vilmos, Kiss Lajos, dr. Thúry Kálmán, Debreczy Imre előadó.

Nyugdíjintézeti bizottság tagjai: Sulyok István püspök elnök, Széll György, dr. Harcsár Géza, Bakcsy Gergely, Csernák Béla, dr. Thúry Kálmán, Nagy Vilmos, Kiss Lajos, Végh József, Havas Gyula, Kassay Béla, Takács Zsigmond, dr. Nagy Sándor, Telegdi József.

Tanügyi-bizottság. Népiszkolaiszakosztály: Sulyok István püspök elnök, Végh József, dr. Várady Miklós, Havas Gyula, dr. Nagy Sándor, Debreczeni István, Telegdi József, Papp József, Telegdi László, Szilágyi Árpád, Kiss Lajos, Bartha István, Fábíán István, Nagy Vilmos előadó.

Középiszkolaiszakosztály: Sulyok István püspök elnök, Domahidy Elemér főgondnok, Csernák Béla főjegyző, Takács Zsigmond tanácsbíró és az iskolák igazgató-tanácsainak elnökei és a tanárkarok képviselői.

I.

Bánati egyházmegye.

a) Tisztviselők.

1. Esperes Szabolcska Mihály lelkész [Temesvár]. Gondnok Telegdi László földbirtokos [Scula—Szigetfalu]. Lelekesi főjegyző Zöld Mihály [Végvár]. Világi főjegyző Corray Armin [Resica]. Lelekesi aljegyző dr Szabolcska László [Temesvár]. Világi aljegyző Vargha Móric [Csávos]. Számvevő Kiss Imre [Mosnica]. Em. ügyész Szeless Gyula törvényszéki t. elnök [Lugos]. Tanügyi előadó Zöld Mihály [Végvár]. Belmissziói előadó Nemes Elemér [Igazfalva]. Műszaki előadó Székely László [Temesvár]. Nyugdíjintézeti előadó Zöld Mihály [Végvár].

2. Em. tanácsbírák Nemes Elemér, Sz. Szabó István, Szondy Géza, Domján Lajos, világi: Kiss István, Szeless Gyula, Bálint Miklós.

3. Egyhker. képviselők Zöld Mihály, világi: Szeless Gyula.

4. Em. közgyűlési tanítóképviselők Id. Zöld Zoltán [Végvár]. Lengyel József.

b) Egyházközségek.

1. Bégamonostor — Mânâstur ae. Krassószörény m., p. vá. helyben, tav. Bozsúr, lp. Gyökössy József, lsz. 250, tksz. 38, m. ny. áll. isk. 41. f. e. Kisszécseny, lsz. 104, tksz. 18. Vásáros lsz. 325.

2. Bunyaszekszárd — Bunea ungurească ae. Krassószörény megye, p. Marosberkes—Birchiş, táv. vá. Faget vagy Rachita, lp. üresedésben, felügyelőlelkész Nemes Elemér Igazfaluán lelkész, lsz. 200, tksz. 36, m. ny. áll. isk. 36. Bálint lsz. 334.

3. Csávos—Ciavuş ae. Torontál megye, pt. helyben, vá. Gyer, lp. Imre Árpád, kt. Horváth Mihályné szül. Fodor Erzsébet, lsz. 454, tksz. 30, tan. sz. ref. isk. 30.

4. Dunaszentilona—Santâ Elena ae. Krassószörény m. p. Ómoldva, lp. áll. üres, lsz. 408.

5. Igazfalva — Dumbrava ae. Krassószörény megye, pt. Focsád—Făget, vá. Rachita, lp. Nemes Elemér, lsz. 1676, tksz. 237, r. ny. áll. isk. 168.

6. Karánsebes — Caransebeş ae. Krassószörény megye, pt. vá. helyben, lp. Wesmás Károly, lsz. 4.0. tksz. 32. r. ny. áll. isk. 32.

7. Kispereg—Pergulmic ae. Aradmegye, p. Németpereg—Peregul german, t. vá. Pécska—Pecica, lp. Szondy Géza, kt. Lengyel József, Csath András, Juhász Gyula, lsz. 1666, l. tksz. 281. ref. isk. 207. e. Németpereg—Peregul german Arad megye.

8. Klopódia—Clopodia ae. Temes megye, pt. vá. helyben, lp. Streleczy Sándor, lsz. 386, tksz. 17, r. ny. áll. isk. 17, f. e. Krassófüzes—Fizes, lsz. 80, tksz. 11, tan. sz. ref. isk. 11, m. ny. áll. isk. 11.

9. Lugos—Lugoj ae. Krassószörény m. pt. vá. Lugos—Lugoj, lp. Szombati Szabó István, lsz. 250, tksz. 151, r. ny. áll. isk. 151.

10. Mosnicza—Moşniţa ae. Temes m. p. helyt. táv. Temesvár, vá. Medves—Urzeni lp. Kiss Imre, k. Muszták Imre, lsz. 767, tksz. 110, r. ny. áll. isk. 110.

11. Nagybodófalva—Bodofalou ae. Krassószörény m., pt. Bálincz—Balint, vá. Bodófalva—Nervincea, lp. Szöllösi Imre, k. Árkossy Sándor, lsz. 1979, tksz. 245, m. ny. áll. isk. 151. t. e. Bálincz, Krassószörény m. tksz. 24, m. ny. áll. isk. 24, f. e. Vasaros—Tergoveşti, lsz. 355, tksz. 44, m. ny. áll. isk. 44. Szorványok, Bálincz tanyák, lsz. 50.

12. NagylakPécska — Nădlac-Pecica, ae. társegy. Aradm., pt. Nădlac-Pecica, vá. Pecica—Pécska, lp. Dibaczy József, k —, lsz. 180, tksz. r. ny. áll. isk. 6 t. e. Pécska—Pecica, Aradmegye, k. Szücs József, lsz. 240 tksz. 9 r. ny. áll. isk. 9 t. e. Sajtény—Sevтин, lsz. 10.

13. Radna—Lipova ae. Arad-Temes m. pt. Lipova—Lippa, vá. Radnan és Lipovan, lp. Páur István, lsz. 312, tksz. 16 m. ny. fel. isk. 10 r. ny. áll. isk. 6.

14. Nagyszentmiklós — Sfânt Nicolau mare ae. Torontál megye, pt. vá. helyben, lp. áll. üres lsz. 370 l. e. tksz. 28 m. ny. áll. isk. f. 28.

15. Resica—Resiţa ae. Krassószörény m. pt. vá. helyben, lp. Keresztes József kt. k. Ercse Miklós lévita, lsz. 610, tksz. 48 tan. sz. ref. 44 m. ny. áll. isk. 4 f. e.

16. Szemlak — Semeac ae. Arad megye, pt. helyben vá. Pécska—Pecica, Gátalja—Gataia lp. Domján Lajos, kt. Fodor Erzsébet, lsz. 317, tksz. 41, tan. sz. ref. isk. 44.

18. Szapáryfalva—Topor ae. Krassószörény m. p. helyben, va. Lugos, lp. Várady Attila, lsz. 1200, tksz. 201 m. ny. áll. isk. 201.

19. Temesvár — Timişoara ae. Temesmegye, pt. vá. helyben, lp. Szabolcska Mihály, Szabolcska László, lsz. 4500 tksz. 425, m. ny. áll. isk. 425.

20. Végvár—Tormac ae. Temesmegye, pt. vá. helyben, lp. Zöld Mihály, k. kt. Zöld Zoltán, Valkai György, Nagy Árpád és Kadar Károly tanítók, lsz. 2108, tksz. 258 tan. sz. ref. isk. 258.

21. Ujszentes—Uiseuteş ae. Temes m. pt. vá. helyben, lp. Hamer György, kt. k. Varga Imre, lsz. 850 tksz. 60, m. ny. áll. isk. 60.

Bihari egyházmegye,**a) Tisztviselők.**

1. **Esperes Tarnóczy Lajos** lelkész [Bihar], gondnok **Telegdi József** [Mezőtelegd], lelkészi főjegyző **Baka Béla** [Mezőtelegd], világi főjegyző **Soos István dr** [Nagyvárad], lelkészi jegyző **Vadai Béla** [Etesd], világi jegyző **Vargha László** bankig. [Nagyvárad], számvető **Fodor József** [Pósataka], pénztáros **Konrád Géza** [Fugyivásárhely], em. ügyész **Czeglédy Miklós dr** [Nagyvárad], nyugdíjintézeti előadó **Konrád Géza** [Fugyivásárhely].

2. Em. tanácsbírák lelkészi részről **Major Gyula** Paptamási, Könyves **János**, Nagy **Vilmos**, **Bodnár Gabor dr**, Szücs **László**, **Balajthy Jenő**, világi részről: **Tatár Zoltán**, Szücs **Aladár**, Udvarhelyi **Béla**, **Sarkady Sandor dr**, **Török Győző**, **Ujfalussy Sándor dr**.

3. Egyhker. képviselők lelkészi részről **Major Gyula**, világi részről: **Tatár Zoltán**.

4. Em. közgyűlési tanítóképviselők **Várkonyi Imre**, **Nagy Mihály** és **Zöld István**.

b) Egyházközségek.

1. **Bihar-Biharea** ae, Bihar m, pt vá **Biharea**, lp **Tarnóczy Lajos**, kt **Zöld István**, **Kuki Zoltán**, **Nyiri Margit**, **Vary Rózsa**, lsz 2338.

2. **Biharpüspöki-Episcopia** ae, **Biharmegye**, pt vá **Piscopia**, lp **Balajthy Jenő**, kt **Várkonyi Imre**, **Czeglédy Ferenc**, **Albisy Erzsébet**, **Kelemen Etelka** tn, lsz 3127, tksz 318, tan sz ref isk 289, m ny áll isk 29.

3. **Biharszentjános-Sântion** ae, **Biharmegye**, pt vá **Biharpüspöki-Episcopia**, lp **Könyves János**, kt **Kalás Sándor** lsz 1335, tksz 108, tan sz ref isk 82, r ny áll isk 28.

4. **Boros-Borş** ae, **Biharmegye** pt vá **Episcopia-Biharpüspöki**, lp **Bagoly Bertalan**, kt **Nagy Mihály**, **Kagyi Ilona**, lsz 1007, tksz 87 ref 48, r ny áll isk 39.

6. **Fugyi-Fughiu** ae, **Biharmegye**, pt vá **Fugyivásárhely-Orsorheiu**, lp **Danka József**, k **Boros József**, lsz 538, tksz 78, m ny áll isk 78.

7. **Fugyivásárhely-Orsorheiu** ae, **Biharm**, pt vá helyt. lp **Konrád Géza**, lsz 1065 tksz 98, m ny áll isk 98.

8. **Hegyközcsatár-Cetariu** ae, **Biharmegye**, p táv **Bihar-Biharia** vá **Nagyvárad** és **Bihar**, lp **Szücs László**, kt **Kuicsár Márton**, lsz 1207, tksz 85, sz ref isk 77, r ny áll isk 3.

9. **Hegyközkovácsi-Căuaceu** ae, **Biharm**, pt vá **Bihar-Biharia**, lp **Bódogh János**, kt **Varga Ferenc**, lsz 840, tksz 72, tan sz ref isk 70.

10. **Hegyközpályi-Paleu** ae, **Biharmegye**, p vá **Nagyvárad-Oradea**, lp **Kovács Antal**, kt **Masztiss János**, lsz 718, tksz 62, tan sz ref isk 37, r ny áll isk 25.

11. **Hegyközszáldobágy-Sáldobágiu** ae, **Biharmegye**, pt **Hegyközpályi-Paleu**, vá **Nagyvárad-Oradea**, lp **Bokross Benedek**, kt **Bujdosó Lajos**, lsz 782, tksz 72, tan sz ref isk 69.

12. **Hegyközujlak-Uilac** ae, **Biharmegye**, pt vá **Nagyvárad-Oradea**, lp **Szentimrey Dániel**, kt **Cina Sándor**, **Benedek Blanka**, lsz 1113, tksz 170, tan sz ref isk 98, r kath 24, r ny áll isk 12.

13. **Kisszántó-Santaulmic** ae, **Bihar m**, pt **Nagyszántó-Santaulmare**, vá **Biharpüspöki-Bpiscopia** **Bihar**, lp **Babicsák József**, kt **Papp Ilona**, lsz 502, tksz 68, tan sz ref isk 38, r ny áll isk 28.

14. **Köröskisjenő-lneu** ae, **Bihar m**, pt helyben, vá **Szakadát**, lp **Székely Ernő**, lsz 624, iskolák államiak, r ny isk 109.

15. **Mezőtelegd-Tileagd** ae, **Biharmegye**, pt vá **Mezőtelegd-ileagd**, lp **Baka Béla**, kt **Kiss Béla**, lsz 1677, tksz 190, tansz. ref isk 72, r ny áll isk 112.

16. **Mezőtelki-Telechiu** ae, **Biharm**, pt **Örvénd-Urvind**, vá **Telki**, lp **Nyeste István**, lsz 573, tksz 42, r ny áll isk 42.

17. **Nagykakucs-Cacuiulmare** ae, **Biharm**, pt vá **Rév-Vad**, lp **hl Kuicsár Andor**, lsz 366, tksz 55, r ny áll isk 44.

18. **Nagyszántó-Santaulmare** ae, **Bihar m**, pt vá **Biharpüspöki-Episcopia**, lp **Tunyoghy János**, kt — lsz 557, tksz 62, tan sz ref isk 44, r ny áll isk 7.

19. **Nagyvárad-Oradea** ae, **Bihar m**, pt vá helyben, lp **Sulyok István**, **Csernák Béla**, **Kiss Károly**, vall tan **lelk Varga Gedeon**, slp **Szabó Lajos**, **Gulya Géza**, **Szabó Endre**, **Sámy Gusztáv**, k **Juhász Károly**, **Vásárhelyi Sándor**, kt **Bancsik János**, lsz 19500, tksz 878, tan sz ref isk 290, m ny áll isk 540, r ny áll isk 32, más fel isk járó ref tanuló 52.

20. **Nyüved-Niuved** ae, **Bihar m** pt vá **Paptamási-Tamaseu**, lp **Paulik Béla** kt **Varga Béla**, **Széles Erzsébet**, lsz 597

21. **Örvénd-Urvind** ae, **Bihar m**, p **Örvénd**, tv **Éesd-Alesd**, vá **Telegd**, lp **Biró Ferenc**, kt **Bogáti Mihály**, t **Holkó Anna**, lsz 824, tksz 87, tan sz ref isk 87.

22. **Paptamási-Tamaseu** ae, **Bihar m**, pt vá **Paptamási-Tamaseu**, lp **Major Gyula**, kt **Zsigó Károly**, t **Kálmán Etelka**, lsz 814, tan sz ref isk 120, m ny áll isk 9.

23. **Pelbárhida-Parhida** ae, **Bihar m**, pt **Nyüved-Niuved**, vá **Paptamási-Tamaseu**, lp **Holkó József**, k **Takács Ilona**, lsz 338, tksz 28, tan sz ref isk 28.

24. **Pósálaka-Puşlaca** ae, **Biharmegye**, pt vá **Telegd-Tileagd**, lp **Fodor József**, kt **Herczegh Kálmán**, lsz 520, tksz 60, tan sz ref isk 60.

25. **Pusztajlak-Pustaulac** ae, **Bihar m**, pt vá **Telegd-Tileagd**, lp **Kádár Miklós**, kt **Sándor Lajos**, lsz 540, tksz 60, tan sz ref isk 60.

26. Rév—Vad ae, Biharmegye, pt va Rév—Vad, lp Kulcsár Andor, Isz 819, tksz 149, tan sz r ny áll isk 80.

27. Siter—Sisterea ae, Bihar m, pt Szalárd, va Bihar 15 $\frac{1}{2}$ km, lp Barcsa Mihály, kt Eördögh Imre, Eördögh Imréné szül. Bodnár Margit, Isz 1100, tksz 90, tan sz ref isk 90.

28. Szalárd—Salárd, ae, Bihar m, pt Szaárd—Salárd, va Paptamási—Tamaseu, lp Surányi Lajos, kt Juhos Lajos, Isz 1831, tksz 282, r ny áll isk 282.

29. Jákóhodos—Hodiş ae, Bihar megye, pt Salárd, va Paptamási—Tamaseu, lp dr Bodnár Gábor, Isz 1100, tksz 290, tan sz r ny isk 90.

30. Váradless—Leş ae, Bihar m, pt va Váradless—Leş, lp Hódor István, Isz 555, tksz 7, r ny áll isk 7. — L. e. Váradpósa—Pusa, Biharmegye, tksz 8, r ny áll isk 8 m.

III.

Érmelléki egyházmegye.

a) Tisztviselők.

1. Esperes Végh József lelkész [Érmihályfalva] Gondnok dr Váradly Miklós [Székelyhid]. Lelkészi főjegyző Kalmár István [Bályok]. Világi főjegyző dr Gulácsy Sándor [Székelyhid]. Lelkészi aljegyző Csokonay József [Szentjobb]. Világi aljegyző Farkas Loránd [Csokaly]. Számvevő Szabó Zoltán [Székelyhid]. Pénztáros Takács Zsigmond [G.-Petri]. Em. ügyész dr Gellér Sándor [Margitta]. Tanügyi előadó Varga Béla (Szentjobb). Nyugdíjintézeti előadó Takács Zsigmond [G.-Petri].

2. Em. tanácsbírák le készí részről Takács Zsigmond, Lengyel Pál, Kiss Sándor, Jakab József, Szabó Zoltán, világi részről Fráter István, Farkas Gábor, Pappszász Lajos, Bonis Elemér, Kozma Lajos.

3. Egyhker. képviselők lelkészi részről Szabó Zoltán rendes, Kalmár István pótag, világi részről Bonis Elemér rendes, Fráter István pótag.

4. Em. közgyűlési tanítóképviselők Szilágyi Árpád, Csóka Lajos, Erdey Gábor, Kocsis József.

b) Egyházközségek.

1. Albis—Albiş ae, Biharmegye, ptáv va Albis—Albiş, lp Kalas István, kt Kemecsei György és Ujvárosi Rozália, Isz 942, tksz 89, ref isk 63, r ny áll isk 26.

2. Apátkeresztur—Cristur ae, Biharm, pt va helyben, lp Csuka Ferenc, kt Nagy József, Isz 262, tksz 34, r ny áll isk 34.

3. Asszonyvására—Târguşor ae, Biharmegye, pt va helyben, lp Bakos József kt Csóka Lajos, Készler Erzs. Isz 891.

4. Bályok—Balc ae, Biharmegye,

lp Kalmár István, kt k Katona Jenő, Lázár Mária, Isz 1177, tksz 68, ref isk 47, r ny isk 21.

5. Berettyószéplak—Suplac ae, Biharmegye, lp Thamassy Géza, kt k Kocsis József, Ebergényi Irén, Isz 1561, tksz 198, ref isk 198.

6. Bihardiószeg—Diosig ae, Biharmegye, lp Fias Kálmán, kt Lévay Géza, Kiss Lajos, Császár Gyula, Szántó Béla, Végh Irma, Isz 5608, te Jankafalva 370 lélek Biharmegye, tksz 208 ref isk 178, r ny isk 15.

7. Biharfélegyháza—Rosiori ae, Biharmegye, lp Egei István, kt Asósd István, Nány Margit, Isz 1364, tksz 72, r ny isk 72.

8. Biharvajda—Vaida ae, Bihar megye, pt va Biharfélegyháza, lp Hógye Sándor, Isz 708, tksz 67, ref isk 42, r ny áll isk 25.

9. Csokaly—Ciocaila ae, Bihar m, va helyben, lp Simon Imre, kt Tarcsi Sándor, Isz 105, tksz 72, ref isk 72.

10. Érábrány—Abramul superior ae, Biharmegye, lp ifj. Debreczeny-László, kt Lukács Lajos, Isz 987, tksz 85, r ny áll isk 71.

11. Éradony—Adoni ae, Bihar m, va Valea lui Mihai, lp Laczák Dezső, kt Szabó Lajos, Isz 513 tksz 47, ref isk 47.

12. Érbogyoszló—Budislaui ae, Biharmegye, pt va Margitta, lp Jakab József, kt Kovács Ferenc, Silye Gyula, Isz 1007, tksz 91, ref isk 72, r ny isk 10.

13. Érkeserü—Cheşeriu Szilágy megye, va Valea lui Mihai, lp Orosz Lajos, kt Tamó Anna, Persztner Mária, Isz 120, tksz 180, ref isk 80.

14. Érköbölkút—Cubulcut ae, Bihar m, va Székelyhid—Săcueni, lp Varga Réla, kt Erdei József, Császár Margit, Isz 1380, tksz 104, ref isk 96, r ny áll isk 8.

15. Érmihályfalva—Valea lui Mihai ae, Szilágy m, pt va helyben, lp Végh József esperes, slp Spáczay Árpád, kt Taar Ferenc, Páffy Irén, Kassay Ida, Isz 3636, tksz 270, ref isk 199, r ny áll isk 71.

16. Érolaszi—Olasi ae, Bihar megye, pt va Székelyhid—Săcueni, lp Dajka István, kt Csóka Barna, Isz 680, tksz 53, ref isk 34, r ny áll isk 19.

17. Érsemjén—Simion ae, Szilágy megye, pt va helyben, lp Szathmáry Károly, kt Ádám Lajos, Balogh József, Isz 1805, tksz 471, ref isk 80, r ny áll isk 91.

18. Értarcsa—Tarcia ae, Szilágy m, pt va Valea lui Mihai, lp Molnár József, kt Bacza Illés, Isz 450, tksz 35, ref isk jár 35.

19. Gálospetri—G. Petru ae, Szilágy m, pt va Valea lui Mihai, lp Takács Zsigmond, kt Mussay Imre, Isz 760, tksz 68, ref isk 68.

20. Hegyközsszentimre—Sântimreu ae, Biharmegye, pt vá Gyapoj, lp Ludmann Lajos, kt Várady Ferenc, Debreczeni Veronika, Isz 1269.

21. Hegyközsszentmiklós—Sânmiclau ae, Biharmegye, pt vá Székelyhid—Săcueni, lp Silye Gábor, kt Varga Mihály, Keszi Róza, Isz 1066, tksz 157, ref isk 107, r ny áll isk 32.

22. Kiskereki—Cherechiul mic ae, Bihar m, pt vá Tărguşor, lp Lengyel Pál, St. inmetz Imre, Szebeni József, Isz 1048, tksz 67, ref isk 47, r ny áll isk 20.

23. Kóly—Coiu ae, Biharmegye, pt vá helyben, lp Pósta István, kt Kocs Zoltán, Isz 1200, tele Nagykágya—Cadea-Mare Biharmegye, tksz 60, ref isk 60.

24. Magyarkéc—Cheţ ae, Bihar m, pt vá Margitta, lp Kulcsár Dezső, kt Fábian János, Isz 410, tksz 76, ref isk 76.

25. Margitta—Marghită ae, Biharmegye, pt vá helyben, lp Balogh Ferenc, kt Kántor Péter, Bod Lajos, Kántor Péterné, Matta Ferencné, Isz 2720, tksz 218, ref isk 143, r ny áll isk 17.

26. Micske—Mişca ae, Biharmegye, pt vá Margitta, lp Rác Lajos, kt Maklary Sándor, Mátyás István, Isz 1008, tksz 237, ref isk 94.

27. Ottomány—Otomani ae, Szilágy m, pt vá Valea lui Mihai, lp Cs. Nagy Dániel, kt Pásztor Lajos, Kovács Karolina, Isz 851, tksz 79, ref isk 78, r ny áll isk 1.

28. Piskolt—Pişcolt ae, Szilágy m, pt vá helyben, lp Szabó Lajos, kt Erdy Gábor, Sziky Irma, Isz 1055, tksz 72, ref isk 72.

29. Poklostelek—Pocluşa ae, Bihar m, pt vá Margitta, lp Kiss Sándor, kt László Ferenc, Isz 591, tksz 68, r ny áll isk 68.

30. Szalacs—Salacea, ae, Szilágy megye, pt vá Margitta, lp Hegedüs Albert, kt Tóth Miklós, Jakab Lajos, Keszy Ilona, Lengyel Eszter, Isz 1788, tksz 171, ref isk 170, r ny áll isk 1.

31. Székelyhid—Săcueni ae, Bihar m, pt vá helyben, lp Szabó Zoltán, kt Szilágyi Árpád, Soos Dezső, Polgári Vilma, Debreczy Ferenc, Isz 2985, tksz 186, ref isk 185.

32. Szentjobb—Saniob ae, Bihar megye, pt vá Margitta, lp Csokonay József, kt Ladányi Károly, Isz 381, tksz 33, ref isk 33.

33. Tóti—Tăuteu ae, Biharmegye, pt vá Margitta, lp Kovács Lajos, kt Csikár Emilia, Mátyás István, Isz 1189, tksz 240, ref isk 150, r ny áll isk 40.

34. Vedresábrány—Abramul inferior ae, Biharmegye, pt vá helyben, lp Füzessy Géza, Isz 168, te le Monospetri Bihar m, kt Kovács Sándor, Isz 310, tksz 30, r ny áll isk 30.

IV.

Nagybányai egyházmegye.

a) Tisztviselők:

1. Esperes: Széll György lelkész (Avasujváros), gondnok: Csaba Adorján (Domahida), lelkészi főjegyző: Bogdán Lajos (Petyén), világi főjegyző: dr Ajtai Nagy Gábor (Nagybánya), lelkészi aljegyző: Oláh Sándor (Szamoskrassó), világi aljegyző: Bunna István (Szatmár), pénztáros: Nagy Lajos (Elsőbánya), em. ügyész: dr Harcsár Géza (Szatmár), tanügyi előadó: Magoss Ferenc (Mikola), nyugdíjintézeti előadó: Bogdán Lajos (Petyén).

2. Em. tanácsbírák lelkészi részről: Papolczy Zoltán, Magoss Ferenc, Bede László, Boros Jenő, Gy. Kovács József. Világi részről: Boross Zoltán, dr Nagy Sándor, dr Helmeczy József, Szentpály István, dr Farkas Antal, Madarassy László.

3. Egyházker. képviselők lelkészi részről: Bogdán Lajos, Boros János. Világi részről: dr Nagy Gábor, dr Nagy Dezső.

4. Em. közgyűlési tanítóképviselők: Fábian István, Kádár Károly.

b) Egyházközségek:

1. Adorján—Adrian ae, Szatmármegye, pt vá Sárköz—Livada, lp Siető Pál, kt Tóth István, Isz 316, tksz 50, tan sz ref isk 50.

2. Amacz—Amajiae, Szatmármegye, pt vá Szatmár—Sătmar, lp Bodor Jenő, kt Kajdi Lajos, Isz 348, tksz 40, tan sz ref isk 40.

3. Apa—Apa ae, Szatmármegye, pt vá Apa, lp Papolczy Zoltán, k Zeőke József, Isz. 611, tksz 49, tan sz m ny áll isk 49, le. Apahegy—Viile Apel, Szatmármegye, kt Kiss Mária Isz 259, tksz 30, tan sz ref, isk 30 m.

4. Aranyosmeggyes—Mediaş aurit ae, Szatmármegye, pt vá helyben, lp Szabó József, k Bagossy Endre, Isz 327, tksz 12, tan sz r ny áll isk 12, le. Szatmárgörbed—Romaneşti Szatmármegye, kt Dénes László Isz 226, tksz 22, tan sz ref isk 22 m.

5. Atya—Atea ae, Szatmármegye, pt vá Szatmár, lp Sáfár Imre, kt Soós János, Isz 385 tksz 27, tan sz ref isk 27.

6. Avasujváros—Oraşul nou ae, Szatmármegye, pt vá helyben, lp Széll György esperes, slp, Kádár Miklós, kt Borbély Sándor, Hady Margit, Isz 1677, tksz 185, tan sz ref isk 80, r ny áll isk 105.

7. Batiz—Botiz ae, Szatmármegye, pt vá helyben, lp Dávid Sándor, kt Osváth Géza, Isz 367, tksz 13, tan sz ref isk 13.

8. Csengerbajos—Boghış ae, Szatmármegye p Szamosdob t. vá Szatmár,

Ap **Mogyorós Sándor**, kt **Cégényi Sándor**, 560, tksz 40, tan sz ref isk 40.

9. **Dabolcz—Dabolj** ae, **Ugocsa-megye**, pt vá **Halmi**, lp id **Kürthy Károly**, Isz 406, tksz 73, tan r ny áll 79.

10. **Egri—Agris** ae, **Szatmármegye**, p helyben, t vá **Mikola**, lp **Visky Ferenc**, kt **Kádár Károly**, **Biki Sándor**, Isz 749, tksz 162, tan sz ref isk 147.

11. **Felsőbánya—Baia sprie** ae, **Szatmármegye**, pt vá helyben, lp **Nagy Lajos**, **Kiss Péter**, kt **Hajdu Sándor**, Isz 340, tksz 40, tan sz ref isk 40, fe **Kapnikbánya** Isz 49.

12. **Halmi—Halmeu** ae, **Ugocsa-megye**, pt vá **Halmi**, lp ifj **Kürthy Károly**, kt **Szabó Lajos**, Isz 1224, tksz 69, tan sz ref isk 50, r ny áll isk 19.

13. **Hirip—Balcani** ae, **Szatmármegye**, p helyt, t vá **Szatmár**, lp **Orosz Ernő**, kt **Szücs Béla**, Isz 537, tksz 35, tan sz ref isk 36.

14. **Hosszúmező—Câmpulung** ae, **Máramarosmegye**, pt vá helyt, lp **Nagy Endre**, kt **Movik Gyula**, **Lengyel Ilona**, Isz 1046, tksz 131, tan sz ref isk 131.

15. **Józsefháza—Iojib** ae, **Szatmármegye**, pt vá **Aranyosmeggyes—Mediasul auril**, lp üresedésben, kt **Zilahi Demeter János**, Isz 352, tksz 40 tan sz ref isk 48.

16. **Kakszentmárton—Martinești** ae, **Szatmármegye**, pt vá **Sätmar**, lp **Szabó Endre**, kt **Kovács József**, Isz 512, tksz 37, tan sz ref isk 37.

17. **Kisbábony—Babești** ae, **Ugocsa-megye**, p **Halmi**, tlv **Halmi**, pt vá **Halmeu**, lp **Tóth Gábor**, kt **Varga Gábor**, Isz 399, tksz 28, tan sz ref isk 26.

18. **Kiskolcs—Culciul mic** ae, **Szatmármegye**, p helyben, t vá **Sätmar**, lp **Gacsályi Zsigmond**, kt **Benedek László**, Isz 534, tksz 41, tan sz ref isk 41.

19. **Kispeleske—Pelișor** ae, **Szatmármegye**, p helyben, t vá **Sätmar**, lp **Molnár Lajos**, kt **Molnár Ambrus**, Isz 334, tksz 45, tan sz ref isk 45.

20. **Kőszegremete—Remetea o aș** ae, **Szatmármegye**, p **Kányaháza**, t vá **Avasujváros—Orașul nou**, lp **Kovács Károly**, kt **Ölyüs Lajos**, **Ölyüs Juliánna**, Isz 697, tksz 82, tan sz ref isk 82.

21. **Lázári—Lazuri** ae, **Szatmármegye**, p helyben, t vá **Szatmár—Sätmar**, lp **Ory Tamás**, kt **Csecskedy Károly**, Isz 360, tksz 31, tan sz ref isk 31.

22. **Máramarossziget—Sighețul-marmajiei** ae, **Máramarosmegye**, pt vá helyt, lp **Bede László**, lp **Juhász Péter**, kt **Iványi Antal**, **Szelics Ilona**, Isz 1400, tksz 140, tan sz ref isk 110.

23. **Mikola—Micula** ae, **Szatmármegye**, vá helyt, lp **Magoss Ferenc**, kt **Mándy Bertalan**, Isz 905, tksz 118, tan sz ref isk 52, r ny áll isk 51.

24. **Misztótfalu—Tăușii de jos** ae, **Szatmármegye**, pt vá helyben, lp **Kiss Sándor**, Isz 372, tksz 30, r ny áll isk 30.

25. **Nagybánya—Baia-mare** ae, **Szatmármegye**, pt vá helyt, lp **Szaplonczay Bertalan**, kt **Veress Ferenc**, **Szabó Viola**, Isz 1556, tksz 135, tan sz ref isk 84, r ny áll isk 18. — **L. e. Erdőszáda—Ardușat**, **Szatmármegye**, kt **Katona Szeréna**, lp 128, tksz 8, r ny isk 8.

26. **Nagybocskó(-i missiói kör)—Bocicoiul-mare** ae, **Máramarosmegye**, pt vá **Máramarossziget**, lp **Takács Lajos**.

27. **Nagykolcs—Colciul-mare** ae, **Szatmármegye**, pt vá **Sätmar**, lp **Gyöngyössy Gyula**, Isz 428, tksz 47 tan sz 47.

28. **Nagytarna—Tarna-Mare** ae, **Ugocsa-megye**, pt vá **Halmi—Halmeu**, lp **Bodnár László**, l, Isz 320, tksz 14, tan sz r ny áll isk 12.

29. **Ombod—Ambud** ae, **Szatmármegye**, pt vá **Szatmár**, lp **Gy. Kovács József**, kt **Szöke József**, **Tassi Verona**, Isz 832, tksz 98, tan sz ref isk 83. — **L. e. Szatmárpálfalva—Paulești**, **Szatmármegye**, kt **Csele József**, Isz 188, tksz 16, tan sz ref isk 16 m.

30. **Óvári—Cetatea veche** ae, **Szatmármegye**, pt vá **Sätmar**. lp **Fehér Bertalan**, kt **Barta Bálint**, Isz 1274, tksz 64, tan sz ref isk 64.

31. **Patóháza—Patau** ae, **Szatmármegye**, pt vá **Aranyosmeggyes—Medias auril**, lp **Barkász Imre**, kt **Málnássyné Kiss Ilona**, Isz 386, tksz 27, tan sz ref isk 27.

32. **Pettyén—Petin** ae, **Szatmármegye**, pt **Ombod**, vá **Sätmar**, lp **Bogdán Lajos**, kt **Jagó Anna**, Isz 353, tksz 27, tan sz ref isk 27.

33. **Pusztadaróc—Pusta-daroljului** ae, **Szatmármegye**, pt vá **Szatmár—Sätmar**, lp **Székely Géza**, kt **Bilkay Emma**, Isz 302, tksz 43, fan sz ref isk 28, r ny áll isk 15.

34. **Sándorhomok—Nișipeni** ae, **Szatmármegye**, pt vá **Sätmar**, lp **Csüry Miklós**, kt **Adorján Guszláv**, Isz 334, tksz 30, tan sz ref isk 50.

35. **Sárköz—Livada** ae, **Szatmármegye**, pt vá helyt, lp **Sziky Ádám**, kt **Peleskey Margit**, Isz 575, tksz 54, tan sz ref isk 54.

36. **Sárközujlak—Livada nou** ae, **Szatmármegye**, pt **Sárköz**, vá **Livada**, lp **Szabó Károly**, kt **Vakarcs Ilona**, Isz 153, tksz 7, r ny áll isk 5.

37. **Szamosdara—Dara** ae, **Szatmármegye**, pt vá **Szatmár—Sätmar**, lp **Csiszár István**, kt **Szijgyártó Anna**, Isz 358, 34, tan sz ref isk 34.

38. **Szamosdob—Doba** ae, **Szatmármegye**, pt helyt, vá **Sätmar**, lp **Gyöngyössy Bálint**, kt **Borsy István**, Isz 514, tksz 56, tan sz ref isk 56.

39. Szamoskóród — Corod ae, Szatmármegye, pt vá Sätmar, lp Kürthy Dezső, k Ács Elek, lsz 321, tksz 42. — L. e. Dobrácsapáti—Apätän, Szatmármegye, kt Bozsó István, lsz 157, tksz 16, tksz ref i 16.

40. Szamoskrassó — Caraseni ae, Szatmármegye, pt vá Szatmár, lp Oláh Sándor, kt Tóth Kálmán, Ladányi Ilona, lsz 850, tksz 100, tan sz ref isk 70.

41. Szárazberek — Bercu ae, Szatmármegye, pt vá Szatmár, lp Joó Kálmán, kt Oroszlán István, lsz 482, tksz 44, tan sz ref isk 44.

42. Szatmár—Sätmar ae, Szatmármegye, pt vá helyt, lp Boros Jenő, Debreceni István, slp Kocsmár Boldizsár, Barthus Jenő, kt k Beregi István, Karikás Sándor, Asztalos Boriska, Saja Ida, Csajkos Gyuláné, k lsz 6312, tksz 493, tan sz ref isk 225, m ny áll isk 266.

43. Szatmárhegy—Viile sätmarului ae, Szatmármegye, pt vá helyt, lp Peleskey Sándor, slp Kiss Ferenc, k Sipos Béla, lsz 2188, tksz 170, r ny áll isk 170. — L. e. Erdőd—Arded Szatmármegye, lév kt Makay Irma, lsz 150, tksz 16, tan sz ref isk 16.

44. Szatmárnémeti—Sätmar ae, Szatmármegye, pt vá helyt, lp Sárközy Lajos, slp Szendrei Dénes, k Saja Sándor, lsz 5100, r ny áll isk 325.

45. Szatmárudivari — Odorau ae, Szatmármegye, pt vá helyt, lp Juhász Péter, kt Jenei Juliánna, lsz 367, tksz 25, tan sz ref isk 25. — L. e. Berend—Berindan, Szatmármegye, kt Sarkadi Nagy Ferenc, lsz 330, tksz 30, tan sz ref isk 22.

46. Szinérváralja — Seini ae, Szatmármegye, pt vá helyt, lp Szabó Endre, kt Fábán István, lsz 783, tksz 649, tan sz ref isk 37, r ny áll isk 12.

47. Tamásváralja — Tamaseni ae, Ugocsamegye, pt vá Halmi—Halmeu, lp Bodnár Béla, kt Ferenczi Károly, lsz 471 tksz 77, tan sz ref isk 77.

48. Turterebeş — Turulung ae, Ugocsamegye, pt vá Halmi—Halmeu, lp Szép Kálmán, kt Bálint Imre, lsz 324, tksz 25, tan sz ref isk 20, r ny áll isk 1.

49. Vámfalu—Vama ae, Szatmármegye, pt vá helyt, lp Kolozs Vince, k Monsky Sándor, lsz 711, tksz 71, tan sz r ny áll isk 77.

50. Vetés—Vetiş ae, Szatmármegye, pt vá Szatmár, lp Szarka Károly, k Vadnay Pál, lsz 603, tksz 71, tan sz r ny áll isk. 59.

V.

Nagykárolyi egyházmegye.

a) Tisztviselők:

1. Esperes: Havas Gyula Börvely, gondnok: dr Nagy Sándor Erdőd, lelkeszi főjegyző: Papp József, világi fő-

jegyző: Néma Gusztáv, számvevő: Papp József, pénztáros: Rácz Elek, em. ügyész: dr Kölcsey Ferenc Domahida, tanügyi előadó: Takács Ferenc.

2. Em. tanácsbírák lelkeszi részről: Takács Ferenc, Rácz Elek, M. Szabó Miklós, Papp József. Világi részről: Kacsó Károly, Gáspár Pál, dr Falussy Árpád, és Néma Gusztáv.

3. Egyhker. képviselők lelkeszi részről: Papp József. Világi részről: Gáspár Pál.

4. Em. közgyűlési tanítóképviselek: Bartha István és Török Bernát.

b) Egyházmegyék:

1. Bere—Berea ae, Salajmegye, p Csomaköz—Ciumeşte, táv. Nagykároly—Careii-mari, vá Szaniszló—Sanislau, lp Pálfi István, kt Berényi Sándor, lsz 430, tksz 35 tan sz ref isk 20, r ny áll isk 7.

2. Börvely—Berveni ae, Salajmegye, pt Nagykároly, vá helyben, lp Havas Gyula, slp Czirják Károly, kt Bartha István, tanító Kulcsár Ilona, lsz 1867, tksz 160, tan sz ref isk 160.

3. Csomaköz—Ciumeşti ae, Salajmegye, p helyben, táv Nagykároly—Carei-mari, vá Szaniszló—Sanislau, lp Tárucz Géza, lsz 333, tksz 10, r ny áll isk 2.

4. Dobra—Dobra ae, Szatmár m, p Hurez—Nanfii, pá Alsószopor Vásártér—Supurul de jos, lp Szabó István, kt Forizs Mihály, tan Szabó Ilona, Nagy Margit, lsz 1638, tksz 137, tan sz ref isk 137.

5. Domahida—Domăneşti ae, Szilágy m, pt vá helyben, lp Szabó Lajos, kt Török Bernát, lsz 1440, tksz 162, tan sz ref isk 50, r ny áll isk 112.

6. Dengeleg—Dindeşti ae, Szilágy m, p helyben, vá Nagykároly, lp Borbély Sándor, lsz 305, tksz 22, r ny áll isk 22.

7. Érendréd—Andrid ae, Szilágy m, p helyben, vá Érkörtvélyes—Curtuiseni, lp Gargya Géza, kt Szaletzki Miklós, tanító Csutoros Anna, lsz 750, tksz 64, tan sz ref isk 64.

8. Érkörtvélyes—Curtuiseni ae, Szilágy m, pt vá helyben, lp Kovács Lajos, kt Molnár József, tanító Radványi Mihály, lsz 1567, tksz 145, tan sz ref isk 104, r ny áll isk 21.

9. Gencs—Genciu ae, Szilágy m, pt vá Nagykároly, lp Papp József, kt Dancs Sándor, t Varga Ilka, lsz 828, tksz 74, tan sz ref isk 74 r ny áll isk 2.

10. Géres—Ghiris ae, Szatmár m, p helyben, t vá Gilvács—Gilvaciu, lp Ujlaky Miklós, kt Ács István, t Cseh Olga, lsz 995, tksz 78, tan sz ref isk 78.

11. Iriny—Irina ae, Szatmár megye, p Portelec, vá Nagykároly—Careii-mari, lp Veress Imre, kt Koroknay Ilona, t Vadnay Margit, lsz 593, tksz 61, tan sz ref isk 61.

12. Kaplony—Caplăni ae, Salajmegye, pt vá Nagykaroly—Carei-mari, lp Lovász Béla, kt Benkő Blanka, lsz 316, tksz 32, tan sz ref isk 19, r ny áll isk 13.

13. Királydaróc—Craiodorolț ae, Szalmarmegye, pt helyben, vá Nagymajtény—Moflinul-mare, lp Szabó Miklós, lsz 600, tksz 41, tan sz r ny áll isk 41.

14. Kismajtény—Moflinul-mic ae, Salajmegye, pt vá helyben, lp Rácz Elek, kt Ottmayer Gyula, lsz 622, tksz 53, tan sz ref isk 53.

15. Krasznaszentmiklós—Sanmiclaus ae, Salajmegye, lp Veress László, lsz 351, tksz 28, r ny áll isk 28.

16. Nagykaroly—Carei-mariae, Salajmegye, pt vá helyben, lp Gönczy Sándor, slp Veress Kálmán, kt Bakó István, t Vadnai Irma és Tyukodi Ilona, lsz 3018, tksz 220, tan sz ref isk 160, r ny áll isk 50.

17. Szaniszló—Sanislaus ae, Salajmegye, pt vá helyben, lp Takács Ferenc, kt Juhász Ferenc, lsz 545, tksz 47, tan sz ref isk 47.

VI.

Nagyszalontai egyházmegye.

Tisztviselők:

1. Esperes: Kassay Béla Tenke, egyh. m. gondnok: Szabó Zoltán Arad, tb. gondnok: Fogarasy Kálmán, lelkeszi főjegyző: Arday Aladár Gyanta, világi főjegyző: dr Hadházy Kálmán Nagyszalonta, lelkeszi aljegyző: Kun Zoltán Pankota, világi aljegyző: Rovács István Nagyszalonta, számvevőszéki elnök: Rácz Gyula Nagyszalonta, pénztáros: Boltyán Pál Erdőhegy, egyházmegyei ügyész: dr Kapéry Béla Nagyszalonta, Tanügyi előadó: Nagy Zoltán Gyorok, Számvevőszéki előadó: Juhász András Várasfenes, Missziói előadó: Bokor Sándor Belényes.

2. Egyházmegyei tanácsbírák lelkeszi részről: Böszörményi Lajos Nagyszalonta, Fogarassy Bálint Ágya, Boltyán Pál Erdőhegy, Balogh Mátyás Nagyzerind, Bokor Sándor Belényes, Szakács Dénes Körös-tárkány. Világi részről: gr. Tisza Kálmán Csegőd, dr Hadházy Kálmán Nagyszalonta, Miskolczy Jenő Illye, Mészáros Dániel Arad, Szántai Lajos Arad, dr Sarkady Dániel Nagyszalonta.

3. Egyházkerületi képviselők lelkeszi részről: Böszörményi Lajos Nagyszalonta, Fogarassy Bálint Ágya. Világi részről: dr Hadházy Kálmán Nagyszalonta, Mészáros Dániel Arad.

4. Egyházmegyei közgyűlési tanítóképviselek: Seres László és Mikó Pál Nagyszalonta.

b) Egyházközségek.

1. Ágya—Adea ae, Aradmegye, pt helyben, vá Chișineu, lp Fogarasi Bálint, kt Erdei Sándor Szabó Dániel lsz 1773, tksz. 114 ref. isk. 114.

2. Ant—Ant ae, Biharmegye, p helyt, t vá Tamáshida—Tamașda, lp Bagdi János, kt Juhász Gyula lsz 1066, tksz 128 tan sz ref isk 72, ny áll isk 56.

3. Arad ae, Aradmegye, p t vá Helyt lp Csécsi Imre, slp fg Szabó Zoltán nyug tábornok, lsz 6800, tksz 853 tan sz m ny áll isk 470, r ny isk 383.

4. Árpád—Arpad-Decebal ae, Biharmegye, p t vá Helyben, lp Boros Gábor, kt Kálnoky István, Koós János, lsz 1675, tksz 160, tan sz ref isk 98, r ny áll isk 51.

5. Belényes—Beiuș ae, Biharm. p t vá Helyben, lp Bokor Sándor, kt Varga László, lsz 773, tksz 43 tan sz ref isk 38, r ny áll isk 5.

6. Belényessonkolyos—Sun-cuiș ae, Biharmegye, p t Finis, vá Helyben, lp Kecskeméli Kálmán, kt Kerékgyártó Mihály, l sz 524, tksz 44 m ny áll isk 44, L e Körösjánosfa Biharmegye, tksz 32, m ny áll isk 60.

7. Belényesujlak—Uileac de Beiuș Biharmegye, p t vá Helyben, lp Sipoș János, kt Matolcsy Gyula, Kiss Erzsébet, Sipoș Ida, lsz 970, tksz 85, tan sz ref isk 76.

8. Bélzerénd—Luntreni ae, Arad megye, p t Vadász, vá, Tamáșda, lp Igyártó Sándor, kt Juhász László lsz 458, tksz 60 tan sz ref isk 60.

9. Borosjenő—Ineu ae, Aradm., p t vá Helyben, vá Pankota, lp ál üres, bsz Kun Zoltán pankota lelkeszi, k Lőnhárd Imre, lsz 1064, tksz 20, r ny áll isk 20.

10. Borossebes—Sebis ae, p t vá Helyt, lp Szabó József, l sz 398, tksz 31, r ny áll isk 31.

11. Csermő—Cermeiu ae, Aradmegye, p t vá Helyt, lp Bodnár Lajos, k Bodnár Ilona, lsz 319, tksz 25, r ny isk 25.

12. Erdőgyarak—Ghiarac ae, Biharmegye. pt vá Helyt, lp Bugyi János, kt Király László, Csósz Lajos, lsz 1589, tksz 228. tan sz ref isk 199, r ny áll isk 29.

13. Erdőhegy—Padureni Chișineu Cris ae, Aradmegye, p t vá Chișineu, lp Boltyán Pál, kt Faragó József, lsz 1503, tksz. 102, ref isk 102.

14. Feketegyarmat—Iarmata neagă ae, Aradmegye, p t Nagyzerénd, va Chișinau lp Szücs József, kt Török Sándor, Kiss Sándor lsz 1861. tksz. 127. ref. isk. 198.

15. Feketetót—Tăut ae, Biharm. pt Feketebátor, vá Helyben, lp Nagy Sán-

dor, Isz 249, 1 e Fekete Győrös, Isz 28, Feketebátor Isz 105. Iksz 27. r ny áll isk. 27.

16. Gyanta—Ginta ae, Biharmegye, pt vá Helyben, lp Arday Aladár, k Kovács László, Isz 1848, Iksz 108, vegyes ny. áll. isk. 108, 1 e Chesea—Kisháza Biharmegye, hl Iksz 10, r ny áll isk.

10. f e Tenkeszéplak Isz 121, Iksz 5, r ny áll isk 5.

17. Gyorok—Ghiorok ae, Aradmegye, pt vá Helyben, lp Nagy Zoltán, kt Hirsch József, Isz 320, Iksz 40, tan sz. ref isk 30, m ny áll isk 5.

18. Köröstárkány—Tarcia ae, Biharmegye, pt vá Belényes, lp Szakács Dénes, kt Erdélyi Gyula, t Jordán Józsefné, Isz 1420, Iksz 120. ref isk j. 120.

19. Magyarcséke—Ceica ae, Biharmegye pt vá Helyben lp Turóczy Gyula Isz 327 Iksz 21 r ny áll isk 21.

20. Magyarremete—Remetea ae, Biharmegye, pt vá Belényes, lp Szatmáry István, k Balla János, Isz 861, Iksz 188, r ny áll 88.

21. Mezőbaj—Boiu ae, pt vá Illye, lp Szücs Antal kt Madaras Károly, Kiss Julia Isz 150, Iksz 110, ref isk 110.

22. Nagyszalonta—Salonta ae, Biharmegye pt vá Helyben, lp Böszörményi Lajos, Dohy Árpád, slp Kiss Géza, kt Vasváry Béla, Isz 13012, Iksz 1023, tan sz ref isk 402, r ny áll isk 601.

23. Nagyzerénd—Zerindul ae, Aradmegye, pt Helyben, vá Tamásda és Livada, lp Balogh Mátyás, ki Csösz Ferenc, Muzsnai Albert, Isz 2656, Iksz 174 ref isk 143, r ny áll isk 33.

24. Kisnyégerfalva—Negru ae, Biharmegye, pt vá Beius, kt Tordai Ferenc Iksz 276, Iksz 30 ref 30.

25. Pankota—Pâncota ae. Aradmegye, pt vá Helyben, lp Kun Zoltán, kt Báky Magdolna, Isz 520, Iksz 80 tan sz ref isk 32, r kath isk 26 r ny áll isk 4. F e Világos Isz 122, Iksz 15, r ny áll isk 15.

26. Szentleányfalva—Șânleani ae, Aradmegye, pt Arad vá Glogovat, lp Nánássy Dániel, k Isz 635 Iksz 71.

27. Tamáshida—Tâmașda ae, Biharmegye pt vá Helyben, lp Ungváry Gyula, kt Kiss Ferenc, Isz 900 Iksz 60 tan tan sz ref isk 50, r ny áll isk 10.

28. Tenke—Tinca ae, Biharmegye, pt vá Helyben, lp Kassay Béla, kt Vass Lajos, Isz 2079 Iksz 114, tan sz ref isk 111, r ny áll isk 3.

29. Vadász—Vădas ae, Aradm., pt Helyben, vá Livada puszta, lp Vass Jenő, kt Nagy Sándor, Isz 1650, Iksz 140, tan sz ref isk 100 F. e.

30. Várasfenes—Finis ae, Biharmegye, pt vá Helyben, lp Juhász András, kt Nagy Gyula, Makai Ilona Isz 1472, Iksz 120 tan sz ref isk 129.

II.

Tanintézetek.

I. Nagyvárad tanítónőképző-intézet.

a) Igazgatótanács.

Elnök: Dr Olasz Béla.

Helyettes elnök: Csernák Béláné egyházkerületi főjegyző.

Tagok: Tarnóczy Lajos esperes, Dr Ujfaluassy Sándor em. bírósági, Kassay Béla esperes, Szabó Zoltán gondnok, Végh József esperes, dr Várady Miklós gondnok.

Intézeti pénztáros: Dr Szeghalmy Sándor.

K. Gálbory Erzsébet intézeti igazgató. Nagy Vilmos tanárkari képviselő.

Értekezletileg jegyző: Varga Dezső tanárkari képviselő.

b) Tanári testület.

Igazgató: K. Gálbory Erzsébet.

Tanárok: Nagy Vilmos, Varga Dezső, Joós Viola, r. tanárok; Reichard Erzsébet, dr Szőke Ferenc, Lestyan Béla, Czeglédi Emmy, Alexiu Emilia, Colruș János, Silaghi József, óraadók; Materny Imre ág. ev., Löwy Jakab neol. izr., Schlesinger Márk orth. hitoktatók.

II. Nagyvárad református polgárleányiskola.

a) Igazgatótanács.

Elnök: Dr Olasz Béla.

Helyettes elnök: Csernák Béla.

Tagok: Sulyok István, dr Thury Kálmán, Domokos László, dr Tóth Ferenc, Kiss Károly, dr Szeghalmy Sándor intézeti pénztáros, Debreczy Imre, K. Gálbory Erzsébet intézeti igazgató, Joós Viola, Varga Dezső tanár, értekezletileg jegyző.

b) Tanári testület a tanítónőképző-intézetével azonos.

III. Szatmárnémeti-i reál. főgimn.

a) Főgimnáziumi igazgatótanács.

Elnök: Dr Vajay Károly ny. polgármester.

Tagok hivatalból: Boros Jenő, Debreczeni István ref. lelkészek; Bakcsy Gergely igazgató, Sárközi Lajos lelkész.

Választott tagok: Széll György esperes, Asztalos Sándor, dr Böszörményi Emil, Balogh József, Pető György, dr Lénárd István, Bagothay Sámuel, Birta István, Bunna István, dr Hántz Jenő és Markos Imre tanárok.

Jegyző: Birta István.

Pénztáros: Bunna István.

b) A tanári kar.

Igazgató: Bakcsy Gergely.

Rendes tanárok: Bagolhay Sámuel vallás tanár, Birta István, Bunna István, Cecsey Jenő, dr Hantz Jenő, Markos Imre, Mátray Lajos, Regéczi Sándor, Szabados Ede, Helyettes tanár: Nagy Béla szakvizsgát tett tanárjelölt. Óraadó tanárok: Cholda György, dr Schöber Emil, Tamás Sándor, Saja Sándor, Bejáró hitoktatók: Frischmann Mayer izr. tanító, Gönczy Pál g. kath. lelkész, Rigó János ág. h. ev. lelkész, dr Láng Ferenc r. kath. lelkész, Weisz Emánuel status quo ante izr. vallásu hitoktató. Hivataloszolgák: Kallós Ferenc és László Lajos.

IV. Szatmári ref. felsőleányiskola

a) Igazgatótanács.

Elnök: Dr Vajay Károly.

Tagok: Bakcsy Gergely főgimn. igazgató, Bakcsy Domokosné Korbuly Irén, Balog József, Debreczeni István, Birta István, Boros Jenő, Demjénné Molnár Ilona intézeti igazgató, dr Hadady Lajos dr Harcsár Géza, Horváthné Nyárády Berta, dr Lénárd István, Martininé Scheint Luise, Nagy Gabriella, Pilhoffer Ida tanárkari képviselők, Sárközy Lajos lelkész, az intézet pénztárosa.

b) Tanári testület.

Igazgató: Demjénné Molnár Ilona.

Rendes tanárok: Bakcsyné Korbuly Irén, Horváthné Nyárády Berta, Martininé Scheint Luise, Nagy Gabriella, Pilhoffer Ida, Széll Julia.

ÉRTESÍTÉS

Butorcsarnok

Ez uton hívjuk fel a nagyérdemű vevő közönség becses figyelmét arra, hogy a Mezey [Mihály-utcában, az Ipartestület-székházában 31 asztalos és 4 kárpitos mesterből álló **Butorcsarnok** című szövetkezetet lerakat létesült, amelyben mindennemű **BUTOR** a legegyszerűbbtől, a legdiszesebb kivitelig igen nagy választékban, a legolcsóbb áron áll rendelkezésre. — Mielőtt a nagyérdemű közönség butorszükségletét beszerezné, ne mulassza el ezen **altruisztikus** intézményt felkeresni. — Jelszavunk: **mindenkit meglegedésre, garancia mellett kiszolgálni.** Tisztelettel az **IGAZGATÓSÁG.**

Posta-, távirda- és Telefon TARIFÁK

Érvényes 1927. január 1-től.

	Belföld		Austria, Cseho- slovákia, Italia, Polonia, Ungar.		Egyéb külföldre	
	L.	b.	L.	b.	L.	b.
1. Levél						
20 gr.-ig — — — — —	3	—	7	50	10	—
40 " — — — — —	4	—	13	50	16	—
60 " — — — — —	5	—	19	50	22	—
80 " — — — — —	6	—	25	50	28	—
100 " — — — — —	7	—	31	50	34	—
további 20 gr.-ként 2000 gr.-ig — —	1	—	6	—	6	—
2. Levelezőlap, postai						
képes levelezőlap — — — — —	1	—	4	50	6	—
2	—	4	50	6	—	—
3. Nyomtatványok						
50 gr.-ig — — — — —	—	50	2	—	2	—
100 " — — — — —	1	—	4	—	4	—
150 " — — — — —	1	50	6	—	6	—
200 " — — — — —	2	—	8	—	8	—
további 50 gr.-ként 2000 gr.-ig — —	—	50	2	—	2	—
4 Üzleti papírok						
250 gr.-ig — — — — —	3	—	10	—	10	—
300 " — — — — —	3	50	12	—	12	—
350 " — — — — —	4	—	14	—	14	—
további 50 gr.-ként 2000 gr.-ig — —	—	50	2	—	2	—
5. Árúminták						
100 gr.-ig — — — — —	2	—	4	—	4	—
150 " — — — — —	2	50	6	—	6	—
200 " — — — — —	3	—	8	—	8	—
250 " — — — — —	3	50	10	—	10	—
300 " — — — — —	4	—	12	—	12	—
további 50 gr.-ként belföldre 550 gr.-ig, külföldre 500 gr.-ig. — — — — —	—	50	—	—	—	—
6. Ajánlási díj az 1—6 alatti díjakon felül. — — — — —	6	—	10	—	10	—
7. Értesítő a kézbesítésről — — — — —	6	—	10	—	10	—
Értesítő a kézbe utólag kérve — — — — —	6	—	20	—	20	—
8. Reklamáció — — — — —	6	—	40	—	40	—
9. Ünnepi és éjszakai pótdíj — — — — —	5	—	—	—	—	—
Posterestante pótdíj, érkezésnél — — — — —	5	—	5	—	5	—
10. Segélybélyeg						
más helységekbe szóló leveleknél és levelezőlapoknál — — — — —	—	25	—	—	—	—
11. Az összes küldemények a fel- adáskor bérmentesítendőek, ellen- kező esetben térliként kezeltek. A hiányosan bérmentesítetteket a rendeltetési helyen a hiány két- szerezésével terhelik de minimum —						
2	—	4	—	4	—	—
12. Csomagok.						
Minden kg.-ért vagy ennek töredékéért 20 kg. súlyig — — — — —	8	—	—	—	—	—
Terjedelmesek — — — — —	12	—	—	—	—	—
Kézbesítési díj 5 kg.-ként — — — — —	4	—	—	—	—	—
Értesítő az érkezésről — — — — —	3	—	3	—	3	—
13. Értékdíj csomagoknál és érték- leveleknél						
1000 leiig — — — — —	—	—	—	—	Lei	3.—
2000 " — — — — —	—	—	—	—	"	6.—
3000 " — — — — —	—	—	—	—	"	9.—
4000 " — — — — —	—	—	—	—	"	12.—
5000 " — — — — —	—	—	—	—	"	15.—
minden további 1000 lei, 10000 leiig — — — — —	—	—	—	—	Lei	3.—
Minden további 1000 Lei — — — — —	—	—	—	—	Lei	1.—
14. Utánvételi díj						
mindenfajta küldeménynél 1000 leiig — — — — —	—	—	—	—	Lei	5.—
minden további 1000 lei, 10,000 leiig — — — — —	—	—	—	—	"	2.—
15. Postautalvány belföldre						
Ürlap 3 lei						
900 Lei-ig — — — — —	—	—	—	—	Lei	10.—
1000 " — — — — —	—	—	—	—	"	11.—
2000 " — — — — —	—	—	—	—	"	16.—
3000 " — — — — —	—	—	—	—	"	21.—
4000 " — — — — —	—	—	—	—	"	26.—
5000 " — — — — —	—	—	—	—	"	31.—
6000 " — — — — —	—	—	—	—	"	36.—
7000 " — — — — —	—	—	—	—	"	41.—
8000 " — — — — —	—	—	—	—	"	46.—
9000 " — — — — —	—	—	—	—	"	51.—
10000 " — — — — —	—	—	—	—	"	56.—
Távirati utalványoknál ezen felül külön díj 20 lei						
16. Táviró tarifák szódij:						
Belföld — — — — — Lei 1.—						
Ujságtávirat — — — — — " .50						
Segéjdíj:						
Belföldi táviratokért Lei —.50						
Külföldi táviratoknál " 1.—						
Dringend a díj háromszorosa.						
Ünnepnap pótdíj belf. 5 Lei.						
Külföldre küldött táviratok szódija a svájci frank agiója szerint változik.						
17. Telefon díjtételek						
Beszélgetési díjak 3 perces egységként:						
Helyben — — — — — Lei 4.—						
A megye területén " 10.—						
A szomszédos me- gyékkel — — — — — " 20.—						
A többi megyékkel " 40.— és —.50 bani segély díj.						
Sürgős beszélgetésekért há- romszoros díj szedendő.						

BÉRES
nyomda
telefon **6-22**
száma

Az állatok betegségeire való szavatosság.

Az eladó jótállani köteles :

Teheneknél :	Napig	Sertéseknél :	Napig
Francia kórságért — — — — —	30	Borsóka-kórért — — — — —	8
Lovaknál :			
Taknyosságért — — — — —	15	Bőrféregért — — — — —	30
Kehességért — — — — —	15	Havi vakságért — — — — —	30
Csökönységért — — — — —	30	Fekete hályogért — — — — —	30
Buta-csiráért — — — — —	30	Rozsféregért — — — — —	30
Juhoknál :			
Himlőéri — — — — —	8	Férges tüdőnyavalyáért — — — — —	60
Rühért — — — — —	8	Métely és májrothadásért — — — — —	60

A háziállatok vemhességi ideje vagy ellési naptár :

	A vemhesség középhartama	A vemhesség tart	
		legkevesebb	legfeljebb
Lovak — — — — —	340 napig	330 napig	419 napig
Tehenek — — — — —	285 "	240 "	321 "
Juhok és kecskék — — — — —	154 "	146 "	158 "
Disznók — — — — —	120 "	109 "	133 "

A vemhesség kezdete	A vemhesség vége			
	lovaknál	teheneknél	juh és kecskéknél	disznóknál
január 1	december 6	október 12	június 3	április 30
" 16	" 21	" 27	" 18	május 15
február 2	január 7	november 13	július 5	június 1
" 15	" 20	" 26	" 18	" 14
március 1	február 3	december 10	augusztus 1	" 28
" 17	" 19	" 26	" 17	július 14
április 1	március 6	január 10	szeptember 1	" 29
" 16	" 21	" 25	" 16	augusztus 13
május 1	április 5	február 9	október 1	" 28
" 16	" 20	" 24	" 16	szeptember 12
június 1	május 6	március 12	november 1	" 28
" 15	" 20	" 26	" 15	október 12
július 1	június 5	április 11	december 1	" 28
" 15	" 19	" 25	" 15	november 11
augusztus 1	július 6	május 12	január 1	" 28
" 17	" 22	" 28	" 17	december 14
szeptember 1	augusztus 6	június 12	február 1	" 29
" 16	" 21	" 27	" 16	január 13
október 1	szeptember 5	július 12	március 3	" 28
" 10	" 14	" 21	" 12	február 6
" 21	" 25	augusztus 1	" 24	" 18
november 1	október 6	" 12	április 3	" 28
" 15	" 20	" 26	" 17	március 14
december 3	november 7	szeptember 3	május 5	április 1
" 15	" 19	" 25	" 17	" 13
" 30	december 4	október 10	június 1	" 28

A kollás tart a tyukoknál 19—24 napig, rendszeren 21 napig; a pulykánál 26—29 napig; a csirgékénél 28—33 napig; récéknél (kacsáknál) 28—32 napig és galamboknál 17—19 napig

A tenyésztésre legalkalmasabb életkor.

A csődör 4 - 16,	a kanca 5-14	} Ha jó ivadé- koi elegendő számban lesznek utá- nak tovább is
A bika 2-6,	a tehén 2-6	
A kan 1-4,	a koca 1-4	
A kos 2 6,	az anyajuh 2-6	

Növendékállatok szoptatási időtartama.

Ló- és szamárcsikók	Hónap
Bárányok	3 - 4
Malacok	2 - 2 ^{1/2}
Borjak	2 ^{1/2} - 5 ^{1/2}
Kecskegidák	2 - 2 ^{1/2}

Alomszükséglet egy napra.

Lónak	Kilogramm
Marhának (száraztakarmányozásnál)	2 ^{1/2} - 5 ^{1/2}
" (zöld)	6 - 8
Juhnak	1 ^{1/10} - 3 ^{1/10}
Sertésnek	1 2

Sószükséglet egy napra.

Lónak	Gramm
Marhának	20 - 50
Juhnak	5 - 10
Sertésnek	5 - 10

Vizszükséglet egy napra.

Lónak	Liter
Marhának	24 - 30
Juhnak	30 - 40
Sertésnek	5 - 10
	5 - 10

A gazdasági termékek súlyvesztése az elraktározás ideje alatt.

9-12 hónap alatt a beszáradás következtében súlyából veszít

a buza és rozs	1 - 2 ^{0/10} - 0 ^{0/10}
az árpa és zab	2 - 3 "
a hüvelyesek	2 - 5 "
a burgonya	8 - 10 "
a répa prizmában	6 - 10 "
a széna	8 - 10 "
a repce	6 - 8 "
a lófogu csöves tengeri	8 - 15 "
a közönséges magyar tengeri	7 - 11 "
az apró, keményszemű tengeri	5 - 7 "
100 kg. csöves tengeri, fajla szerint változóan, 75 - 90 kg. lemorzsoltt szemett ad.	

Vadász-naptár.

Az érvényes új törvény alapján összeállítva. — A sötét mezők a tilalmat jelentik.

Folyó szám	A vad neve	Január	Február	Március	Április	Május	Junius	Julius	Augusztus	Szeptember	Október	November	December
1	Szarvas bika (Tehén állandóan tiltva)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
2	Dámvad (Tehén állandóan tiltva van)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
3	Zerge, mindkét nem	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
4	Ózbakk (őztehén csak külön miniszteri engedély alapján lehet)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
5	Nyul	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
6	Daru és tuzok	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
7	Sikel- és nyirfajd mindkét nem	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
8	Fácán és császármadár	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
9	Fogoly	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
10	Vadgalamb, fűrj, gerle	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
11	Rucák, hattyu, vadliba	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
12	Szalonka, víz szalonka, mindenféle más vad, kivéve a törvény 25 §-ában említettek	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
13	Medve, vaddisznó, borz, farkas, vadmacska, gérény és az összes ragadozó állatok	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
14	Mindennemű éneklő madár	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■

A nyulakra vonatkozó vadászati tilalom miniszteri rendelet szerint január 1-től szeptember 30-ig tart, mely intézkedés azonban ideiglenes jellegű.

SZOLID ÉS MEGBIZHATÓ ÓRÁS ÜZLET!

Alapítva 1886.

Arany, ezüst ékszerek.

Ezüst evőeszközök,
asztali dísz tárgyak

Ezüst cigaretta szelencék.

Ezüst gyermek
evőkészletekArany, ezüst és nickel,
zseb és karkötő órák.

China-ezüst asztaldiszek.

Elsőrendű alpacca
evőeszközök.Menyegzői és keresztelési
alkalmi ajándék tárgyak.Elsőrangú, teljesen meg-
bizható óra javító műhely.Ékszer átalakítások,
ujak készítése, javítások

saját műhelyemben fiam vezetésével készülnek.

SZILÁGYI GÉZA

Oradea—Nagyvárad, Bul. Reg. Ferdinand (Rákóczi-ut) 4.

Nagyvárad

Agrár

Takarékpénztár

R. T.

Telefon-
számok:

17

614

Alapítke: 10,000.000.—

Tartalékalap: 8,000.000.—

Foglalkozik a banküzlet minden ágával.

Fióköntézet:

MARGITTA

Affiliáció: Máramarosszigeti Takarékpénztár és Hitelbank részv. társ.
Sighetul-Marmatiiei

Kovács Testvérek
NAGYÁRUHÁZA
ORADEA

Legolcsóbb és legjobb
 beszerzési forrás!

Tátray Gusztáv
ORADEA

Kézi munka különlegességei a
 legszebbek és legolcsóbbak.

„TIMISIANA“

Takarék és Hitelintézet nagyváradi fiókja
ORADEA

Központ: Temesvár.

Alaptőke 50 millió lei
 Tartalékalapok 30 millió lei
 Takaréketét-állomány 500 millió lei

Elfogad mindennemű bankszerű megbízást és azokat az egész Nagyromániát behálózó összeköttetései útján leggyorsabban, legpontosabban és legjutányosabban teljesíti.

Mindenkor felvehető és lekötött takaréketéteket előnyös kamatláb mellett gyömölcsöztet.

Devizaosztálya külföldi fizetéseket és csekkeket kedvező árfolyamon értékesít.

Meghitelezési osztálya a legmesszebbmenő gonddal bonyolít le mindennemű bel- és külföldi okmányos meghitelezést alacsony jutalék ellenében.

Váltóosztály. — Hitelosztály.

Piața Unirii 2. sz., Kishidfőnél. Távbeszélő: 28, 827, 901.

Veiszlovits Adolf és Fia

Első nagyváradi temetkezési vállalata

„Concordia Entreprise des pompes funebres“

ORADEA — NAGYVÁRAD

STRADA REGELE FERDINAND [RÁKÓCZI-UT] 13

Alapított: 1858. évben.

SARKADY ZOLTÁN

Első mezőgazdasági gépjavitó és gépipartelepe
Oradea—Nagyvárad, Simeon Barnufiu [Damjanich-utca] 30. szám.
Alapítva 1902.

LISERON kézfinomító

csodás hatású krém, amely a kezeket 3 nap alatt bársonyosimává, hófehérré varázsolja
Főraktár: **Farkas István**
„APOLLÓ” nagydrogeriája
ORADEA.

HARANG ÉS FÉMÖNTÖDE

Schieb és Kauntz

SIBIU—NAGYSZEBEN

Vasut-utca 15. sz.

Szállit templomi harangokat garantált békeötvözésben, művészi kivitelben a legmesszebbmenő jótállás mellett. Hosszu évi tapasztalatok ezen szakmában elsőrendű munkát biztosítanak.

Kérjen külön ajánlatokat!

MÉGAY ÉS LÁSZLÓ

Papirkereskedés
Könyvnyomda
Üzleti könyvek
Iskolai felszerelések
ORADEA.

Interurban telefon 6-23.

Ha **OLCSÓN** és **JÓL** akar vásárolni, keresse fel a **LUKÁCS & Co.** cég textilnagyáruházát, ahol a legjobb és legszebb női és férfi divatszöveget, a leghíresebb zepességi vásznakat selyem és cérna zefireket vásárolhatja készpénzért vagy kényelmes **HÉTI** vagy **HAVI** részletre. Saját külön konfektio osztályunkban mindennemű férfi és női ruhák készen és méret után kaphatók. Saját paplangyár.

LUKÁCS & Co

Str. Prințul Carol 1—3. [A színház mögött.]

A
**Dreher-
 Haggenmacher**

sörök

Romániában
 a legjobbak!

**Nagyvárad
 Hitelbank**

Részvénytársaság

ORADEA—NAGYVÁRAD

Jorga Miklós (Zöldfa) - utca és
 Egyesülési (Szt. László)-tér sarok
 Sajat ház

TELEFON

4-82

2-18

Foglalkozik a banküzlet minden ágával. Az összes külföldi piacokra átutalásokat a legelőnyösebben eszközöl. — Külföldi pénzek vétele és eladása. —

Előzékeny és pontos kiszolgálásban részesül a

HAJNAL ÉS RÓZSA

Vászon, szövet és selyemáruházánál Oradea, Iosif Vulcan
 Nagy Sándor-utca 1.

Teljes menyasszonyi kelengyék, valódi rumburgi lenvásznak, zsebkendők, damasztok, Chifonok, ágynemű kretonok, batiszt chifonok, szövetek, posztók, paplanok, madracok, harisnyák, barchetek, damasztasztalneműek, zefírek, ágynemű kanavásznak, glotthok, japán selymek, crepp de chinek, Marochineok és sok itt fel nem sorolható cikkek vannak raktáron. Minden szezonban érkeznek ujdonságok óriási választékban. Nagyváradon az egyedüli református vászon és női divat kereskedő.

**PAPLAN
 MADRÁC**

Angol férfi szövetek raktára
 Régi paplan áthuzását elvállaljuk

**PAPLAN
 MADRÁC**

Fonciera Általános Biztosító

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

CLUJ-KOLOZSVÁR

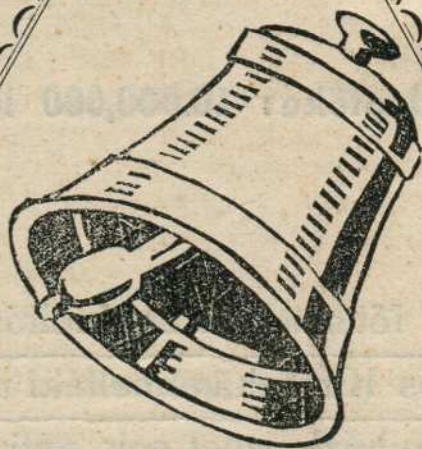
Alaptőke: 10.000,000 lei.

A főtiszteletű és Méltóságos Királyhágómelléki ref. Egyházkerület sok évtizedes **szereződéses** biztosítója
Elfogad: tűz, jég, baleset, betörés, élet stb. biztosításokat a legolcsóbb díj és kedvező feltételek mellett.

Református lelkészek és tanítók külön kedvezményben részesülnek

Hőnig Frigyes

HARANGÖNTŐDÉJE

ARAD, Strada Baritiu 10-21. ☼ Alapítva 1840.

Az ország legrégebb harangöntődéje

Gyárt: Szabadalmazott templomi harangokat művészi kivitelben, elsőrendű anyagból, a hangoknak előre való meghatározásával. — Könnyen huzható, hengerelt vas harangszerelvényeket. — Szolid szerkezetű tűzbiztos vas harangállványokat. — Minden igényeknek megfelelő nemes művek több évi jótalálás mellett. — Régi harangok átöntése s átszerelése

Villamos harangozó gép berendezés. Villamos harangjáték

Gazdasági teendők az év minden szakában.

Január. Ház körül teendők. Az új cselédek szolgálatba lépnek: mindeniket megismertetjük a maga kötelességével. — A gazdaságunk körül szükséges faanyagot e hónapban haza hordatjuk. — A gazdasági eszközök, gépek javítását be kell fejezni. — A télire eltett zöldség- és főzelékféléket többször kell megvizsgálni, a romlottakat kiválogatni. A burgonyát meg kell tisztogatni a burgonyahajtásoktól.

A szántóföldön. A szántóföldekre ebben a hónapban trágyát hordatunk.

Gyümölcs- és faiskola. Szorgosan kell keresni és pusztítani a hangya- és hernyó fészkeket. — A gyümölcsfákat mohától és más alkalmatlanságoktól tisztogatni kell. — Nemesítő- és oltógalyakat legjobb most beszerezni; azokat a használatig nedves pincébe tesszük el.

A szőlőben. A szőlőt is tanácsos trágyázni. Gondoskodni kell eleendő szőlőkarokról.

Zöldséges kert. A zöldséges kertben a trágyát szét kell teríteni. — A melegágyakat déltájban szellőztetni kell, éjjelre pedig befedni szalmával vagy gyékénnyel. — Korai salátát, cukorborsót, kalarábét, uborkát el lehet vetni.

Házi állatok. Az istállókat szorgosan kell szellőztetni. — Ha a tyukokat malátával, pörkölt zabbal etetjük, annál hamarább kezdenek tojni.

Méhes. A köpüket melegen kell tartani; az egereket szorgalmasan irtani.

Február. Gyümölcs- és faiskola. A magról kelt fiatal fákat, ha az időjárás alkalmas, ki kell ültetni. — Némely gyümölcsmagvakat, például diót, mandulát igen jó e hónapban elvetni. A metszést, idejekorán kell kezdeni, mielőtt még a tavaszi nedvkeringés beáll a fákban. — Nemesítő- és oltógalyak gyűjtését folytatjuk. — A fák minden

tisztátalanságtól megszabadítandók. — A fák környékét trágyázni kell.

Zöldséges kert. Az előbbi hónapokban kezdett munkákat folytatjuk. — A melegágyakat szaporítani kell. — Most lehet vetni: kelt, kalarábét, korai káposztát, fejes salátát, zellert sárgarépát, petrezselymet, parajt, paradicsomot, uborkát. Napos időben a melegágyakat szellőztetni kell.

A szőlőben. A trágya szétterítetik. — Enyhe időben lehet eszközölni a metszést, ha az még őszszel végre nem hajtott volna. — Utakat, árkokat javítani, eső által elhordott földet pótolni kell.

A réten. Gondosan el kell egyengetni a vakondturásokat.

Házi állatok. A szarvasmarhákat jól kell táplálni, hogy erőt gyűtsenek a közelgő tavaszi munkához.

Méhes. A teendők ugyanazok, mint az előbbi hónapban.

Március. Gyümölcs- és faiskola. A faiskolát meg kell kapálni és minden gaztól megtisztítani. — Gyümölcsmagvakat még mindig lehet elvetni s a kikelt palántákat elültetni. — Cseresznyefákat, pöszmétebokrokat igen jó e hónapban ültetni. Jókor nyíló fákra és bokrokra a galyak metszését még lehet eszközölni. — Az eddig meg nem trágyázott fákat most meg kell trágyázni. A gyümölcsösben a legfőbb teendők egyike a párosítás és hasítékba oltás, szóval a nemesítés.

Zöldséges kert. Száraz kóróktól, gaztól s minden tisztátalanságtól gondosan tisztogatni kell a kertet. — A zöldségágyakat meg kell ásni. — Az őszi ásatást föl kell frissíteni gereblyélés által. — Naposabb részekre vessünk korai burgonyát, kalarábét, kelt, salátát, hónapos retket, sárgarépát, petrezselymet stb. — Ahol szamócza van, meg kell kapálni. — A melegágyak gondosan szellőztetendők.

A szőlőben. A fagyok elmúltával folytatni lehet a külső munkát. Magas fekségű szőlőkben, ha az időjárás megengedi s a metszés az előbbi hónapban már megtörtént, nyitni lehet.

Szántóföldek. Szántás, vetés, boronálás a fő munka. Köles, len és kender alá meg kell trágyázni a földet.

A réten. E hónapban tisztogatás legyen a munka.

Méhes. A méhek szép időben e hónapban már megkezdik a kijárást. Ügyeljünk, hogy a méheknek mindig elegendő táplálékuk legyen.

Április. Gyümölcs- és fajscola. Oltás és nemesítés. — A gyümölcsöst gyim-gyomtól giz-gasztól tisztogatni kell, Száraz időben locsoltassunk. — A még megmaradt hernyófészkeket most a főideje, hogy elpusztítsuk, szintugy a már petéikből kikelt apró hernyókat is. — Az őszi barackfákat megnyesni, ha ez már előbb meg nem történt. — Sövények ültetésére most van a legalkalmasabb idő.

A szőlőben. Lëgfőbb teendő, ha még meg nem történt volna, a nyitás és metszés. Most van az ideje a tökéek karózásának, ugyszintén a kötözésnek is. — Szőlőveszőket még most is lehet ültetni.

Zöldséges kert. Mindennemű zöldség- és főzelékneműeket lehet ültetni. — A melegágyakban kikelt palántákat kiültetjük a szabadba. — Száraz időben szorgalmasan öntöztetni kell a veteményeket. — Vakondokat, hangyákat és más férgeket pusztítani kell. — A melegágyak szorgosan szellőzendők.

Szántóföldek, A vetések bevégeztettek. — Ajánlatos a tavaszi vetéseket meghengereztetni.

A réten. E hónapban nem kell öntözni. — A kaszálónak hasznára válik, ha vasboronával felszaggatjuk.

Házi állatok. A baromfiak e hónapban költenek, az apró jószágokra tehát nagy gond fordítandó. — A

pulykafiatokat csak szép, napos időben kell szabadba eresztetni.

A méhek. e hónapban megkezdik a szorgalmas munkálkodásukat. — Tisztántartásukra ügyeljünk, ellenségeiket pusztítsuk,

Május. Gyümölcs- és fajscola. A maggal bevetett és fiatal fákkal beültetett ágyakat szorgalmasan öntözni kell. — Vadsarjakat le kell vagdosni, mert azok csak a fának termő erejét huzzák el. — Mihelyt a fák hajtani kezdenek, eszközölni kell a szemzés általi oltást és pedig először a körténél, almánál, azután a keménymagu gyümölcsfáknál. A szemzésre legalkalmasabb a szép reggeli idő. — A mult esztendőben szemzett fákról most már le lehet a köteléket szedni. — A hernyókat és ártalmas férgeket folytonosan pusztítani kell.

A szőlőben. Első virágzás előtt meg kell történni az első kapálásnak. — Kapáláskor a földet jól fölforgassuk. — Kapálásra legjobb a száraz idő. — A dudvákat ki kell gyomlálni.

Zöldséges kert. A késői vetemények magvait elvetjük. — A kertet szorgosan öntözni kell. — Még szorgalmasabban gyomlálni, tisztogatni minden gasztól. — Borsó, bab mellé karókat kell dugdosni. — A melegágyban levő dinnyepalántákat e hónap vége felé már ki lehet ültetni, ha az időjárás is kedvező. — A földi epret bőven kell öntözni.

Szántóföld. E hónapban már el lehet vetni a kölest, lent másodszor, a lóherét, mákot. — A káposztaültetés kezdődik. — A burgonyaföldeket meg kell kapálni.

Magtárakban. A gaponát szorgalmasan forgattassuk.

Méhes. A méhek rajzani kezdenek. — A rajokra vigyázi kell és befogni. — A kasokat a pókháló-tól tisztogatni kell. — Ügyeljünk méheink nagy ellenségeire, az éjjeli lepkékre amelyeket tüzzel-vassal pusztítsunk.

Junius. Gyümölcs- és faiskola. Száraz időben a magágyakat és fiatal fákat szorgalmasan öntözzük. — A faiskolát tisztán kell tartani, gyomlálni és gyakran megkapálni. Jövő magvetés alá előre lehet ágyakat ásni. — A párosított fákról a kötéseket le kell szedni. — A fiatal fákat kössük karókhöz. — A vadágakat levagdossuk. — Fák tövétől a fűvet irtani kell. — A hernyókat pusztítsuk. — Vigyázzunk, hogy a verebek s más madarak a gyümölcsben ne garázdálkodjanak.

A szőlőben. E hónapban legelső teendő az ugynevezett törés, vagyis letördelése a fölösleges vesszőknek, ami legnagyobb elővigyázattal történjék. — Azután jön a szőlővesszőknek a karókhöz kötözése. — A barázdákat gyomlálni kell, hogy így elkészüljön a második kapálásra.

Zöldséges kert. Az őszi és téli szükségletre még mindig lehet teményezni. — A főzelék-ágyakat kapálni és gyomlálni kell. — burgonyabokrokat, mihelytannyira növekedtek, feltöltjük. — A melegágyak ablakait és tetőit véglegesen el lehet távolítani. — A már használatra alkalmas zöldség- és főzelék-neműeket főlshedjük és vagy a magunk használatára fordítjuk, vagy pedig eladjuk. — Az öntözés, kivált ha eső nem jár, mindennapi teendő.

Szántó föld. A lenvetést be kell végezni, s lehet még nedves földbe vetni árpát, kölest, lóherét, kerek-répát stb. — A dohányültetésre is most van a legkedvezőbb idő. — A burgonya és káposzta feltöltetik. — Az őszi vetés alá szánt ugarokat most ajánlatos felszántani.

A réten. Széna- és lóherekaszálásnak most van az ideje. — A lekaszáltat forgatni kell, nehogy megfülledjen.

Az aratáshoz is készülni kell. — A szükséges eszközök rendbehozatnak és ha kell, kijavíttatnak.

Házi állatok. Vigyázni kell, hogy

a jószág ne legeljen nedves helyeken, mert könnyen felfuvódik. — A csikókat el kell választani a szopástól. — A kappanok is most heréltetnek.

Méhes. A méhes tisztántartására nagy gondunk legyen. — Tartsuk szem előtt a főntebbi utasításokat.

Julius. A ház körül. Cseresznye és meggy télire befőzetnek vagy aszaltatnak. — Apró uborkát, zöld babot és egyéb ilyenfélét szintén lehet már télire célszerűen elrakni.

Magtárakban a gabonát forgatni kell.

Gyümölcs- és faiskola. Szorgalmasan kell gyomlálni és száraz időben öntözni. — A hernyók pusztíttatnak. — Jófajta gyümölcsmagok gondosan leszedetnek. — Egyes ágakat, melyek nagyon rakva vannak gyümölcscsel, föl kell támogatni.

A szőlőben. E hónapban történik a második kapálás, mit a második kötözés követ. — A megtágult karókat újra le kell verni.

Zöldséges kert. E hónapban főleg az öntözéssel és a gyomlálással kell foglalkozni. — Téli használatra szánt zöldség- és főzelék-neműeket még mindig lehet vetni. — Az érett magvakat gondosan egybe kell gyűjteni. — Bab, hagyma, stb. kapálандók. — Az üres ágyakat újra fel kell ásni és beleültetni. — A dinnyeültetvényeket feltöltjük és szorgalmasan öntözzük.

Szántó föld. Az ugarföldek másodsor felszántatnak, trágyáztatnak és boronáltatnak. — Káposzta és dohány megkapáltatik. — Az érett kendert levágjuk és csomókba rakjuk. — Őszi és korai árpának, búzának és rozsnak aratása e hónapban kezdetét veszi.

Augusztus. A ház körül. Az érett gyümölcsök télire eltéttetnek, befőzetnek vagy aszaltatnak. — A gyűjtött magvakat osztályozni kell.

Magtárban a gabonát forgattatjuk. **Gyümölcs- és faiskola.** A párosított és oltott galyakról le kell

szedni a kötést, ha ugyan ez már eddig is meg nem történt. — A vadhajtásokat a fákról le kell metszeni. — A gyümölcsmagvak gyűjtését folytatjuk, de csak jófajta és teljesen érett magvakat teszünk el. — Új ágyakat készítettünk a gyümölcsmagvak elültetésére. — A hernyókat fészkestől együtt pusztítsuk. — A darázfészkeket is irtanunk kell. — Az érett gyümölcsök gondosan leszedetnek. — A jövő évben ültetendő fák számára már most lehet gödröket ásni.

Zöldséges kert. A foglalkozás csaknem ugyanaz, mint az előbbi hónapban. A vetemények teljesen megérett magvait gondosan össze kell szedni és eltenni. — A dinyaeket ajánlatos gyakran megforgatni, hogy így a nap melegétől minden oldalról érve, teljesen megérhessenek. — A különféle zöldségeket és veteményeket naponkint lehet fölszedni saját használatra vagy eladásra. — A veteményágyakat öntözni és gyomlálni kell.

Szántóföld. Főfoglalkozás az aratás és cséplés. Az ugarföldnek boronálását folytatjuk és harmadszor is felszántjuk. — A káposzta és répaföldeket óvni kell a hernyók pusztításától.

Házi állatok. A marhákat legelés végett a tarlóra hajtjuk, miáltal jó csomó takarmányt takarítunk meg.

Szeptember. A ház körül. A cséplést folytatjuk. — A télire szánt egészséges gyümölcsöket száraz, szellős helyen szalmára rakjuk el. — A gyümölcsök befőzése és aszalása folyton tart.

Gyümölcs- és faiskola. A faiskolát föl kell ásni és gondosan tisztogatni gyüm. gyomtól. — Az érett gyümölcsöket folyton szedjük. — A ősszel ültendő fák számára el kell készíteni a gödröket. — A bőrmagu gyümölcsfákat e hó vége felé már át lehet ültetni. — Az alma- és körtemagok vetése Szent Mihálynapkor kezdődik. — A moh-

tól is tisztogatni kell a fákat, körülöttük a földet fölászni és locsolni.

A szőlőben. E hónapban van a harmadik, az ugynevezett érés alá való kapálás. — A fölösleges leveleket a tőkéről le kell szaggatni, különösen azokat, melyek a fürtöktől elvonják a nap melegét; de ezt a munkát ahhoz értő ember végezze. — Ilyenkor kell megjelölni a terméketlen tőkét, hogy azok helyére szüret után másokat ültessünk.

Zöldséges kert. Az üres ágyakat fel kell ásni és trágyázni. A gyökérféléknek néhány nappal, mielőtt azokat a földből kiszednők, zöldsüket le lehet vágni és állataink táplálására fordítani. — Az érett hüvelyes veteményeket is leszedjük és eltesszük télire. — Az ágyakat, melyek télen át palántával beültetve maradnak, még egyszer ki kell gyomlálni, az egymáshoz közel levő palántákat ritkítani.

Szántóföld. A zab, búkköny, borsó, lencse és köles aratása folyton tart. — Vetés alá szántunk. Buzát, rozstot és őszi árpát vetünk. — A burgonyát e hónapban fölszedjük.

Házi állatok. A juhokat fürösztetni és nyírni kell. — A hizlalásra szánt sertések most már ólba fogatnak. — Kődös időben a marhát nem kell az istállóból kieresztetni.

Méhes. A méhek sejtjeit e hó vége felé már föl lehet metszeni.

Október. A ház körül. Folytatjuk a gyümölcselrakást és aszalást. — A kutakat meg kell tisztítani az iszaptól. — Sárgarépa és petrezselyem a pincében homokba rakatnak. — A cséplés szorgalmasan folyik. — Len és kender megtöretik és gerebélyeztetik.

Gyümölcs- és faiskola. A gyümölcsmagvakat az elkészített ágyakba elültetjük.

— Tavasszal vetendő gyümölcsmagvakat most elkészítjük. — A pöszméte bokrokat, ha már leveleiket elhullatták, föl lehet szedni és átültetni. — A fák töve körül a

föld felásatik s lehet már trágyázni is. — A fiatal fákat, melyeket a fagytól féltünk, be kell kötözni, szalmával, gyékényel, ronggyal, stb. — Jó a fák derekát és vastagabb ágait bemeszelni, miáltal sok ellenségtől szabadítjuk meg; hernyóktól, mohtól, nyulak rágásától stb.

A szőlőben. E hónapban főfoglalkozás a szüret. — A szüretet, amennyire lehet, az időjáráshoz kell alkalmazni; legjobb száraz időben. — A szőlőfürtöket tisztán kell leszedni, holmi gaz, tisztátalanság ne kerüljön a puttonyba. — Szüret után a gyenge hegyvesszőket és leveleiket le kell szedni s hazavinni, hol juhoknak, kecskéknak kedvenc tápláléka lesz.

Zöldséges kert. A még eddig föl nem szedett gyökérféléket, fejes káposztát stb. most már föl kell szedni s elrakni télire. Kedvező időjárás alkalmával lehet vetni korai répát, petrezselymet, salátát, spenótot, hagymát stb. Az üres ágyakat, még mielőtt a fagy beállana, jól mélyen föl kell ásni, a megtrágyázandókat megtrágyázni. — A veteményekre az őszi ásás és trágyázás igen jó hatással van.

Szántóföld. Az őszi vetést folytatjuk. — A tavaszi vetés alá szánt földet megforgatjuk. — A még künn levő termények betakarítottak. — Trágyát hordunk a földekre.

Méhes. A méhek most már téli pihenőre készülnek, Ezt elő kell segíteni, a kasokat kívülről sárral betapasztani, hogy azokhoz semmiféle méhellenség ne férhessen.

November. A ház körül. A télire elrakott zöldség- és gyökérféléket meg kell szellőztetni, a romlásnak indultakat kiválogatni. — Betakarítjuk a télire való tűzifát. — A csűrökben folytatjuk a cséplést, ha ugyan még nem volt a befejezve

Gyümölcs- és faiskola. A főtendő e hónapban a tisztogatás. — Lágy időben mostantól kezdve foly-

ton lehet fákat párosítani; a november és decemberben párosított fák sokkal korábban és bujábban hajtanak ki, mint az előbb vagy utóbb párosítottak. Ha még nem volnának, most meg kell ásni a gödröket a tavasszal elültetendő fák számára.

A szőlőben. Miután a szüret véget ért, a karók felszedetnek. — Ha szükségesnek mutatkozik, most kell a szőlőt megtrágyázni. Hidegebb éghajlat alatt idejekorán be kell földni a szőlőket, még mielőtt a fagyok beköszöntենek. Melegebb éghajlat alatt a szőlőket nem szükséges beföldni.

Zöldséges kert. A mi munkát a múlt hónapban el nem végeztünk, azt most kell teljesíteni. — A kertben szorgalmasan kell ágyakat ásni és a földeket megforgatni. — A melegágyakba most lehet vetni salátát, hónapos retekét és más eféléket.

Szántóföld: Az őszi vetés bevégeztetik. — Folytatjuk a fölforgatást és trágyázást.

Házi állatok. A szarvasmarhákat nem szabad többé kiereszteni az istállóból.

Méhes. A méhkasokat, ha nagyon hideg idő jár, be kell földni, hogy a méhek a hideg ellen védve legyenek.

December. A ház körül. Cséplés, lentörés, tilolás, tollfosztás és kukoricamorzsolás képezik a főtendőket. — A télire eltett gyümölcsöket gyakorta meg kell tekinteni, a romlásnak indultakat kiválogatni. — Szintugy a zöldségféléknél is.

Gyümölcs- és faiskola, zöldséges, szántóföld. A teendők ugyanazok, melyek az előbbi hónapban.

A szőlőben folytatjuk a döntést és trágyázást.

Az istállót melegen kell tartani, de néha szellőztetni. Tisztaságra ügyeljünk.

Az erdélyi, bánáti, máramarosi és körösvidéki vásárok jegyzéke.

Ha valamely vásár ünnepnapra, esetleg vasárnapra esik, akkor az a rákövetkező napon tartatik meg.

- Aknasugatag—Ocna Şugatag** (Máramaros vm.), ápr. 24. és okt. 26. napját magába foglaló hétfőn és kedden.
- Alamor—Alămor** (Alsó Fehér vm.), márc. 5., szept. 4. Kirakodóvásár előtt egy napi állatvásár.
- Alcsill—Alcil** (Arad vm.), április 24., július 11., okt. 26. Ha ezen napok nem hétfőre esnek, úgy ezen halárnapokat megelőző hétfői napon.
- Alibunár—Alibunar** pünköst és Mária mennybemenetele napján, ónapjár szerint.
- Alsószopor—Soporul de Jos** (Szilágy vm.), gyertyaszentelő utáni első csütörtökön; Péter és Pál, Szent Mihály napján, Advent utáni csütörtökön.
- Alvino—Vinful de Jos** (Alsó Fehér vm.), jun. 24., nov. 25. Kirakóvásár előtt 2 napi állatv.
- Arad—Arad**, Judica vagy fekete vasárnapot megelőző, péntektől június 29. nap után következő pént. megel. és nov. 5 napi tartalommal és pedig a megjelölt pénteki és szombati napokon kizárólag állatvásárok, vasárnap, hétfő, keddi napon kirakóvásár.
- Aranyosmedgyes—Medişa** (Szatmár vm.) fehér vasárnap hetében; nagyhéltben; áldozócsütörtök, jun. 24., aug. 8. nov. 5. és dec. 24. hetében kedd, szerda és csütörtökön. Ha e napok ünnepre esnek, a megelőző hét napjain.
- Árpás—Arpaşteu**, július 6., október 11.
- Avastekence—Lechniţa** (Sátmar), márc. 1. és jul. 6-át magába foglaló hetek hétfő napján.
- Avasujváros—Oraşul nou** (Szatmár vm.) márc. 11-ét, május 1-ét, június 18-át, aug. 15-ét, okt. 25-ét magabafoglaló héten hétfőn és kedden. Első nap állatvásár.
- Avasfelsőfalu—Negreşti** (Szatmár vm.), a márc. 19-ét megelőző és szept. 8. után következő hétfőn.
- Balázsfalva—Blaj**, virágvasárnapot megelőző szombat, jul. 2., dec. 6. Kirakóvásár 2 nap, előtte 3 nappal állatv.
- Báline—Balinţ** (Krassó-Szörény vm.), ápr. és szept. első csütörtökjén kirakó és állatvásár. Jun. és dec. 1. csütörtökjén állatvásár.
- Bánffyahunyad—Huedin**, jan. 25. husvét és pünköst előtti kedd, jul. 26., szept. 21., nov. 25. hushagyó kedden és karácsony előtti kedden egy nappal előbb állatvásár. Kedden helivásár.
- Bavaniste** (Temes m.), febr. 28., máj. 21., okt. 26., nov. 20.
- Beél—Belin** (Bihar m.), április 1., június 1., szept. 1-ét magába foglaló 1. és 3-ik hetében állatvásár és szerdán kirakóvásár.
- Belényes—Beiuş** (Beled), febr. 18. és 19., máj. 5 és 6., aug. 4 és 5., nov. 10 és 11. hetében csütörtökön és pént.
- Bél—Beliu** (Bihar m) márc. 1., jun. 1., szept. 1 és okt. 1. magukban foglaló hetek keddjén és szerdáján.
- Béltek—Belchiugul Codrului**, lásd Kraszna-Béltek.
- Berek—Breţca**, jan. 25., aug. 7., szept. 26.
- Berzászka—Bürzasca** (Krassó-Szörény m.), május 26—27., jul. 25—26., okt. 6—7., november 7—8.
- Berzova** (Arad m.), márc. 21., jul. 6., okt. 26. napját megelőző hétfőn.
- Beszterce—Bistriţa**, hamvazó szerda utáni vasárnap, hétfőn és kedden országos állatvásár, május 17 és 18. Bertalan nap után és Katalin nap előtt szerdán, marhavásár 3 nappal előbb.
- Bácsi**, ápr. 21., szept. 15.
- Bethlen—Beclean**, április 5—6. pünköst utáni vasárnap és hétfő, Kisasszony-nap előtt és Katalin-nap utáni vasárnap és hétfőn első nap állatvásár.
- Bihardiószeg—Diosig**, március 3., május 1., szeptember 2., december második hetében, mindig szerdán és csütörtökön úgy az állat-, mint a kirakóvásár.
- Bikszád—Bicsad**, (Szatmár megye), július 12., augusztus 25., szeptember 19.
- Bilak—Bileag**, március 22.
- Billéd—Biled**, (Torontál-m.) március 26., június 15., október 8., vasárnap vagy megelőző vasárnapon.
- Boksánbánya—Bocşamontană**, Sz. Péter, Feketevasárnap előtti szombatokon, szept. 1 után, Szt. Nepomuk napján.
- Bolkács—Bălcaci**, márc. 15., 16., 17., 18., november 6., 8., 8., 9. utolsó nap kirakóvásár.
- Bonchida—Bonfida**, Laetare utáni nap, június 30 és okt. 21. megelőző egy nap állatvásár.
- Borgóprund—Borgoprund**, április 14., marhavásár 2 nappal előbb, okt. 30., a marhavásár 3 nappal előbb.
- Borosjenő—Ineu**, Sz. János napja, Sz. Illés hete és Paraszkeva előtti vasárnapon ó naptár szerint.
- Borsa—Borşa**, (Máramaros vm.), június 1., szeptember 13., magukban foglaló hetek hétfői napján és azonkívül minden év április 15 és december 1-ét magába foglaló hét hétfőjén állatvásár.
- Borsa—Borşa Cojana** (Kolozs vm.), február 24., május 6., október 4. megelőző 1 nap állatvásár.
- Bozovics—Bozoviciu**, január és április első keddjén, áldozócsütörtök előtti kedden, október elseje utáni kedden.

Borossebes—Sebiş, új naptár szerint ápr. hóban György, szept. Mihály napot magába foglaló héten minden szerdán, ó-naptár szerint dec. Szt. Mihály hetében szerdán. Kirakó és állatvásár egy napon.

Borzás—Bozias, okt. 24.

Brád—Brad (Hunyad vm.), március, június, szeptember és december hónapok 3 csütörtökén, kirakó és állatvásár egy napon.

Brassó—Braşov (Brassó vm.), április második hetének szerda napján állatvásár, egy héttel Urnap után hétfőn, kedden és szerdán állatvásár, Lukács után csütörtökön kirakóvásár, a marhavásár a megelőző hétfőn, kedden és szerdán. A Lukácsnap marhavásár napjain egyszersmind 3 napig tartó országos nyers-termény-, gabona- és velőmagvásár. Csütörtökön és pénteken helivásár, előző nap állatfelhajlással: Minden 3. hétfőn szept. hóban luxulóvásár. Más értesülés szerint augusztus 16-án, ha ez ünnep, akkor az előző napon luxulóvásár.

Butyin—Buteni (Arad vm.) ó-naplár szerint Gyertyaszentelő, Urnap, Szent János fejvetele és Karácsony első hetén a vásárok a határnapokhoz legközelebb eső hétfőn tartatnak.

Butyin—Butin (Temes vm.) április 24, június 24, október 15, november 30. Ha e határnapokra róm. kath. vagy ó-hit sátoros ünnep esik, egy héttel később.

Buza—Buza (Szolnok-Doboka vm.), január 10 és 11, április 22 és 23, július 28, október 26 kirakó- és állatvásár ó-naptár szerint, nagy böjtkben minden szerdán marhavásár.

Buziás—Buzias, jan. 23, április 24, jul. 25, okt. 1.

Csákova—Ciacova (Temes vm.), nagyböjt közepette; június 29, augusztus 15, Szent Mihály, Szent Márton napja.

Csetád—Cetad, március 12, május 1, október 15.

Csege—Ceghe, Kirakóvásár hushagyó kedden, pünkösti harmadik napján.

Cseffa—Cefa, ápr., aug. és dec. hó első csüt. után. **Cserjános**, április, június, szeptember 20.

Csermő—Cermiu, (Arad vm.) virágvasárnap, Péter és Pál utáni vasárnap, Demeter nap utáni vasárnap.

Czege—Ţaga, hushagyó kedden és pünköst 3. napján.

Czikmántor—Ţicmandru, március 31-161 április 2-ig, szeptember 14-26, december 28-30.

Deés—Dej, március 1, június 1, aug. István király-nap előtti héten és december 13, m. fogl. hetekben kedden és szerdán, kedd helivásár (barom), péntek csak kirakó.

Delta—Deta, márc. 25, jul. 15, szept. 12, nov. 30.

Déva—Deva, jun. 14, máj. 15, aug. 3, okt. 30, megelőző 3 napon át állatvásár.

Dézna—Dezna (Arad vm.), március 19, május 14, szept. 10. Ünnepnep eselén a megelőző hétfőn.

Dicsőszentmárton—Dicioşanmárton, márc. 1, máj. 1, jul. 24, okt. 15, megelőző 3 napon át baromvásár.

Ditró—Ditrau, január 31, febr. 1-2, április 28-29-30, július 14-15-16, november 22-23-24.

Dobra—Dobra, (Hunyad vm.) szept. 21, nov. 8.

Dognácska—Dognecea (Krassószörény vm.) szept. 8.

Dragomér—Dragomireşti, vizkereszt előtt, Péter és Pál után, Szent Mihály után eső hétfői napokon. Hetiv. hétfőn.

Drág—Drag (Kolozs vm.), husvét előtti nagycsütörtökön, a juliusi és augusztusi vásárokat megelőzőleg 2-2 nap, a többi előtt 1 nap állatvásár, jul. 6, augusztus 18, nov. 7.

Dragus—Drăguş, február 27-28, július 21 állatvásár.

Egeres—Aghireş, febr. 1, május 3, augusztus 1, nov. 3.

Egerhát—Arghihat, január 1-2, gör. kath. husvét megelőző szerda és csütörtök, július 31, augusztus 1. Gör. kath. kisboldogasszony (kisasszony) napján és előtte való napon. Első napon állatvásár.

Egeres—Igriş, augusztus 28 előtti vasárnap.

Előpatak—Válcel, aug. 17, 18, 19.

Egerszeg—Cornăfel, márc. 31, ápr. 1, aug. 1-2.

Erdőd—Ardea (Szatmár vm.) febr. 2 után, husvét előtt, pünköst előtt, jul. 2, szept. 14, nov. 1, dec. 16 utáni csüt.

Érmihályfalva—Mihályfalău (Bihar vm.), március 14, jun. 27, szept. 6, dec. 12, az állatvásár a kirakóvásárt megelőző napon tartatik.

Erzsébetváros—Ibaşfalău, jan. 27. Gyümölcsoltó boldogasszony utáni nap; Áldozó csütörtök utáni nap, július 5, szept. 21, november 20, megelőző 3 nap marhavásár.

Erdőszáda—Ardusat, március és június első hetében, augusztus harmadik és nov. második hetében levő pénteken; helivásár péntek.

Erendréd—Andrid, ápr. 10, okt. 15, s ha ezek nem keddre esnek, akkor következő kedd.

Etyek, május 8-10, szept. 9-10. napokat magába foglaló hét szerda és csütörtökön.

Étesd—Aleşd, márciusban Mátyás nap utáni szerdán és csütörtökön: június havában Alajos nap előtti héten, csütörtökön és pénteken; szept. havában Máté nap hetében csütörtökön és pénteken; dec. havában Luca hetében csütörtöki és pénteki napokon és pedig az állatvásárral, a vásár első napján szarvasmarha és ló, a vásár második napján sertés-, juh- és kecskevásár.

Facsád—Făget, Keresztelő Szent János, Szent Tódor, Virágvasárnap, Szent Péter, Szent Mária, Szent Duru és Szent Miklós előtti 4. napon.

Farkaslaka—Lupeni, május 8, augusztus 19, november 12. A kirakóvásárt megelőző 2 napon állatvásár.

Feketehalom—Codlea, április 25, szeptember 30, megelőzőleg egy-egy nap állatv.

Feketetót—Tăut, jan. 25. előtti hétfőn, április 5, július 15 és okt. 16 napjait követő hétfőn kirakó és állatvásárok.

Felkenyér—Vinerea, husvét utáni péntek és dec. 28.

Felmér—Felmer, ápr. 1—2, szept. 1—2 állatv.

Felsőbajom—Boian, április 1, augusztus 1, ezt megelőző 3 nap állatvásár.

Felsőbánya—Baia-spric, jan. Vizkereszt m. fogl. héten, Ker. járó hétben, jul. Apost. oszlása és okt. Szent Ferenc nap hetében hétfőn és kedden.

Felsőszálaspatak—Sălășul de Sus, május 5, október 11.

Felsővisó és Középvíó—Vișeu de Sus (Vișeu Mijlocie). (Máramaros vm.) gör. kath. Szent György, Szent Illés és Szent Demeter napokat követő hétfő és kedd, márc. 5, szept. 10 állatvásár.

Felvinc—Vinful de Sus, „Oculi” vasárnap utáni hétfőn: márc. 20, jun. 8, aug. 24 és nov. 19. Megelőző 3 napon át marhavásár.

Feltót—Tanfi, április harmadik és szept. első hétfőjén. Kirakó- és állatv. egy napon.

Ferenchalom—Feren dia (Torontál vm.), március 1. szomb., augusztus 16 követő szombaton.

Fogaras—Făgăraș, Pünköst utáni csütörtök, szept. 9, dec. 6. Minden vásár négy napig tart, az illető napot megelőzőleg két nap baromvásár.

Gátalja—Gătaia, jan. 20, ápr. 20, jul. 20, nov. 20.

Gernyeszeg—Gârnești, január 14, máj. 15, aug. 16, nov. 19. Megelőző 3 nap állatvásár.

Gerend—Grind, július 26, október 7.

Görcsöny—Gârce ni (Szilágy vm.), márc. 19, jun. 24, szept. 21, nov. 25.

Gyálu—Gilău, július 24, dec. 11.

Gyamata (Temes megye) január 16, április 20, július október 20.

Gyéres—Ghiriș, február 3, jul. 8, okt. 21.

Gyimesalsólok—Lunca de jos, márc. 30—31, okt. 29—30 és következő napokon kirakóvásár.

Gyulafehérvár—Alba Iulia, a husvét előtti kedden, július 26, szeptember 30, december 17. Megelőzőleg 3 nap állatvásár. Kedden és szombaton helivásár.

Gyorok—Gioroc, márc. 15, szeptember 29, vasárnapi napon, Kirakó- és állatvásár egy napon.

Hadad—Hodod, ujév 2-ik hetében, Gerg., Áld. csüt., Szt. László, Mária Magd. és Demeter hetében hétfőn és kedden, első nap állatvásár.

Hagymáslápos—Lăpușel, Gyömölcsoltó boldogasszony és Szent Miklós napokon.

Halmi—Halmeu (Szatmár megye), január 1, március 1, április 24 és pünköst előtti hétfőn és kedden; s azokon a hetek hétfőjén és keddjén, melyek magukban foglalják jul. 13, aug. 14 és nov. 30-át.

Hátszeg—Hafeg, febr. 15, aug. 28, Gyertyaszentelő boldogasszony, illetve Nagyboldogasszony napja, febr. 15. megelőző 3 napon baromv., aug. 22—24 juh-, aug. 25—27 szarvasmarhavásár, hétfőn helivásár állatfelhajtással.

Havasmező—Poienile, ó-pünköst, Ó-Ilés előtt egy héttel hétfőn és kedden, október 13-át megelőző hét hétfőjén és keddjén, azon esetben, ha október 13 vasárnapra esik, úgy ugyanazon hét hétfő és kedd napján. Vasárnap csak kirakóvásár.

Héjjasfalva—Hașfalău, március 28 és december 2. Megelőző napon állatvásár.

Homoród—Homorod, március 15—17, jul. 4—6, nov. 15—17 állatvásár, termény és házi iparcikkokkal.

Hosszufalu—Satu-lung, Hamvazó szerda utáni, Aldozőcsüt. utáni, jul. K. Sz. János utáni és szept. Szent Ker. felmagaszt. utáni péntek.

Jakabfalva—Iacobi ni, ápr. 22—24, okt. 26—28, két nappal előbb állatvásár.

Jaszenova (Temes megye), május 21, szept. 11.

Józseffalva, április 15, jun. 20, szept. 29. vasárnap és hétfő.

Kacza—Cafa, május 7, szeptember 16, megelőzőleg egy nap állatvásár.

Kákófalva—Cacova, Szent György, Mihály, Mária el. csütörtökön.

Kakova—Cacova, (Krassó-Szörény m.), máj. 1—2, nov. 2.

Kal—Cal, január 19—22, máj. 22—25, okt. 1—4.

Kapnikbánya—Capnic, Szt. József és Szt. Mihály napján kirakóvásár, helivásár szomb.

Kányád—Uliășul, ápr. 4, 5, 6, 7, augusztus 14, 15, 16, 17, november 4, 5, 6, 7, utolsó nap kirakóvásár. Juhv. ápr. 3, nov. 3.

Kápolnás—Căpălnaș, máj. 6, márc. 22, jul. 7, szept. 29, nov. 21.

Kápolnásfalva—Căpălnița, jun. 28, a kirakóvásárt megelőzőleg 2 nap állatvásár.

Kápolnokmonostor—Capolnic Mănăștur, febr. 26, jun. 1, aug. 26 és december 6-át magába foglaló hét keddjén állatvásár, szerdáján kirakóv.

Károlyfalva (Temes megye) márc. 19, 20, 21, jun. 10, 11, 12, szept. 20, 21, 22, nov. 7, 8, 9. Ha a vásár első napja nem csütörtöki napra esik, akkor az illető vásár mindig a határnapot követő csütört. naptól kezdve lesz tartandó. Állatvásár az első két napon, kirakóvásár az utolsó napon.

Kecel—Căfel, máj. 27, jun. 27, szept. 1.

Kendilóna—Lona, jan. 23, május 24.

Kékes—Cheuchiș, (Szolnok-Doboka m.), április 6, október 30.

Kémer—Camăr, máj. második hetében hétfő és kedd, november 1-et megelőző hétfő és kedd.

Keresd—Criș, január 16.

Keresztes—Cristiș, május 29, szept. 12.

Kézdivásárhely—Târgul săcuiesc, január 3 és május 2 után hétfőn, Simon Juda napján. Megelőzőleg 3 nap állatvásár.

Királyfalva (Temes megye) július 7, nov. 17.

Kisjenő—Chișinău (Arad vm.), Szentgyörgy (ápr. 24.) előtti szombaton és vasárnap, szept. 29-ét megelőző szombaton és vasárnap és december első hetének szombaton és vasárnapján. Szombaton állatvásár, vasárnap kirakóvásár. Jul. 2-át megelőző hétfőn és kedden állatvásár. Kedden helivásár állatfelhajtással.

Kibéd—Chibed, febr. 16, május 19, december 2. Megelőző 3 nap állatvásár.

Királydaróc—Crai-darolf, február 2, április 9, május 28, július 23, szeptember 9, nov. 12, dec. 24, helivásár, csüt. állatvásárral.

Kiskapus—Copşa-mică, (Nagyküllő m.), ápr. 21—22 juhvásár, 25—27 állatvásár, 28-án kirakóvásár, aug. 21—22 állatvásár, 23-án kirakóvásár.

Kisselyk—Şeica-mică, június 24, november 11, az utóbbil megelőzőleg 2 nap állatvásár.

Kiszetó (Temes m.), június 18, október 15.

Kolozs—Cojocna, február 10, husvét után szerdán, november 5. Hélfőn helivásár.

Kolozsvár—Cluj, jan. 10, márc. 12, jun. 13, szept. 1, nov. 2, máj. 5. juhvásár.

Koltó—Coltău, jan. 6, ápr. 24, jun. 24, szept. 29.

Korond—Corund, jan. 18, máj. 13, jul. 4, aug. 25.

Koródszentmárton—Coroiu Sân-Mărtin, márc. 15, aug. 1, okt. 30.

Koruja, máj. 19—20, szeptember 8—9.

Komlód—Comlod (Bánát), március 5, július 15, szept. első vasárnapján.

Kovácsna—Covasna, febr. 11, máj. 2, jul. 22, nov. 11.

Kőboldogfalva—Sânta Maria de Piatră, jan. 12, husvét után 4 nap.

Körösbánya—Baia de Criş, március, június, szeptember és december hó 3. szerdáján.

Köröspatak—Crişeni, Mátyás nap, jun. 16, okt. 4.

Krassóvár—Craşova, (Krassó-Szörény v.), ápr. 23—24, első nap állatvásár, jun. 28—29, aug. 14—16 csak kirakóvásár.

Krassó—Crassău, (Szatmár m.), máj. 2, jul. 2, szept. első és nov. második kedden.

Kraszna—Crasna, jan. hóban eső harmadik hélfő és kedd, április, július és október hónapokban eső 2-ik hélfőn és kedden.

Krasznabélték—Belchiugul Codrului, febr. 10, március 31, május 19, július 21, szept. 22, november 10, dec. 22.

Kurtya—Curtea (Krassó-Szörény m.), jun. 2, szept. 26.

Lajosfalva—Cărlibaba nouă jan. 25, máj. 25, Kereszt felm.

Lekence—Lechinfa, (Szatmár m.), március 1, július 6.

Lekence—Lechinfa, (Beszterce-Naszód m.), márc. 1—2, április 25—26, június 1, szept. 20—21. Marhavásár 2 nappal előbb.

Lippa—Lipova, Szt. György Szent Illés, Kisasszony és Szt. Mihályt előző vasárnap. Megelőző pénteken és szombaton állatvásár.

Lövete—Laeta, január 13, 14, 15, ápr. 3, 4, 5, jul. 30, 31, aug. 1, okt. 13, 14, 15. Utolsó napokon kirakóvásár.

Lugos—Lugoj, február 10, május 10, július 2—4 és okt. 21. — Megelőzőleg péntek, szombat és vasárnap.

Lupsa—Lupşa, január 14, május 4, szeptember 19, megelőzőleg 3 nap marhavásár.

Magyarláros—Lăpuşul, január 18—19, május 13—14, jul. 6—7, szeptember 26—27, első nap állatvásár.

Magyarnemes—Nimigea ungurească, jan. 15, május 4, augusztus 14, november 15.

Máramarossziget—Sighet, helivásár kedd és péntek állatvásárral; bőjt első hélfő és kedd napjain, ónaptár szerint pünköst hélfő és kedd, illés-napot magába foglaló hét hélfő és kedd napjain, ha pedig illés vasárnapra esik, a következő hét hélfőjén és keddjén, október 13-át magába foglaló hét hélfőjén és keddjén, ha október 13 vasárnapra esik, a következő hét ugyanazon napjain, december 2-ik felének első hélfőjén és keddjén. Ezen hélfő és keddi napok csupán a marhavásárookra vonatkoznak, kirakóvásárok mindenkor az egész vásári héten tartanak. Szeptember 1—2 napjain kirakó és marhavásár tartatik olyformán, hogy ha a fenti napok valamelyike vasárnapra, vagy római, illetve gör. kath. ünnepre esnek, a vásár a vasárnapot, v. ünnepet követő napokon tartatik. Minden év november 5—6 napjain kirakó és állatvásár.

Magyarszentpál—Sânpaul (Kolozs m.), július 28.

Mária-Radna—Maria-Radna, áldozócsütörtök és ónaptár szerint október 6-át megelőző pénteken kirakó és állatvásár egy napon.

Margitta—Mărghita, jan. 6, április 24, július 13, szept. 14, nov. 5-ét magában foglaló hetek szerdáján és csütörtökjén állatvásár, pénteken kirakóvásár, az első két napon mindenkor állatvásár, a harmadik napon kirakóvásár.

Marosvásárhely—Târgul-Mureş, orsz. állatvásár jan. 13, 14, 15, 16, virágvasárnap előtti hétfő, kedd, szerda és csütörtökön. Urnap után való péntek, szombat, vasárnap és hétfő, aug. 31, szept. 1, 2, 3, november 7, 8, 9, 10. Országos kirakóvásár: január 17, virágvasárnap előtti péntek, Urnap utáni kedden, szeptember 4 és november 11.

Marosvécs—Brancovenesti, július 2.

Mehádia—Mehadia, jan. 22, április 6, július 11, okt. 16.

Mercifalva—Carani (Temes m.), április 20, augusztus 10.

Mezőbodon—Budiul de Câmpie, az ónaptár szerint pünkösti ünnepek után következő napon. Megelőző 3 nap állatvásár.

Mezőtelegd—Tileagd, ápr. harmadik és december első szerdáján kirakó és állatv.

Misztótfala—Tăufii de Jos, (Szatmármegye) máj. 3. és nov. 25. magába foglaló hetek hélfői és keddi napjain, első nap állatvásár.

Módos—Modos, márc. 25, jun. 26, szept. 1, okt. 26-át megelőző vasárnapokon.

Monor—Monor, (Beszterce-Naszód vm) május 31, szept. 27. vásártér hiánya miatt beállatolt.

Monora—Mănărade, jun. 5, okt. 28. Egy nappal előbb állatvásár.

Monostor—Mănăstur, február 26-át tartalmazó hét keddjén, június 1, augusztus 26, december 6. Kedden hetiv.

Moravica (Temes m.), ápr. és okt. hónapok első vasárnapján.

Móricföld—Moriffeld, febr. máj., aug., nov. 3—4.

Nádas—Nadășul săsesc, febr. 5, ápr. 28, okt. 30. (ünnepe esetén a következő nap.)

Nagybánya — Baia-Mare, Oculi vasárnap után, Urnap után, augusztus Sz. István után és nov. Márton nap után, mindig hétfőn és kedden, minden év január 3-ik vasárnapját követő hétfőn állatv., kedden és szerdán kirakóv.

Nagybaromlak — Motișdorf márc. 16, pünköst után harmadik nap, nov. 2.

Nagybárd—Borodul-mare, (Biharmegye) Gergely nap (márc. 12) utáni hétfőn, Péter és Pál napját magában foglaló hét hétfőjén, Boldogasszony napját (aug. 15) és Márton napját (nov. 11.) magában foglaló hetek hétfői napján kirakó és állatvásár.

Nagybočskó—Bâscăul-mare, helivásár szerdán és pedig kirakóvásár sertésfelhajlással.

Nagyborosnyó—Boroșneul mare, febr. 16, máj. 15, aug. 25, nov. 19, ha ünnep, a következő napon.

Nagydisznód — Cignadie, jun. 30, aug. 29.

Nagyenyed—Aiud, jan. 25, máj. 8, aug. 19, okt. 16, három nappal előbb állatvásár. Évenként május 1-től 7 napon át juhvásár.

Nagyfalu—Nașfalău (Szilágy megye), Vizkereszt utáni héten, szerdán és csütörtökön, márciusi böjt közepének hetében, Szent György napot (április 22) magában foglaló héten, július harmadik hetében, szept. harmadik hetében, november második hetében, valamennyi vásár a megjelölt hetek szerda és csütörtök napján tartatik.

Nagyhalmagy — Hălmațiu, nagyböjt első hetében, virágvasárnap előtti héten, Péter és Pál hetében, Kisasszony és Borbála napokat magába foglaló heteken, minden szombaton kirakó- és állatvásár.

Nagyida—Inda-mare orsz. kirakóvásár máj. 21, jul. 24, szept. 12, okt. 16, dec. 22.

Nagyilonda—Ilonda-mare, febr. 9—10. máj. 1—2, okt. 15—16. Első nap állatvásár, második nap kirakóvásár.

Nagykapus — Copșa-mare, aug. 24, 21—22-én állatvásár.

Nagykomlós—Comloș, márc. 5, jun. 15, szept. 1.

Nagykároly—Careii-mare, hétfő és péntek általános, február 4, április 15, június 3, július 1, szeptember 16, november 5, december 9-ét m. fogl. hetekben hétfőn.

Nagylak—Nădlac, ápr. 24 és szeptember 29-ét magában foglal hetekben, mindig szombatot és vasárnapot. A január 6-ika után következő legközelebbi, valamint július hó 2-ik szombatján és vasárnapot.

Nagymajtény—Moftinul mare, febr. 5, ápr. 16, máj. 15, jul. 10, szept. 18, nov. 6, dec. 11.

Nagypalád (Szatmármegye) febr. 14, máj. 9, aug. 1, okt. 24. Ha e napok ünnepre esnek, az előtte való hétfőn.

Nagysármás — Șarmașul-mare (Kolozm.), január 17, ápr. 20, okt. 10, megelőzőleg 2 napon állatvásár.

Nagysomkut — Somcuta-mare, Oculi vasárnap előtti szerda és csütörtök, Urnap előtti szerda és Urnap, aug. 20, nov. 11 előtti szerda és csütörtök; első nap állatv.

Nagyszalonta—Salonta, a febr. 15, ápr. 15, jul. 15 és nov. 15-ét magába foglaló héten pénteken és szombaton, az állatvásár mindenkor az első napon tartatik meg.

Nagyszeben — Sibiu, Vizkereszt nap utáni hétfőn, máj. 3, szept. 14, megelőző 7 nap állatvásár.

Nagytárna — Tarna-mare (Szatmárm.) febr. 16, ápr. 1, máj. 1, jul. 26, okt. 28 és dec. 11. napokat m. foglaló hetek hétfőjén és keddjén.

Nagyvárad—Oradea, hétfő és kedd általános vásár, péntek csupán kirakóvásár. Márc. 12, jun. 21, szept. 8, dec. 8-át magába foglaló héten mindig pénteken kezdődnek s a következő sorrendben tartatnak meg: pénteken és szombaton sertés- és juhvásár, vasárnap, hétfőn, kedden termény-, baromfi-, sertés- és lóvásár; vasárnap, hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és pénteken általános vásár.

Nagyzerénd—Zerindul-mare (Aradmegye) jan. 14, szept. 1.

Nagyzsombor — Jimborul, jan. 20, husvét és pünköst harmadnapján, nov. 22

Nagyzsám (Temesmegye), Szt. György és Szt. Mihály előtti vasárnap.

Naszód—Năsăud, máj. 27, Szt. Bertalan után következő 2-ik szerdán, nov. 8, 2 nappal előbb állatvásár.

Németbogsán — Bocșa, (Krassó Szörény-megye) Feketevasárnap előtti héten, május: Szt. János napját magába foglaló héten, Péter és Pál ünnepe után, szeptember 18 után, mindenkor csütörtökön, pénteken és szombaton.

Németszentpéter, aug. 16, ha vasárnapra esnek, ugy a következő hétfőn.

Nickyfalva — Nișchidorf (Temes m.) május 23, aug. 7, egy nap állatvásár.

Nyárádkarácsony—Crăciunești, augusztus 27.

Nyárádszereda—Mercuria Niraj, február 21—24, július 29—30, okt. 1—4, dec. 7—8, szerdán helivásár.

Óbesenyő—Beșeneva mare, május 16, aug. 15, okt. 15.

Oklánd—Ocland, április 28 és okt. 27, a kirakóvásárt megelőző 2 napon állatvásár. Minden csütörtökön heli kirakóvásár.

Ómoldova—Moldova veche, április 21, augusztus 27-én állatvásárok.

Ópécška—Pecica română, a február 2-át és július 24-ét megelőző szombat, vasárnap, hétfő.

Óradna — Rodna veche, febr. 26. megelőző szombat, június és október hó utolsó szombat, május 4, aug. 10 és dec. 18 előtti szerdán, 2 nappal előbb állatvásár, május és aug. — 3 nappal előbb állatvásár.

Óravica-fala—Oravița română, március 25—26, július 27—28.

Órsova (Ó)—Orșova, május 1—3, szept. 17—19 és állatvásárok.

Ósinka—Șinca veche, ápr. 29, okt. 24 állatvásár, következő napon kirakóvásár.

Orcifalva-Cocota, (Temes-megye) ápr. 24, szept. 8.
Oravica-Oravița, (Román) márc. 25, július 25.

Pankota-Pâncota, május 3, aug. 1, okt. 15, kirakó és állatvásár 1 nap.

Pâncélcseh - Pantceu, június 23-24, szept. 9-10, első nap állatvásár.

Papole-Păpuși, febr. 14 utáni, pünköst előtti, aug. 19 utáni és okt. 29. utáni hétfőn.

Párdány-Pardani (Torontál megye) május 16.

Panlis (Temes m.), május 5, október 1.

Pécska (Magyar)-*Pecica* (Ungurească) május 9 és szept. 14-et megelőző szombat, vasárnap és hétfő, szombaton állatvásár.

Perjámos-Periamoș, ápr. 24, június 15, szept. 24.

Petres-Petriș (Beszterce-Naszód m.), ápr. Hugó és október Simon Juda napján.

Petrozsény - Petroșeni, május 15., okt. 15. kirakó és állatvásár.

Piskolt (Bihar m.), márc. 1. és szept. 1. előtti szerdán.

Pusztakamarás-Cămărașul deșert, orsz. kirakó és gyümölcs vásár július 8.

Radna: lásd Óradna és Mária-Radna alatt.

Resicabánya-Reșița, (Krassó-Szörény m.) Virágvasárnap előtti pénteken, illetve előtte való pénteken.

Román-Oravica-Oravița Románă, márc. 25, július 25.

Románlapos - Lăpușul Românesc, (Szoínok-Doboka m.) mindig ónapjár szerint Újévnapján, Gyümölcsoltó Boldogasszony és megelőző napon, Pünköst 2-ik és 3-ik nap, Kisasszony nap és a megelőző napon, első nap állatvásár.

Rozsnyó - Râșnov (Brassó m.), jan. 25, jul. 12, előző egy nap állatvásár. Állatvásár minden szerdán.

Sarmaság-Șarmășag április és június második, aug. és okt. 3-ik heteiben szerda és csütörtök, Hétfőn hetivásár.

Sárköz-Livida, hetivásár kedden, február 16, május 15, július 20, szept. 20 és december 6. napját magába foglaló hetek hétfőjén és keddjén.

Segesvár-Sighișoara, márc. 15-17, jun. 23-25, nov. 3-5; 2 nap állatvásár, márc. 12. tenyészállatvásár.

Selénd - Șilindia, (Arad m.), május 25, okt. 2, dec. 13-t követő vasárnap. Állatvásár a kirakóvásárral egy napon.

Simánd - Simandul de Jos, febr. 13, május 15 és szept. 13. hetében vasárnap és szombat állatvásár.

Simon-Șimon, aug. 9, november 21.

Soborsin-Șoborșin, február 14, május 3, aug. 18, dec. 3, kirakó és állatvásár egy napon.

Somkerék - Sinterag, febr. 2-3, jun. 23-24. Első nap állatvásár.

Sósmező - Poiana-Seratu, április 1-ét tartalmazó héten szerdán és csütörtökön, május 19-20, július 14-15, okt. 25-26. Első napon baromvásár, mindkét nap kirakóvásár, szerdán hetivás.

Sóvárad-Sărată, jan. 7-8, május 7-8, aug. 29-30, december 19-20.

Stájerlak - Stajerdorf. Anina, Szt.-háromság vasárnapján, október második vasárnapján.

Sülelmed - Silineghiu, január 13-14, Pünköst második és harmadnapján, aug. 27-28. Kedd hetivásár.

Szamosujvár-Gherla febr. 3-5, ápr. 29-30, máj. 1, jul. 23-25, okt. 26-28.

Szászkabánya-Săscă Montană, május 6-át megelőző pénteken és szombaton, ha azonban május 6 péntekre esik, úgy az napon és a következő szombaton; július 6-7-én, szept. 21-ét megelőző pénteken és szombaton, ha azonban szept. 21. péntekre esik, úgy aznapon és a következő szombaton.

Szászrégen-Reghinul Săsesc, febr. 11-19, máj. 1-12, jul. 30, aug. 10, okt. 15-23, utolsó nap kirakóvásár.

Szalárd-Sălard, február és aug. 1 előtti szerdán.

Szamoskrassó-Cărașeu, május és július második keddjén, szept. első keddi és nov. második keddi napján.

Szászsebes - Sebeșul Săsesc, Mühlbach, január 29, április 24, aug. 24, előzőleg 3 nap állatvásár, ápr. 6-8, aug. 10-12 juhvásár, május 30-31 állatvásár.

Szatmárnémeti-Sătmar, febr. 2, márc. 19, máj. 1, jul. 2, szept. 29, nov. 21. magában foglaló hetek keddjén és szerdáján, 1 nap állatv.

Székelyhíd - Săcueni (Biharmegye), febr. 19, máj. 1, június 24, szept. 29, nov. 25, dec. 25. magába foglaló hetekben pénteken.

Ezenkívül husvét és pünköst előtti héten szerdán, csütörtökön és pénteken, 1 nap állatv.

Székelyszeresztur-Cristur, febr. 21-22, máj. 1-4, jul. 4-7, szept. 8-11, 3 nap állatvásár, márc. 1-én tenyészbikavásár, márc. 2-án lehen és üszővásár, minden szombaton hetivásár állatfelhajlással.

Székelyekeve (Temes-megye) jun. 1, szept. 28, orsz. állatvásár.

Székeljudvarhely-Odorhei. Bőjköz utáni szerda és csütörtök, Urnapja utáni hétfő és kedd, október 4-5, december 21-22, három nap állatvásár, ha akár a kirakó, akár a marhavásár első napja ünnep, akkor a vásár a következő napon kezdődik, ápr. 10-12, szept. 28-30 juhvásár.

Székesut (Temesmegye) jan. 25, jul. 27, okt. 23. Orsz. vásárokat nem tartja meg.

Szemlak - Semlac, Judica vasár. előtt két héttel és Péter és Pál előtt 2 héttel vasárnap és hétfőn, október harmadik vasárnapján és a rákövetkező hétfőn.

Szentgyörgy - Sângeorgiu (Beszt. Naszód megye), febr. 1, máj. 8, aug. 1, nov. 1, 3 nappal előbb állatvásár.

Szentjobb - Sâniob, (Biharm.), ápr. és aug. első hétfő orsz. kirakó- és állatv.

Széplak—Seplak (Bihar-megye), a böjt második hetében, Szt. György előtti héten, Lőrinc napját magába foglaló héten, okt. első hetében, minden kedden kirakó- és állatvásár.

Szilágycseh—Cehul Silvaniei, hushagyó kedd utáni szerdán és csütörtökön, husvét előtt másfél héttel szerdán és csütörtökön. Aug. második hetében szerdán és csütörtökön, Urnapja utáni szerdán és csütörtökön. Lukács-nap utáni szerdán és csütörtökön. Karácsony hetét megelőző szerdán és csütörtökön. Péter és Pál utáni szerdán és csütörtökön.

Szilágynagyfalu—Nasfalău, orsz. állatvásár Vizkereszt utáni hét szerdáján, márciusi böjtközepe hetének szerdáján, Szt. György napját magában foglaló hét után következő szerdán, jul. harmadik hetének szerdáján, nov. harmadik hetének szerdáján, nov. második hetének szerdáján. Kirakóvásár mindig a fenti szerdák után való csüt.

Szilágyosmlyó—Șimleul Silvaniei, március, június, szeptember, december 20-át tartalmazó hetek csütörtök és pénteken. Március 23—24, június 22—23, szept. 21—22, dec. 21—22. Péntek helivásár.

Színerváralja—Seini Félix, április, Gyula, július, Ince és okt. Teréz napokat magába foglaló héten hétfőn és kedden.

Szinye—Sina (Dés mellett), orsz. kirakóvásár jan. 15, márc. 26, június 27, október 15.

Szolcsva—Șelciova, ápr. 15—16, máj. 20.

Tasnád—Tășnad, Bálint hetében pénteken, husvét előző nagycsütörtökön; máj. Szaniszló, jul. Sárkány Boldogasszony napja, szeptember Kisasszony-napja, okt. Gál és nov. Márton napok heteiben pénteken.

Teke—Teaca (Kolozs-megye), febr. 1, máj. 1, ezt megelőzőleg április 11—14 juhvásár; június 27, november 5, megelőzőleg 2 nap állatvás.

Telegd—Tileagd (Bihar-megye), április 3-ik és december első hetének szerdái napján.

Temesbökény—Butin, ápr. 25, jul. 24, okt. 15, dec. 20.

Temesfüves—Fibis, márc. 10, máj. 10, nov. 10.

Temeshidegkut—Guttenbrunu (Temes megye), január 16, május 16, szept. 14.

Temesgyarmat—Jarmata, (Temes m.) jan. 16, május 16, szept. 14. Állatfelhajtás nélkül.

Temeskutas (Temesm.) május és okt. első keddjén.

Temesrékás, február 23—24, jun. 23—24, okt. 31, nov. 1. mindkét napon kirakó- és állatvásár együtt. Ha a határnapok elseje nem szombaton esik, úgy az azokat megelőző szombaton és vasárnapon.

Temesvár—Timișoara a vásárok 5 napon át tartanak, március 19, június 1, augusztus 15, szeptember 29, december 18 előtti csütörtökön kezdődőleg. — Szarvasmarhavásárok: március 19, július 1, aug. 10, szept. 28, dec. 14. Disznó- és juhvásárok: március 16—17, június 1—2, aug. 10—11, szept. 28—29, dec. 14—15. Lovásárok: március 17—18, június 2—3, augusztus 11—12, szept. 29—30, dec. 15—16. Kirakóvásárok: március 16—20, június 1—5, augusztus 10—14, szept. 28-tól október 2-ig, dec. 14—18-ig.

Tenke—Tinca, (Bihar megye) március, június, szept. december hónapok negyedik hétfőjén kirakó és állatvásár.

Teregova, január 19, Gör. kel. husvét utáni első pénteken, július 6, Szent Demeter előtti pénteken. jul. 9, aug. 28, nov. 5, három nappal előbb állatvásár.

Torda—Turda, hamv. szerda utáni szombaton, április 24, július 24, szept. 8, okt. 31, dec. 6. Három nappal előbb állatvásár. Szombaton helivásár.

Tótváradi—Totvărădia, január 20, ónaptár szerint husvét utáni csütörtökön, ónaptár szerinti Urnap, szept. 26. Kirakó és állatvásár 1 nap.

Tövis—Teius, febr. 29, aug. 28, nov. 8, három nappal előbb állatvásár, aug. 18—19 juhvásár.

Turc—Turj, (Szatmár m.) jan. 25, ápr. 15, jun. 24, szeptember 2, november 15.

Turterebeș—Turulung (Szatmár m.) febr. 3-át, ápr. 6-át, augusztus 5-ét, okt. 13-át magukban foglaló hetek csütörtökjén.

Ujarad—Aradu Nou, (Temes megye) március 1, június 16, október 18.

Ujegyház (Leschkirch)—Nocrich, febr. 3. Krisztus mennybemenetele utáni nap és október 16-a utáni hétfőn, két nappal előbb állatvásár.

Ujfalu—Neudorf, május 13, augusztus 29, október 15, december 6.

Ujpécs—Uipeci, ápr. 4, augusztus 10, október 15 utáni vasárnapokon.

Ujszentanna—Șântana, (Arad megye) március, augusztus és október első szombatján. Ez utóbbi, ha nem vasárnapra esik, akkor a következő vasárnapon.

Ulma (Temes megye), május 26, augusztus 18. Az országos vásárokat nem tartja meg.

Vadász—Vădas (Arad megye) április 7, június 24. magába foglaló hét szerda napján kirakó és állatvásár.

Vajdahunyad—Hunedoara, ónaptár szerint „Laetare” előtti szombat, áldozócsütörtök, július 11, november 13, három nappal előbb állatvásár.

Vajdakamarás—Vaidacamaraș, március 19, július 24.

Vajdarécse—Vaidarecea, január 18—19, márc. 21—22, augusztus 1—2, első nap állatvásár, második nap kirakóvásár.

Vámosgálfalva—Ganfalu, hushagyó kedd előtt, husvét előtt és karácsony előtt eső vasárnap csak állatvásár.

Varadia—Varadia, április 4. utáni pénteken és szept. 4. előtti pénteken.

Várboksán — Bocşa română, pünköst vasárnap utáni kedd és október első keddjén.

Varsány — Vârşand, (Áradmegye) október 2.

Varjas — Varias, április 1, szeptember 1, december 1.

Várhely — Grădişte, (Hunyad megye) ónaptár szerint husvét után következő 2 szombat, október 20.

Vármező — Buciumi, országos állatvásár február, május, augusztus és november hónapok második szerda napján s az ezeket követő csütörtök napokon kirakóvásár. Heti vásár minden csütörtökön állatfelhajtással.

Végvár — Tormac, április 17, jun. 15, szept. 13, nov. 15. napokat magába foglaló hetek péntek, szombat és vasárnapján. Ha e napok valamelyikére sátorosünnep esik, úgy egy héttel később a vásárok három naposak.

Vermes — Vermeş, május 10, október 8.

Verespatak — Roşia de munte, március utolsó és október második hetében pénteken és szombaton. 1-1 nap állatvásár.

Vaskóh — Vaşcau (Biharmegye) február, április, június, augusztus, október és december első pénteken.

Világos — Şiria (Áradmegye), bőjt köz. napon, jun. 1-ét követő vasárnap, aug. 2-ik hetében és Szt. András napját magába foglaló héten eső vasárnap, 1-1 nap állatvás.

Vinga (Temesmegye), gör. kei. naptár szerint áld. csüt. előtti vasárnap, Szt. István, és Szt. Mihály nap utáni első vasárnap.

Vingárd, orsz. állatvásár febr. 10-11, szept. 10-11, orsz. kirakóvásár febr. 12, máj. 12, és szept. 12.

Visó (Felső) — Vişeu de Sus (Máramarosmegye), április 19, aug. 1, nov. 7. utáni hétfő és kedd.

Vizakna — Ocna Sibiului, ápr. 1, aug. 6, dec. 20. kirakóvásár, előzőleg 3-3 nap állatvásár.

Zalatna — Zlatna, március 19, június 16-18, aug. 30-31, szept. 1, két nappal előbb állatvásár.

Zaránd — Zarand (Áradmegye), hamvazószerda utáni vasárnap, pünköst, Boldogasszony napja és dec. 17. előtti vasárnap, 1 nappal előbb állatvásár.

Zám — Zam (Hunyad m.), január 29 és nagy bőjt negyedik hetében levő szerdán, június 3, július 21, szeptember 11-27, december 13.

Zenteleke — Zam (Cococna), márc. 30. szept. 14.

Zilah — Zalău, március, június, szeptember és december hónapok első szerda és csütörtök napjain.

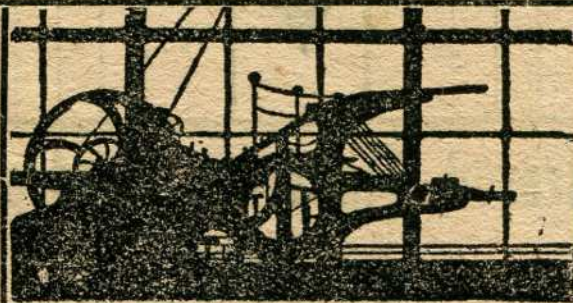
Zsibó — Jibou, február 13-14, május 4-5, július 10-11, október 10-11, dec. 17-18.

BÉRES KÁROLY

KÖNYVNYOMDA, TANKÖNYV- ÉS UJSÁGKIADÓ-
VÁLLALAT, ☼ KÖNYV- ÉS PAPIRKERESKEDÉS

TELEFON

G-22

TELEFON

G-22

O-R-A-D-E-A

NAGYVÁRAD

STRADA IOSIF VULCAN (NAGY SÁNDOR-UTCA) 14. SZÁM
A REFORMÁTUS TANITÓNŐKÉPZŐ-INTÉZET ÉPÜLETÉBEN

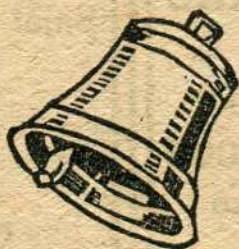
KÉSZIT: MINDENFÉLE KERESKEDELMI ÉS MAGÁN-
NYOMTATVÁNYOKAT CSINOS, TISZTA KIVITELBEN,
JUTÁNYOS NAPI ÁRAKON. ☼ ALAPITTATOTT: 1909.

**Magyar Általános
Hitelbank fiókjai**

**Brasov, Timisoara, Oradea
Brassó,
Temesvár, Nagyvárad**

Berger és Spindler

nagyszebeni

harangöntők

ajánlják háboru
előtti művészi ki-
vitelben és minő-
ségben készült

templomi

harangjaikat

Szállítási idő a
megrendeléstől
30 napon belül.

Az árak a legol-
csóbb napi ár.

Jótállási idő 15 év

Szavatolnak a
hangok tisztasá-
gáért és össz-
hangjáért. Haj-
landók kedvező
fizetési felté-
teleket adni.

Biharmegyei Takpénz- tár és Gazdasági Bank

ORADEA — NAGYVÁRAD

Alapítva: 1872.

Telefon: 1-48, 4-89, 4-17.

Saját tőke: Lei 24.000,000

Sürgőnycim: Biharcassa

Foglalkozik a bank-
üzlet összes ágaival.

Deviza-üzletek kötése
sére felhatalmazva.

Takarékbetétek.

Folyószámlák.

DERBY

Cipőgyár R.-t. Oradea

Saját tőke: Lei 13.000,000

20 saját fióküzlet
az ország minden
nagyobb városában
Gyárt mindenfajta
cipőt a legegyszerűs-
rűbbtől a legluxu-
riösebb kivitelig.

A „DERBY” cipőnél olcsóbb van,
de jobb nincs!

Feketeerdői üveggyár R.-t.

Padurea-Neagra — Feketeerdő

Alapítva: 1840.

Az ország egyik
legnagyobb és
legrégibb üveg-
gyára. — Gyárt
mindenfajta fu-
vott és csiszolt
üvegarut.

„FLORA”

stearingyertya és szappangyár
Részv.-társ.

ORADEA

Alaptőke: Lei 5.000,000

Flora szappan
és Flora gyertya
a vezető márka!

Banca Eriului
SĂCUENI

Érmelléki Takarékpénztár
SZÉKELYHID

Alakult: 1872-ben.

Foglalkozik
a banküzlet minden ágával.

MUSICA

hangszer és zenemű nagy raktár
ORADEA,

Bulev. Regele Ferdinand No. 11.

Eladás nagyban és kicsinyben

Vidéki megrendeléseket azonnal elintézzük!

A NAGYVÁRADI

ÁRURAKTÁR

RÉSZV.-TÁRS.

foglalkozik mindennemű áruk
beraktározásával és azokra előnyös
feltételek mellett előleget
folyósít.

Fröhlich János utóda

PLESZ ÁRON cég

mészáros, hentesárúk

és csemege üzlete

Oradea, Bul. Regele Ferdinand 7.

Gyári telefon: Üzleti telefon:

2-84. SZ. 8-76. SZ.

Egyesült Bank
és Takarékpénztár R. T.
ORADEA—NAGYVÁRAD.

Fiókok: SATU-MARE,
MARGHITA, BEIUŞ.

Alaptőke és tartalékok:
Lei **20.000,000**

Devizaüzletekre jo-
gosított intézet.

BÉRES KÁROLY

KÖNYVNYOMDA, PAPIR RAKTÁR
KÖNYV- ÉS IRÓSZERKERESKEDÉS

a Királyhágómelléki Ref. Egyházkerület
kézikönyveinek kiadója és bizományosa

Telefon: 6-22 ■ ■ 1909 alapitva.

ORADEA // NAGYVÁRAD

STR. IOSIF VULCAN (VOLT NAGY SÁNDOR-UTCA) 14. SZ.